

NR 4 (143)
KWIECIEŃ 2021
ISSN 1689-7218
www.gminazamosc.pl

DIULETYN

230. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja

SAMORZĄDU GMINY ZAMOŚĆ

DZIEŃ STRAŻAKA

W tym roku przypada 100-lecie Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie w Gminie Zamość działa 12 jednostek OSP, zrzeszających około 700 osób, dorosłych i młodzieży w ramach MDP **str.6-9**

*„Gwałtu, rety! Dom się pali!
Już strażacy przyjechali.
Prędko wleźli po drabinie
i stanęli przy kominie. (...)”*
cały wiersz, pt. „Pożar” – str. 11

230. ROCZNICA UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

Przetrwiała rok. Była zbyt postępową i groźną dla sąsiednich mocarstw, które zbrojnie ją zablokowały. Była szansą dla kraju i solą w oku dla wrogów. Rys historyczny **str.13-15**

PETYCJA WS. ZMIANY GRANIC MIASTA ZAMOŚCIA

Stanowisko Samorządu Gminy Zamość dotyczące petycji w sprawie zmiany granic Miasta Zamościa **str.2-4**

27 maja - Dzień Samorządu Terytorialnego

- 8.03.1990** Ustawa o samorządzie gminnym
- 27.05.1990** Pierwsze wybory samorządowe
- 4.06.1990** Pierwsza sesja Rady Gminy Zamość I kadencji

str.5-6

ZADAJ PYTANIE WÓJTOWI

Poniżej prezentujemy odpowiedź Wójta na pytania Mieszkańców Gminy Zamość. Pytania Wójtowi można zadawać na stronie www.gminazamosc.pl

PYTANIE e-mail

Dzień dobry,

Panie Wójcie, w mediach pojawiły się informacje dotyczące petycji w sprawie włączenia części naszej Gminy do Zamościa. Trochę mnie to niepokoi, stąd moje pytania. Czy gdyby do tego doszło, to mieszkańcy płaciliby większe podatki, czy więcej za odbiór śmieci, itp.? Czy byłyby większe trudności w załatwieniu spraw?

Pozdrawiam

Mieszkaniec Szopinka, 15.04.2021 r.

ODPOWIEDŹ

Witam i dziękuję za kontakt e-mail.

Petycję w sprawie zmiany granic Miasta i Gminy (także Powiatu Zamojskiego), która pojawiła się w mediach, traktuję bardzo poważnie. Powodów do tego jest kilka. Jednym z nich jest fakt, że jej autor wskazując adresatów zupełnie zapomniał o Organach Gminy Zamość. Oznacza to, że głos Samorządu Gminy Zamość może być pominięty w przypadku procedowania petycji przez Organy Miasta (jeśli ona wpłynie). Wypowiedzi Prezydenta Miasta Zamość i Przewodniczącego Rady Miasta, które ukazały się w „Dzienniku Wschodnim”, nie pozwalają mi spokojnie przejść obok tego publicznego wydarzenia. Tym bardziej, że jestem świadomy procedury prawnej zmiany granic i roli w tym Polityków. O reakcji Organów Gminy Zamość za kilka-kilkanaście dni. Może w tym czasie będą jakieś oficjalne reakcje – chociażby telefon z miejskiego Ratusza do Wójta Gminy lub Przewodniczącego Rady Gminy Zamość.

Stawki podatków lokalnych na terenie miasta Zamościa są większe od tych, które obowiązują w Gminie Zamość. Kilka przykładów:

Podatek rolny: Gmina – 100 zł za 1ha przeliczeniowy, Miasto – 146,38 zł (maksymalna stawka). Podatek rolny z nieruchomości (do 1ha):

Gmina – 200 zł za ha fizyczny, Miasto – 292,75 zł. Grunty (nieruchomości) niezwiązane z działalnością gospodarczą: Gmina – 0,40 zł

za 1m², Miasto – 0,48 zł. Budynki mieszkalne: Gmina – (0 zł) zwolnienie, Miasto – 0,78 zł za 1m². Pozostałe budynki niezwiązane z działalnością gospodarczą: Gmina – 4,25 zł za 1m², Miasto – 7,90 zł.

Grunty związane z działalnością gospodarczą: Gmina – 0,85 zł za 1m², Miasto 0,93 zł. Budynki związane z działalnością gospodarczą: Gmina – 19 zł za 1m², Miasto – 23,10 zł. Podatek od budowli na tym samym poziomie w Gminie i Mieście – 2% od wartości. Podatek od środków transportowych ma dużo różnych stawek, zależnie od rodzaju środka. Wszystkie stawki w Mieście są wyższe, większość o kilkaset złotych.

Podatek od budowli na tym samym poziomie w Gminie i Mieście – 2% od wartości. Podatek od środków transportowych ma dużo różnych stawek, zależnie od rodzaju środka. Wszystkie stawki w Mieście są wyższe, większość o kilkaset złotych.

Podatek od budowli na tym samym poziomie w Gminie i Mieście – 2% od wartości. Podatek od środków transportowych ma dużo różnych stawek, zależnie od rodzaju środka. Wszystkie stawki w Mieście są wyższe, większość o kilkaset złotych.

Stawka opłaty za wodę: Gmina – 2,93 zł za 1m³ (bez innych opłat), Miasto – 2,88 zł i 12,60 zł opłaty abonamentowej 4 razy w roku.

Stawka opłaty za ścieki: Gmina – 7,75 zł za 1m³ (bez innych opłat), Miasto – 4,83 zł i 12,60 zł opłaty abonamentowej 4 razy w roku.

Opłaty za odbiór odpadów komunalnych z gospodarstw domowych:

Gmina – 17 zł od osoby miesięcznie (stawka podstawowa w przypadku nieruchomości, na terenie której zadeklarowano zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych we własnym zakresie), Miasto – 6,60 zł za 1m³ zużytej wody na osobę – przy średniej normie zużycia wody opłata na 1 osobę wynosi 17,82 zł miesięcznie (w przypadku nieruchomości, na terenie której zadeklarowano zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych we własnym zakresie).

Czy byłyby większe trudności w załatwianiu spraw? Trudno mi to oceniać. Ostatnio jest dużo zbędnej dyskusji o pracy Administracji. Czas pandemii też utrudnia załatwianie spraw w Urzędzie i wywołuje dodatkową niezdrową atmosferę. Czy w Mieście (Ratuszu) będzie lepiej? Za bardzo ważną w gminnych relacjach uważam rolę Sottysów, którzy są liderami lokalnych społeczności. Czy będą taką rolę pełnić w organizacyjnych strukturach miejskich? Odpowiedzi na te pytania pozostawiam Mieszkańcom.

Pozdrawiam

Ryszard Gliwiński – 19.04.2021 r.

PYTANIE e-mail

Witam.

Piszę do pana Wójta w związku z tym, co przekazują media, że pewnej osobie zależy na włączeniu naszej Gminy do Zamościa i przegotował petycję w tej sprawie. W jednej z gazet władze miasta wyraziły poparcie dla tej inicjatywy. Prezydent Wnuk stwierdził, że brakuje terenów inwestycyjnych i dlatego jest za. Jakoś na Majdanie jest tyle miejsca i nie widać, żeby miasto coś tam robiło. Mnie oburza fakt, że nikt nie zapyta nas, mieszkańców Gminy, czy chcemy dołączyć do Zamościa. Identycznie było ze spalarnią. Nasz głos się nie liczy. Myślę, że zdecydowana większość jest przeciwna zmianom granic. Jak dla mnie, to po prostu wyciągnięcie ręki po nasze pieniądze. Drogi, oświetlenie, itd., są robione, a niektórzy po prostu chcą przyjść na gotowe. Druga sprawa, wątpię, że gdybyśmy zostali dołączeni do miasta, to kogoś z Ratusza będą interesowały nasze sprawy, przecież liczy się tylko Zamość. Czy w tej sprawie organizator tej petycji albo władze miasta, kontaktowały się z władzami naszej Gminy? Co możemy zrobić, żeby nie dać się włączyć do miasta?

Pozdrawiam z Kalinowic, 16.04.2021 r.

ODPOWIEDŹ

Witam i dziękuję za głos w ważnej dla Gminnej Wspólnoty sprawie.

W odpowiedzi na poprzedniego e-maila pisałem, że poważnie traktuję publiczną zapowiedź złożenia petycji w sprawie zmiany granic Miasta Zamościa. Rozmawialiśmy już o tym w gronie Osób, którym Mieszkańcy Gminy w samorządowych wyborach 2018 roku powierzyli mandaty społecznego zaufania. Być może w trakcie najbliższej sesji Rady Gminy Zamość (29 kwietnia) zajmiemy w tej sprawie oficjalne stanowisko. Mam jeszcze nadzieję, że będzie uspokajający telefon z Ratusza. Czy on jednak coś zmieni? Problemy na linii Miasto – Gmina były zawsze, a wśród nich także pomysły na zmianę granic. Relacje pomiędzy Miastem i Gminą stały się bardziej skomplikowane po wyborach samorządowych 2014 roku. Uwidoczniły się one nie tylko poprzez wydarzenia jakie miały miejsce wokół terenów „Lotniska Mokre”. Dzisiaj temat zmiany granic Miasta i Gminy powraca poprzez publiczne nagłaśnianie sprawy i zbieranie podpisów pod petycją pojedynczego Autora. Piszę on w niej, że – cytując – „**Zamość się wyludnia, ludzie emigrują do większych ośrodków miejskich**”. W zakończeniu petycji Autor pisze – cytując – „**Miasta średniej wielkości umierają, ludzie emigrują do większych miast odcinając się od korzeni, a większy (w tym wypadku Lublin) bierze wszystko. Nie pozwólmy na to. Niech samorząd zacznie dążyć do powiększenia miasta, dla dobra Zamościa, Zamojszczyzny oraz przede wszystkim dla dobra jego mieszkańców**”. Treść całości petycji dostępna na portalach społecznościowych. Autor zakłada w niej dwa warianty zmiany granic Miasta. Pierwszy – włączenie do Zamościa: części miejscowości Chyża, Sitaniec, Kalinowice, Płoskie i Mokre. Drugi wariant – włączenie do Zamościa: miejscowości Chyża, Szopinek, Kalinowice, Wólka Panieńska oraz części miejscowości Sitaniec (do rzeki Czarny Potok), części miejscowości Mokre wraz z lotniskiem i części miejscowości Płoskie.

Adresatami petycji są Prezydent Miasta Zamość, Rada Miasta Zamość, Wojewoda Lubelski i Starosta Zamojski. Autor pominął więc zupełnie Radę Gminy Zamość i Wójta. Nie interesuje Go więc opinia w sprawie Mieszkańców Gminy Zamość. Nie mam wiedzy, czy petycja wpłynęła już do Adresatów. W sprawie nie ma to jednak większego znaczenia. Wywołała publiczną dyskusję, w której wzięli udział także przedstawiciele Organów Miasta. Przewodniczący Rady Miasta Zamość w wypowiedzi dla „Dziennika Wschodniego” powiedział – cytując – „**Znam petycję, argumenty są sensowne. Od dłuższego czasu rozmawiamy na ten temat, ja jestem za**”. W tej samej regionalnej prasie wypowiedział się także Prezydent Miasta Zamość – cytując – „**Miasto potrzebuje terenów inwestycyjnych. (...) Nie umiem powiedzieć, czy ta inicjatywa będzie skuteczna. Wszystko w rękach Rady Ministrów. Trzymamy kciuki za powodzenie projektu**”.

Autor petycji uzasadnia potrzebę zmiany granic Miasta jego dalszym rozwojem. Podkreśla, że Zamość ma coraz mniej Mieszkańców i nie może konkurować z większymi ośrodkami. Z treści petycji i wypowiedzi Prezydenta Zamościa wynika potrzeba tworzenia wokół obecnych granic Miasta nowych terenów inwestycyjnych. Dla mnie to mało przekonujące argumenty. W mojej ocenie Miasto Zamość ma w swoich granicach dużo terenów pod lokalizację budownictwa jednorodzinne. Mogą więc obecni i nowi Mieszkańcy inwestować (budować) i związać się z Miastem. Dlaczego wolą miejscowości Gminy Zamość? Odpowiedź na to pytanie pozostawiam Mieszkańcom. Nie ma możliwości lokalizacji nowych terenów inwestycyjnych w miejscowościach Gminy Zamość wspomnianych w petycji. Wyjątek to wąski pas pomiędzy obwodnicą i torami LHS w Sitańcu oraz ewentualnie tereny sołectwa Chyża (od cmentarza komunalnego w kierunku Siedlisk). W terenach objętych petycją nie ma gruntów będących własnością Gminy. Trzeba je nabywać i bardzo dużo za to płacić. Tereny sołectw Kalinowice, Wólka Panieńska, Szopinek, Sitaniec, Mokre i Płoskie mają opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Główny cel w nich wyznaczony to lokalizacja budownictwa jednorodzinne. Trwa intensywna zabudowa tych terenów. Nie ma żadnej możliwości lokalizacji w nich kompleksów inwestycyjnych związanych z produkcją czy też usługami mniej lub bardziej uciążliwymi. Czemu może więc służyć zmiana granic Miasta? Zwiększonym wpływem do budżetu Miasta z udziałów w podatku PIT płaconego przez Mieszkańców oraz większym dochodom budżetowym z podatków lokalnych. Czy skorzystają na tym tereny Gminy Zamość przyłączone ewentualnie do Miasta? Dzisiaj to pytanie pozostawiam także do rozważań Mieszkańcom.

Miasto Zamość i Gmina Zamość mogą współpracować razem, wspólnie realizując wybrane cele służące rozwojowi, a w związku z tym dobru Mieszkańców. Stworzono nam dodatkowe możliwości pozyskania pomocowych środków europejskich na lata 2021-2027 poprzez instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Trzeba jednak ustalić pakiet projektów, które mogą być realizowane w partnerstwie, a więc odpowiadają na wspólne wyzwania Miasta i Gminy. Zawiązanie Związku ZIT oraz przygotowanie i przyjęcie planu działań ZIT jest wciąż możliwe. Możemy to zrealizować w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Zamość, który nie może istnieć bez Gminy Zamość. Miasto i Gmina mogą też współpracować w realizacji konkretnych zadań poprzez zawieranie porozumień międzygminnych. Umożliwia to art. 74 ustawy o samorządzie gminnym. Miasto i Gmina mogą być partnerami szanującymi samodzielność prawną swoich Wspólnot, ich specyfikę i lokalne uwarunkowania.

W zaistniałej publicznej sytuacji musiała nastąpić reakcja Organów Gminy Zamość, w tym odpowiedzi na kierowaną do mnie pocztę e-mail. To mój i Radnych Rady Gminy obowiązek wobec Mieszkańców. Mam nadzieję na konstruktywne rozmowy z Prezydentem Miasta Zamość i Przewodniczącym Rady Miasta. Powinniśmy porozmawiać o przyszłości Miasta i Gminy w warunkach innych niż medialne wypowiedzi. Mieszkańców Gminy będziemy informować na bieżąco o stanie spraw.

Pozdrawiam

Ryszard Gliwiński. 19.04.2021 r.

Stanowisko Samorządu Gminy Zamość w sprawie petycji dotyczącej zmiany granic Miasta Zamościa

przyjęte podczas obrad XXIX sesji Rady Gminy Zamość w dniu 29 kwietnia 2021 roku.

Niniejsze stanowisko jest reakcją na upubliczniąną w mediach petycję w sprawie zmiany granic Miasta Zamościa. Jest także komunikatem skierowanym do Mieszkańców Gminy Zamość i Samorządu Miasta Zamość.

Samorząd będzie podejmował niezbędne działania zmierzające do ochrony integralności terytorialnej Gminy Zamość. Wyrażamy zaniepokojenie faktem, że w rozpoczętej po raz kolejny publicznej dyskusji o zmianie granic Miasta i Gminy pomijani są Mieszkańcy oraz Organy Gminy Zamość.

Uważamy, że przyszłość Miasta Zamościa i Gminy Zamość można budować na partnerskiej współpracy Samorządów oraz wspólnej realizacji wybranych zadań i celów.

Za właściwe uważamy:

1. Współpracę Miasta i Gminy w pozyskaniu pomocowych środków europejskich lat 2021 - 2027 z wykorzystaniem instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Miasta Zamość (MOF) poprzez:
  - a. Zawiązanie Związku ZIT na zasadzie zawarcia porozumienia międzygminnego, określającego zasady współpracy przy przygotowaniu i wdrażaniu pakietu projektów, realizowanych w partnerstwie Samorządów, które będą finansowo wspierane środkami pomocowymi Unii Europejskiej.
  - b. Przygotowanie i przyjęcie Planu działań ZIT.
  - c. Współpracę w realizacji innych zadań, opartą na współdziałaniu i zawieraniu porozumień, dla których podstawą prawną są art. 10 ust.1 i art. 74 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym.
2. Współpracę przy opracowaniu nowego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zamość – między innymi w zakresie wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych.

Wierzymy, że rozpatrując petycję, jej Adresaci wezmą pod uwagę niniejsze Stanowisko Samorządu Gminy Zamość.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Wojciech Suchowicz

WÓJT
Ryszard Gliwiński

Adresaci stanowiska:

- Rada Miasta Zamość.
- Prezydent Miasta Zamość.
- Rada Powiatu w Zamościu.
- Zarząd Powiatu w Zamościu.

SAMORZĄDOWE GMINY W POLSCE MAJĄ JUŻ 31 LAT

W 1990 roku powstały w Polsce samorządowe Gminy. Otrzymały one osobowość prawną, zadania własne do realizacji oraz prawo do decydowania w sprawach lokalnych. Ochronę praw samorządowych Gmin wpisano w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku.

Współczesne Gminy jako jednostki administracyjne powstały znacznie wcześniej. Ich byt rozpoczął się w epoce Edwarda Gierka od 1 stycznia 1973 r. Uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 5 grudnia 1972 r. w sprawie utworzenia gmin w województwie lubelskim wciąż obowiązuje. Od tamtych czasów administracja przeżyła dwie duże reformy. W 1975 roku zlikwidowano powiaty i powstało 49 małych województw, w tym Zamojskie. Jak już wspominałem, w 1990 r. istniejące Gminy stały się samorządowymi prawnymi podmiotami. W 1999 r. zlikwidowano małe województwa (w tym Zamojskie), a w ich miejsce utworzono samorządowe powiaty, oraz 16 województw z podwójną administracją – rządową i samorządową.

Wspomniana powyżej uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w obecnym powiecie zamojskim powołała do życia gminy Mokre, Zawada, Wysokie, Sitno, Łabunie, Adamów, Krasnobród, Zwierzyniec, Szczepieszyn, Radecznicza, Sułów, Nielisz, Stary Zamość, Skierbieszów, Grabowiec, Miączyn i Komarów Osada.

Mocą uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie z dnia 05 grudnia 1972 r., nr XXI/92/72, powstały między innymi:

- **Gmina Mokre** z siedzibą gminnej rady narodowej w Mokrem i sołectwami Białowola, Hubale, Lipsko, Lipsko-Kosobudy, Lipsko-Polesie, Mokre, Płoskie, Wieprzec, Wierzchowiny, Wólka Wie-

- **Gmina Wysokie** z siedzibą gminnej rady narodowej w Wysokiem. Z naszych

sołectw do gminy tej należały wówczas Białobrzegi, Borowina Sitaniecka, Bortatycze, Bortatycze Kolonia, Chyża, Łapiguz, Sitaniec, Sitaniec Kolonia, Sitaniec Wolica, Wysokie.

- **Gmina Zawada** z siedzibą gminnej rady

Szanowni Państwo Samorządowcy – Mieszkańcy Gminy Zamość

Od 2000 roku 27 maja obchodzimy w Polsce jako Dzień Samorządu Terytorialnego, Samorzady gminne przywrócono w naszym Kraju w 1990 roku.

W tym szczególnym majowym czasie, wyrażamy głęboką wdzięczność oraz składamy serdeczne życzenia - Radnym, Sołtysom, Członkom Rad sołectkich, Młodzieży skupionej wokół Młodzieżowej Rady Gminy, Grupom społecznym, Członkom Stowarzyszeń, Zespołów artystycznych, wszystkim aktywnym Mieszkańcom i Pracownikom gminnych Jednostek Organizacyjnych.

To dzięki Państwa zaangażowaniu Gmina Zamość zmienia się, zachowując tradycję naszych Ojców.

Dziękujemy za pracę, dobre pomysły i decyzje podejmowane dla dobra lokalnych społeczności.

Troska o wspólnotę łączy pokolenia i pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość.

Niech wytrwałość w dążeniu do celu i ludzka wdzięczność pomagają realizować Wasze najbardziej śmiałe wyzwania.

Przewodniczący
Rady Gminy Zamość

Wojciech Suchowicz

Wójt Gminy Zamość

Ryszard Gliwiński

narodowej w Zawadzie. Do gminy tej należały wówczas m.in. Siedliska, Siedliska Kolonia (dzisiaj miejscowość ta nie tworzy odrębnego sołectwa) i Zawada.

- **Gmina Łabunie** z siedzibą gminnej rady narodowej w Łabuniach. W skład gminy wchodziły dzisiejsze nasze miejscowości Jatutów, Kalinowice, Pniówek i Wólka Panieńska.
- **Gmina Sitno** z siedzibą gminnej rady narodowej w Sitnie. Do gminy tej należały jeszcze wówczas Szopinek.

Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 5 października 1973 r., nr XXVI/114/73, w sprawie zniesienia zmiany granic, siedziby i nazw niektórych gmin w województwie lubelskim, przeniesiono siedzibę gminy Mokre do Zamościa i zmieniono nazwę na gminę Zamość. Uchwałą weszła w życie w dniu 12 października 1973 roku. Tą datę przyjmujemy jako powstanie Gminy Zamość. Uchwałą powyższą przyłączono również do Gminy Zamość z gmin Łabunie i Sitno następujące miejscowości: Jatutów, Kalinowice, Pniówek, Wólka Panieńska i Szopinek. W dniu 17 grudnia 1973 roku miała miejsce pierwsza sesja Gminnej Rady Narodowej. Jej pierwszym przewodniczącym został Mieczysław Wróbel z Płoskiego. Naczelnikiem Gminy został Emilian Barański.

Mocą kolejnej uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej z dniem 02 lipca 1976 roku do Gminy Zamość przyłączono następujące miejscowości: Zawada, Siedliska, Siedliska Kolonia, Wysokie, Białostrzeż, Bortatycze, Bortatycze Kolonia, Czyża,

Sitaniec Wolica, Sitaniec, Sitaniec Kolonia, Borowina Sitaniecka i Łapiguz.

W dniu 08 marca 1990 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął ustawę o samorządzie terytorialnym (gminnym). Pierwsze w Polsce w pełni demokratyczne wybory do samorządów gminnych miały miejsce 27 maja 1990 r. W dniu 04 czerwca 1990 r. obradowała inauguracyjna sesja Rady Gminy Zamość pierwszej kadencji. W jej skład wchodziło 27 Radnych. Pierwszym przewodniczącym Rady Gminy Zamość wybrano Tomasza Czyżewskiego z Kalinowic. Po objęciu przez Niego funkcji Vice Wójta Gminy przewodniczącym Rady został Kazimierz Skiba ze Zdanowa. W dniu 06 lipca 1990 roku Rada Gminy wybrała pierwszego Wójta Gminy Zamość. Został nim Jerzy Kudyk z Jatutowa.

Na zakończenie tej krótkiej historii Gmin i Gminy Zamość jeszcze kilka cytatów określających rolę i znaczenie Gmin w Polsce XXI wieku. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym już w pierwszym artykule stwierdza, że – cytując **„Mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową. Ilekroć w ustawie jest mowa o gminie, należy przez to rozumieć wspólnotę samorządową oraz odpowiednie terytorium”**. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej natknijemy się natomiast na następujące treści:

- **Art. 16. ust.1** Ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową. **Ust.2** Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu

władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

- **Art. 163.** Samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.
- **Art. 164. ust.1** Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina.
- **Art. 165. ust.1** Jednostki samorządu terytorialnego mają osobowość prawną. Przysługują im prawo własności i inne prawa majątkowe. **Ust.2** Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej.

Gmina Zamość to wspólnota Mieszkańców, których łączy lokalne więzi, wspólne przeżycia i wyzwania oraz lokalny patriotyzm, objawiający się w utożsamianiu się z Gminą (miejscem zamieszkania), jako małą Ojczyzną. Trwamy w tym niezmiennie przez 45 lat, od 1976 roku. Odrodzona Polska w 1990 r. dała nam samorządową osobowość. To wartości, na których budujemy dzień dzisiejszy Gminy i jej przyszłość. Samorządowe gminne wspólnoty były i wciąż są podstawą budowania nowego ładu gospodarczego i społecznego w Kraju. Pamiętajmy o tym w dniu 27 maja. Dzień Samorządu Terytorialnego to święto nas wszystkich, Mieszkańców tworzących samorządową Wspólnotę Gminy Zamość.

28.04.2021 r. Ryszard Gliwiński – Wójt Gminy Zamość.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE GMINY ZAMOŚĆ

W Gminie Zamość statutową działalność prowadzi 12 Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Strażacy Ochotnicy kontynuują działalność założonego we wrześniu 1921 roku Głównego Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. W Gminie Zamość do 1939 r. założone zostały: OSP Żdanówek (1920 r.), OSP Sitaniec (1922 r.), OSP Mokre (1923 r.), OSP Lipsko (1925 r.), OSP Zawada (1927 r. – Towarzystwo Ochotniczej Straży Pożarnej w Zawadzie), OSP Płoskie (1928 r.), OSP Białowola (1929 r.). Kolejne Jednostki założono już po wojnie: OSP Pniówek (1950 r.), OSP Wysokie (1954 r.), OSP Bortatycze (1961 r.), OSP Zawada (1962 r. – ponowne założenie), OSP Wólka Wieprzecka (1963 r.), OSP Skokówka (1992 r.). Z materiałów archiwalnych wynika, że poza wymienionymi powyżej, dzisiaj funkcjonującymi Jednostkami OSP, w 1927 roku

funkcjonowały jeszcze OSP Łapiguz i OSP Siedliska. W powojennej historii gminnych OSP swoje miejsce miały także nie istniejące już OSP Szopinek, OSP Wychody i OSP Lipsko Polesie.

Na koniec roku 2019 do 12 stowarzyszeń OSP Gminy Zamość należało 532 Członków, w tym 77 Kobiet i 455 Mężczyzn. Przy 10 Jednostkach OSP istniały Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze, do których należało 169 Członków, w tym 73 Dziewczęta i 96 Chłopców. Przy OSP Białowola powstała Młodzieżowa Orkiestra Dęta, a przy OSP Płoskie Zespół Artystyczny. W ramach Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego funkcjonują OSP Mokre i OSP Białowola, oraz dodatkowo OSP Bortatycze (nie włączone oficjalnie do systemu).

W 2020 roku zakończyła się 5-letnia kadencja organów stowarzyszeń OSP. Ogłoszony i obowiązujący stan epide-

mii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 nie pozwolił jednak na przeprowadzenie w okresie styczeń – marzec 2021 roku zebrań sprawozdawczo-wyborczych w Jednostkach OSP. Po nich powinien odbyć się kolejny Zjazd Gminny Związku OSP RP Oddziału Gminy Zamość. W roku 100-lecia istnienia Związku OSP RP nie możemy na razie podsumować działalności i wytyczyć kierunków działań na lata 2021 – 2025. Wierzę, że uczynimy to w okresie czerwiec – lipiec tego roku. Na dzisiaj proponuję chwilę wspomnień poprzez zdjęcia z obrad poprzedniego Zjazdu Oddziału Gminnego Związku OSP RP (1 maja 2016 r. w Białowoli) oraz pielgrzymki Strażaków do Sanktuarium Maryjnego w Częstochowie (20 kwietnia 2015 r.).

28.04.2021 r., Druh Ryszard Gliwiński

Strażacy w Częstochowie 29.04.2015 r.

Zjazd Gminny Związku OSP RP - 01.05.2016 r.

Zjazd Gminny Związku OSP RP - 01.05.2016 r.

ŚWIĘTY FLORIAN PATRON „LUDZI OGNIĄ”

Św. Florian nie jest tylko patronatem strażaków, ale wszystkich osób, których praca ma związek z ogniem, czyli także hutników, kominiarzy, garncarzy, piekarzy, piwowarów, bednarzy, kowali i wielu innych. Według legendy do Polski dotarł po śmierci, ale z własnej woli. Jak to możliwe?

„Żywoty Świętego Floriana” spisano dopiero kilka wieków po jego męczeńskiej śmierci. Dlatego też fakty historyczne z jego życia ubarwione są przez tradycję i legendy. Urodził się w rzymskiej prowincji Noricum – dziś terytorium Austrii. Jako młodzieniec wstąpił do armii rzymskiej i doszedł do stanowiska dowódcy oddziału. W czasie służby i już jako weteran mieszkał niedaleko dzisiejszego miasta Krems (Austria). Sprawował obowiązki urzędnika w Lorch, w północnym Noricum. Wiernie służył cesarzowi, ale ówczesny cesarz Dioklecjan usilnie żądał od swoich poddanych oddawania mu boskiej czci i składania ofiar bożkom pogańskim. Było to nie do przyjęcia dla chrześcijan, do których należał Florian. Cesarz wydał wtedy cztery dekrety przeciwko chrześcijanom. Pierwszy zakazywał kultu chrześcijańskiego, drugi nakazywał aresztowanie wszystkich duchownych chrześcijańskich, trzeci zapowiadał amnestię i uwolnienie z więzień tych chrześcijan, którzy zaprą się Chrystusa i złożą ofiary pogańskim bożkom, czwarty dekret nakazywał wszystkim mieszkańcom Cesarstwa Rzymskiego złożenie ofiar bogom pod groźbą surowych kar, w tym tortur i śmierci.

Gorliwie cesarskie dekrety wypełniał prefekt prowincji, Akwilinus. Kiedy Florian dowiedział się, że w Lau-

riacum (dzisiejsza nazwa Lorch) aresztowano 40 chrześcijan, jego dawnych towarzyszy broni, udał się do miasta, by stanąć w ich obronie, dodać odwagi i pocieszyć. Okazało się to bezskuteczne. Gdy wchodził do miasta, na moście spotkał oddział żołnierzy, swoich dawnych podwładnych. Dowiedział się od nich, że zostali wysłani, aby pojmać wszystkich chrześcijan. Wtedy Florian odważnie wyznał, że też nim jest. Pojmanego zaprowadzono do namiestnika Akwilina, który bardzo się zdziwił, że ceniony dowódca wojskowy jest chrześcijaninem. Nic nie dały jego namowy, by Florian wyrzekł się Chrystusa. Rozgniewany prefekt rozkazał poddać go torturom, a gdy i męki nie złamały wiary więźnia, rozkazał go utopić.

Przyszłego świętego zaprowadzono na most, uwiązano mu u szyi ogromny kamień i strącono do rzeki Anizy (dzisiejsza nazwa Enns – dopływ Dunaju). Miało to miejsce 4 maja 304 r. Woda wyrzuciła ciało męczennika tak, że utknęło przy przybrzeżnej skale. A na niebie pojawił się orzeł, który krążył nad ciałem, strzegąc go. Według innych przekazów orzeł miał czuwać, siedząc przy umęczonych zwłokach wyrzuconych przez wodę na kamień. W nocy Florian ukazał się (prawdopodobnie we śnie) pobożnej wdowie

Walerii, polecając, aby jego ciało przewiozła na wyznaczone miejsce i tam je pochowała. Niewiasta usłuchała, lecz nie okazało się to łatwe w górzystym terenie. W drodze do miejsca, wskazanego przez Floriana, woły, które ciągnęły wóz z ciałem, padły z pragnienia, ale spod ich kopyt wytrysnęło źródło, które ponoć istnieje do dzisiaj. Kobieta w końcu dotarła z ciałem do wskazanego miejsca i złożyła je w grobie.

Miejscowość, w której spoczął, nazywa się dziś St. Florian. Wkrótce grób męczennika zasłaniał cudami. Na miejscu pochówku w późniejszych latach postawiono kaplicę, a następnie kościół i klasztor benedyktynów. Część relikwii Świętego Floriana przeniesiono do Rzymu.

Święty Florian jest patronem Austrii, ale zarazem jednym z czterech patronów Polski. Początki jego kultu sięgają w naszym kraju XII w., lecz należy przypomnieć, że w 1038 r. Polskę najechał książę czeski Brzetysław I i zabrał relikwie św. Wojciecha, pozbawiając kraj patrona. Polska potrzebowała więc nowego patrona, orędownika przed Bogiem, dlatego książę Kazimierz II Sprawiedliwy zwrócił się do papieża Lucjusza III, prosząc go o relikwię dla Polski, relikwię jakiegoś męczennika, który miałby być opiekunem całego narodu. Legenda mówi, że papież rozważał, którego świętego wybrać. Początkowo myślał o Świętych Szczepanie i Wawrzyńcu. Wszedł do katakumb, stanął pośród trumien i spytał, który z nieżyjących świętych chciałby zostać patronem tego północnego państwa. Wymienieni Święci mieli się odwrócić na znak sprzeciwu. Wtedy wieko jednej z trumien odsunęło się i wysunęła się ręka Świętego Floriana. Papież uznał to za znak i nakazał przewieźć jego relikwie do Polski. Tak opowiada legenda, potem nastąpiły fakty – relikwie Święte-

Figura Św. Floriana na kolumnie w centrum Narola.
Postać Świętego widnieje też w herbie tego miasta, niegdyś noszącego nazwę Florianowo.

W dniu 4 maja obchodzimy Świątowy Dzień Strażaka.

Druhny i Druhowie Strażacy

z 12 Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Zamość!
Dziewczęta i Chłopcy z Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Gminy Zamość!

Dziękujemy WAM za służbę Samorządowej Wspólnocie Gminy Zamość.
To WY kontynuujecie ponad stuletnie dzieło strażackiego ruchu w Polsce.
Dzięki WAM mundur strażacki daje wciąż poczucie bezpieczeństwa, jest symbolem
pielęgnowania narodowych wartości, a od 31 lat także idei samorządów gminnych w Polsce.
Życzymy, aby odpowiedzialna i tak potrzebna służba lokalnym społecznościom
i gminnej wspólnocie była źródłem satysfakcji i powodem do dumy,
a społeczne uznanie niech WAM towarzyszy w codziennej działalności.
Niech Święty Florian zawsze otacza Strażaków i Ich Rodziny swoją opieką.

Prezes Zarządu Oddziału
Gminnego Związku
OSP RP w Zamościu

Komendant
Gminny OSP

Tomasz Bosiak
Tomasz Bosiak

Piotr Koczulap
Piotr Koczulap

Przewodniczący
Rady Gminy Zamość

Wojciech Suchowicz
Wojciech Suchowicz

Wójt Gminy Zamość

Ryszard Gliwiński
Ryszard Gliwiński

go Floriana przywiózł do Krakowa dnia 27 października 1184 r. Idzi, biskup Modeny w Italii. Wg przekazu Jana Długosza został on przyjęty ze wszystkimi honorami, pośród oznak powszechnej radości, przez wspomnianego księcia Kazimierza, biskupa krakowskiego Gedeona oraz przedstawicieli wszystkich stanów i klasztorów, którzy wyszli Idziemiu naprzeciw na spotkanie, 7 mil przed celem podróży. Kolejne wydarzenia ponownie należałoby przypisać legendzie. Otóż, wozy ze szczątkami Świętego Floriana miały wyruszyć dalej z miejsca spotkania ku murom miejskim i krakowskiej katedrze, ale woły nie chciały ruszyć z miejsca, aż do momentu, gdy książę przyrzekł, że w tym miejscu stanie kościół ku czci nowego patrona kraju.

Wzniesiono więc świątynię, którą w 1226 r. konsekrował biskup krakowski Wincenty Kadłubek. Od początku została podniesiona przez księcia Kazimierza II Sprawiedliwego do godności kolegiaty, do której uroczyste przeniesiono część relikwii Świętego z katedry wawelskiej. Wokół świątyni zaczęła powstawać osada, aż w końcu w 1366 r. król Kazimierz Wielki nadał jej prawa miejskie i nazwę Florencja od imienia patrona. Nazwa była wprawdzie używana przez dwa stulecia, lecz nie przetrwała. Już w XV w. używano powszechnie określenia Kleparz. Po ponad trzystu latach Kleparz został przyłączony do Krakowa w XVIII w.

W 1436 r. Święty Florian został zaliczony, wraz ze świętymi Wojciechem, Stanisławem i Wacławem, do ścisłego grona głównych patronów Polski. Jemu też przypisuje się cudowne ocalenie kościoła pw. św. Floriana na Kleparzu. Otóż, w 1528 r. wybuchł

tam wielki pożar. Wtedy widziano w powietrzu postać św. Floriana z naczyniem wody wylewanej na kościół, którego był patronem. Po tym widzeniu ugaszono pożar. Od tego czasu zaczęto czcić w Polsce Świętego Floriana jako chroniącego od pożaru, a strażacy przyjęli go na swojego patrona. Jednak już wcześniej w Europie wzywano Świętego podczas pożogi. Być może ma to związek z jedną z legend opowiadającą o męczeństwie św. Floriana. Podobno oprawcy początkowo chcieli go spalić na stosie. Wtedy Florian miał powiedzieć, że mogą to zrobić, a on po płomieniach wstąpi do Nieba. W ten sposób ogłosił wszystkim, że nie boi się śmierci za wiarę. Oprawcy przestraszyli się, że Florian ma jakieś tajemne moce i sposób na pokonanie ognia, więc postanowili go utopić. Świętego Floriana wspominamy w Polsce dnia 4 maja, tj. w rocznicę jego męczeńskiej śmierci, świętując zarazem Dzień Strażaka, robią to także strażacy z Austrii, Bawarii, Alzacji, Włoch, Węgier i części Francji.

Przez swoją śmierć w rzece, której wody gaszą ogień, Florian jest zwany tak przeciw powodziom, jak i pożarom, piorunom, oparzeniom i płomieniem czyścica. Jest więc patronem strażaków, którzy gaszą pożary i przedstawicieli innych zawodów mających związek z ogniem, jak hutnicy, kominiarze, metalowcy, ale także piekarze i, co ciekawe, również piwowarzy, ponieważ ważone przez nich piwo „gasi palące pragnienie”.

Święty Florian jest przedstawiany w stroju rzymskiego żołnierza w hełmie, z krótkim mieczem i sztandarem na drzewcu włóczni, często podczas wylewania

wody z wiadra na płonący dom (na pamiętkę opisanego powyżej cudu). Innymi jego atrybutami, czasem ukazywanymi na obrazach lub rzeźbach, są kamienie młyńskie i gniazdo bocianie, ponieważ niegdyś uważano, że bociany jako takie dają ochronę, a więc także przed pożarami, skoro często budują gniazda na kominach domów.

Doczekał się też honorowego miejsca w dawnej polskiej pieśni *Bogurodzica*, pełniącej kiedyś rolę hymnu narodowego. Jedna z jej zwrotek brzmi:

Święty Florianie,
Nasz miły patronie,
Proś za nami Gospodyna
Paniej Maryjej Syna.

Jego wizerunki często można spotkać w świątyniach. Figury Świętego Floriana zazwyczaj zajmują honorowe, centralne miejsce na głównych placach w miejscowościach. Nierzadko strażacy umieszczają podobizny swego patrona na remizach.

GOK: Magda Misztal

Bibliografia:

1. Commilleri R., *Wielka księga Świętych Patronów*, Kielce 2002.
2. Koper R., *Wyplłynęli na głębie*, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu.
3. Lanzi F. i G., *Jak rozpoznać świętych i patronów w sztuce*, Kielce 2004.
4. *Święci na każdy dzień*: praca zbiorowa, pod red. AD Books S.r.l., Florencja, Kielce 2011.
5. Czyrek J., *Święty Florian*, Kraków 1993.
6. Po śmierci postanowił przyjechać do Polski: Radio Kraków [online]. Polska. 15.06.2018. [dostęp: 12.04.2021]. Dostęp w internecie: <https://www.radiokrakow.pl/audycje/wielka-sztuka-malopolski/po-smierci-postanowil-pryjechac-do-polski/>
7. gov.pl: Serwis Rzeczypospolitej Polskiej [online]. Polska. Św. Florian. [dostęp: 12.04.2021]. Dostęp w internecie: <https://www.gov.pl/web/kwpsp-krakow/sw-florian>.

OSP LIPSKO - 96 LAT TRADYCJI

Ślubowanie druhow OSP Lipsko - 16.04.1938 r.

Ochotnicze Straże Pożarne w naszej gminie mają niezwykle bogatą tradycję. Wiekowe kroniki jednostek skrywają wiele ciekawostek. Opisanie historii wszystkich jednostek w jednym artykule jest wręcz niemożliwe, dlatego w związku ze zbliżającym się Dniem Strażaka chcielibyśmy przybliżyć najważniejsze wydarzenia z historii jednej z nich – OSP Lipsko.

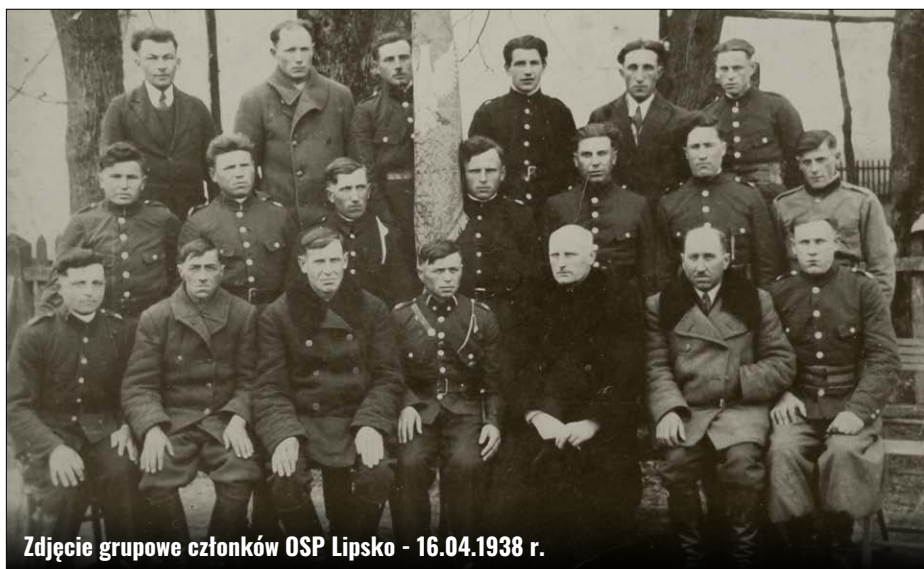
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lipsku powstała w 1925 r. z inicjatywy Jana Koziółka – nauczyciela Szkoły Podstawowej w Lipsku i Jana Franczuka – kowala z Lipska. Na pierwszym zebraniu wybrano Jana Koziółka, na naczelnika – Marcina Pietryńko. Staraniem prezesa oraz strażaków na podarowanej przez Michała Bondyrę działce, pobudowano murowaną strażnicę. Straż posiadała sztandar i pompę ręczną.
- Dn. 8 listopada 1945 r., zostało zwołane zebranie celem ponownego zorganizowania oddziału Ochotniczej Straży Pożarnej w Lipsku po drugiej wojnie światowej. W zebraniu udział brało 17 strażaków oraz liczna młodzież zaproszona do dołączenia. Zorganizowano sekcję sanitarną przy OSP w której skład weszło 18 kobiet. Zdecydowano również o założeniu świetlicy dla młodzieży pozaszkolnej. Utworzono też zespół śpiewaczy oraz amatorską grupę teatralną, a dochody z wystawianych sztuk i organizowanych imprez tanecznych przeznaczano na potrzeby OSP.
- Dn. 26 marca 1947 r. Straż Pożarna w Lipsku, po otrzymaniu zezwolenia, wykupiła pieczętkę strażacką.
- Dn. 18 maja 1947 r. Druhowie z Lipska zorganizowali zlot zespołów świetlicowych z rejonu trzech gmin. W zlocie

brała udział młodzież z Majdanu Ruszowskiego, Rachodoszcz, Suchowoli Jacni, Lipska Polesia, Wólki Wieprzeckiej i gospodarz Lipsko. Zlot miał na celu wykazanie prac w świetlicach w 1946/47 r. Uroczystość rozpoczęła się wysłuchaniem Mszy Św. o godz. 11:30. Potem o godz. 14:00, po odśpiewaniu hymnu i roty, odbyły się pokazy poszczególnych wsi, które składały się z występów chórów ludowych, tańców ludowych i inscenizacji.

- Dn. 9 czerwca 1947 r. zostało zwołane zebranie, celem ustalenia programu do przeprowadzenia „Tygodnia Obrony Przeciwożarowej”. Na czas „TOP” ustalono następujący program: „15go niedziela godz. 4:30 alarm straży, o godz 9:00 w szyku odmarsz na nabożeństwo. Po nabożeństwie przemarsz taborem przez wieś. O godz 16:00 zabawa taneczna. W ciągu dnia kwesta uliczna, w ciągu tygodnia zbiórki na listę ofiarodawców i sprzedaż nalepek. Wieczorem pokazy ćwiczeń bojowych. W sobotę 21go wieczorem próba alarmu, ognisko. 22go niedziela akademia – uroczyste zakończenie Tygodnia”
- Dn. 15 czerwca 1947 r. zespół świetlicowy OSP Lipsko brał udział w zlocie młodzieży w świetlicy w Zamościu. Na program złożyły się; tańce ludowe, inscenizacje, recytacje i występy chórów śpiewaczych. Zespół z Lipska

został wyróżniony przez komisję dyplomem uznania i tym samym zakwalifikowany do reprezentowania powiatu na Wojewódzki Zlot Świetlic w Lublinie.

- Dn. 29 czerwca 1947 r. zespół świetlicowy OSP Lipsko brał udział w Zlocie Świetlicowym w Lublinie, pośród 37 innych zespołów z całego województwa. Na zlocie zostały wyróżnione cztery zespoły chórów mieszanych i dwa tańców ludowych, w tym i nasz w tańcu ludowym – mazur. Zespół taneczny z Lipska i chór mieszany ze Zwierzyńca przyczyniły się do zajęcia pierwszego miejsca dla powiatu zamojskiego.
- Dn. 30 sierpnia 1950 r. odbyło się zebranie w sprawie remontu remizy. Postanowiono wybrać komitet odbudowy remizy w Lipsku.
- Dn. 30 listopada 1951 r. nastąpił odbiór motopompy M 550 D.K.W.
- W 1956 r. uzyskano z Powiatowej Komendy Straży Pożarnych w Zamościu motopompę M 800.
- W 1958 r. zakupiono i zamontowano syrenę elektryczną.
- W 1966 r. wykonano zbiornik przeciwpożarowy.
- Dn. 21 lutego 1984 r. Straż Pożarna w Lipsku otrzymała pozwolenie na budowę nowej remizy.
- Dn. 27 lutego 1984 r. w Państwowym Biurze Notarialnym w Zamościu, w obecności Notariusza Wiesławy Pieczykolan dokonano zakupu nieruchomości o powierzchni 3 arów z przeznaczeniem pod budowę remizy.
- W czerwcu 1993 r., na wniosek Wójta Gminy Zamość, powstała Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza w Lipsku. Do dru-

Zdjęcie grupowe członków OSP Lipsko - 16.04.1938 r.

żyny zapisało się 14 druhów.

- W dniach od 25 czerwca do 7 lipca 1993 r., na wniosek Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu, zostało zorganizowane zgrupowanie szkoleniowo-wypoczynkowe w miejscowości Susiec. W czasie zgrupowania zorganizowano zawody sportowo-pożarnicze w miejscowości Klocówka, gm. Krasnobród. Dn. 4 lipca młodzieżowa drużyna z Lipska zajęła pierwsze miejsce.
- Dnia 30 czerwca 1995 r. została utworzona Żeńska Drużyna Pożarnicza w Lipsku w skład której weszło 13 pań.
- 8.06.2008 r. – OSP Lipsko zostało organizatorem Międzygminnych Zawodów Sportowo-Pożarniczych Gmin Zamość i Stary Zamość.
- W 2017 r., Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza z Lipska zajęła 2 miejsce w gminnych zawodach pożarniczych oraz 3 miejsce podczas Igrzysk Powiatowych LZS w Krasnobrodzie.
- W 2018 r. OSP Lipsko organizowało Międzygminne Spotkania z Tradycją Strażacką. Zwycięzcą zawodów MDP chłopców została drużyna z Lipska, która następnie reprezentowała Gminę podczas Igrzysk Powiatowych LZS w Niewirkowie w Gminie Miączyn. Drużyna MDP zajęła też pierwsze miejsce w Międzygminnych Zawodach Sportowo Pożarniczych w Goraju.

Współcześnie druhny i druhowie z OSP, poza akcjami, wciąż aktywnie włączają się w życie lokalnej społeczności, co roku angażując się w organizację jasełek oraz Misterium, Zabezpieczając Orszak Trzech Króli, pełniąc strażę przy symbolicznych Grobach Pańskich, biorą udział w zawodach sportowo-pożarniczych. Członkowie MDP biorą udział w zgrupowaniach i obozach szkoleniowych. Strażacy są obecni przy wszystkich najważniejszych dla naszych lokalnych społeczności wydarzeniach.

UGZ: KS

„Pożar” – Wł. Broniewski

Gwałtu, rety! Dom się pali!
Już strażacy przyjechali.
Prędko wleźli po drabinie
i stanęli przy kominie.
Polewają sikawkami
ogień, który jest pod nami.
Dym i ogień bucha z dachu,
ale strażak nie zna strachu,
choć gorąco mu okropnie,
wszedł na górę, już jest w oknie
i ratuje dzieci z ognia,
Tak strażacy robią co dnia.

Zbiórka straży przygrobowej - Wielkanoc 1938 r.

Zawody sportowo-pożarnicze w 2017 r., w Wierzbie (na zdjęciu druh Przemysław Paszko)

Zawody sportowo-pożarnicze MDP w 2017 r., w Mokrem (na zdjęciu druh Grzegorz Iwaniak)

Reprezentacja MDP OSP Lipsko - Lipskie Lato Kulturalne 2017 r.

Zawody sportowo-pożarnicze w Lipsku w 2018 r.

BARWY NARODOWE 2 MAJA ŚWIĘTO FLAGI RP

Już w czasie bitwy pod Grunwaldem chorągwie, pod jakimi walczyli Polacy, były koloru czerwonego, a na tym tle widniał wyszyty biały orzeł. Rzeczpospolita Obojga Narodów (1569 – 1795 – państwo złożone z Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego na mocy Unii Lubelskiej) także posiadała sztandar w kolorach o trzech pasach: czerwonym, białym i czerwonym, a jej herb stanowiła czterodzielna czerwona tarcza, na której naprzemiennie były umieszczane Biały Orzeł i biała Litewska Pogoń. Dzień Flagi w Polsce obchodzimy dopiero od 17 lat. Co ciekawe, na nasze barwy narodowe, a zwłaszcza obecność koloru czerwonego, miał wpływ mały owad z rzędu pluskwiaków, który występuje tylko w Europie Środkowo-Wschodniej, głównie w Polsce, na Litwie i Ukrainie.

Na początku odcieniem czerwonym na polskich flagach i herbach był karmazyn, zwany pasem, uzyskiwany z bardzo drogiego naturalnego barwnika, wytwarzanego z larw owada o nazwie *czerwiec polski*. Barwnik ten był wtedy polską specjalnością, a suszone larwy hitem eksportowym. Kosztował tyle, że mogli sobie na niego pozwolić jedynie najbogatsi magnaci i dostojnicy państwowi. Od kiedy używanie chorągwi i sztandarów stało się popularne w czasie wojen, barwa ta przeszła w tańszy odcień czerwonego. Po odkryciu Ameryki, na europejskim rynku pojawiło się więcej konkurencyjnych i tańszych barwników odcieni czerwieni.

Do pierwszej regulacji prawnej naszych barw doszło 7 lutego 1831 r., w czasie trwania Powstania Listopadowego, czyli 190 lat temu. Przyjęto wtedy uchwałę o następującej treści: „*Izba Senatorska i Poselska, po wysłuchaniu wniosków Komisji sejmowych, zważywszy potrzebę nadania jednolitej oznaki, pod którą winni łączyć się Polacy, postanowiły i stanowią:*

Art.1. Kokardę narodową stanowić będą kolory herbu Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego, to jest kolor biały z czerwonym.

Art. 2. Wszyscy Polacy, a mianowicie Wojsko Polskie, te kolory nosić mają w miejscu, gdzie takowe oznaki dotąd noszonymi były. Przyjęto na posiedzeniu Izby Poselskiej dnia 7 lutego 1831 roku.” Po odzyskaniu niepodległości, Sejm Ustawodawczy ustawą z dnia 1 sierpnia 1919 r. przyjął tymczasowo, dopóki nie zostaną ustalone granice Państwa Polskiego i dopóki konstytucja nie określi godła i barw narodowych, że kolorami Rzeczypospolitej Polskiej będą biały i czerwony w podłużnych równoległych pasach, z których górny będzie biały, a dolny czerwony, przy czym nie ustalono odcienia koloru

czerwonego. Dopiero w roku 1921 Minister Spraw Wojskowych, wydając broszurę „*Godło i barwy Rzeczypospolitej Polskiej*”, zdecydował, że odcieniem czerwieni będzie karmazyn, ale już 6 lat później Prezydent, wydając rozporządzenie, zmienił odcień na cynober (tzw. *chińska czerwień, vermilion – to odcień koloru czerwonego, wpadający w kolor pomarańczowy – jak dojrzwały pomidor; pozyskiwany był z cynobru, czyli minerału z zawartością siarczku rtęci*).

Po II wojnie światowej, w roku 1955, władze Polskiej Republiki Ludowej dekretem ustaliły, że barwami Polski są kolory biały i czerwony, potwierdzając jednocześnie, że odcieniem czerwonego pozostaje cynober. Ten dekret obowiązywał aż do roku 1980, kiedy to Sejm przyjął ustawę, regulującą polskie symbole narodowe, z wielokrotnymi późniejszymi zmianami (Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych – tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1509). Ustawa ta zmienia odcień czerwieni na opisany w przestrzeni CIELUV (*model przestrzeni barw, którego zadaniem jest zlinearyzowanie percepcji różnic w widzeniu kolorów przez oko ludzkie – nazwa modelu utworzona od nazwy Międzynarodowej Komisji do spraw Oświetlenia (fr. Commission Internationale de l'Éclairage – w skrócie CIE, oraz od przyjętych w jednej z wersji tego modelu współczynników, oznaczanych literami L, u oraz v*). Historyczną zmianę w powyższej ustawie wniosła nowelizacja z 1990 r., wprowadzając nowy wizerunek godła: „*Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego ze złotą koroną na głowie zwróconej w prawo, z rozwiniętymi skrzydłami, z dziobem i szponami złotymi, umieszczony w czerwonym polu tarczy*”. W 2004 roku, dzięki kolejnym zmianom

w ustawie, prawo do wywieszania flagi uzyskiwała każda osoba, która pragnie uczcić święta i uroczystości, nakazano także okazywanie szacunku do symboli narodowych oraz wprowadzono Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, przypadający na 2 maja.

Kolejna zmiana z 2010 r. wprowadziła zalecenie umieszczania **barw narodowych na budynkach mieszkalnych i usługowych** z okazji uroczystości nie tylko państwowych, ale i lokalnych, a także wydarzeń z życia prywatnego, oraz regulację obchodzenia żałoby narodowej poprzez opuszczenie flagi państwowej do połowy masztu, a następna zmiana z 2012 roku dopisała obowiązek umieszczania godła na strojach sportowych reprezentacji olimpijskich i paraolimpijskich. Pamiętajmy, że nie każdy proporzec czy szarfa jest flagą państwową RP, jest nią natomiast prostokątny płat tkaniny w barwach narodowych o dwóch pasach poziomych równej szerokości, białym u góry i czerwonym u dołu, w proporcjach 5:8, umieszczony na maszcie.

Warto też wiedzieć, że innym rodzajem flagi jest flaga z godłem. Ma dwa pasy poziome – u góry biały, u dołu czerwony, a godło państwowe RP jest pośrodku pasa białego. Używać jej mogą jedynie polskie przedstawicielstwa i misje (także wojskowe) za granicą, statki morskie, kapitanaty i bosmanaty portów, lotniska i lądowiska cywilne oraz cywilne samoloty podczas lotów za granicę. Jednak na rynku jest sporo gadżetów, zwłaszcza kibicowskich, w większości produkowanych masowo w dalekiej Azji, które wykorzystują motyw flagi z godłem, nie zważając na ograniczenia w jej używaniu. Wiedza o naszych barwach, flagach i godle pozwoli nam dobrze wybrać i prawidłowo postąpić się polskimi symbolami narodowymi. **GOK: KC**

KONSTYTUCJA 3-GO MAJA 1791 r.

230 lat temu, Sejm Czteroletni przyjął ustawę rządową, która przeszła do historii jako Konstytucja 3-go maja. Nie było głosowania, ustawę przyjęto przez akklamację – to jeden ze sposobów przyjęcia wniosku w demokratycznych organach władzy ustawodawczej, gdy zostaje on zaakceptowany jednomyślnie przez całe zgromadzenie bez organizowania głosowania (poparcie można okazywać oklaskami, okrzykami lub skandowaniem hasła). Niestety, Konstytucja 3-majowa obowiązywała krótko, ale weszła na trwałe do historii narodu polskiego, pełniąc rolę nośnika idei niepodległościowej w latach niewoli.

Jan Matejko, „Konstytucja 3 Maja 1791 roku”

○ Andrzej Hieronim Zamoyski (1716-1792), były wojewoda inowrocławski, Kodeksu Zamoyskiego, X Ordynat Zamojski

XVIII wiek należy do bardziej zasmucających w dziejach polskiego narodu. Kraj pogrążył się w chaosie i anarchii. Upadał autorytet władców z dynastii saskiej, Polska stała się wtedy protektoratem Rosji, w zamian za m.in. wieczystą gwarancję wolności i bezpieczeństwa kraju. Za tymi frazesami kryła się brutalna dominacja polityczna. Sejmy były zrywane, kraj pogrążył się w chaosie i anarchii. Słabe wojsko nie potrafiło przeciwstawić się przeciwnikom, a armie obcych potęg, Rosji, Prus i Austrii, bez przeszkód przemierzały kraj. W 1772 r. Rzeczpospolita stała się ich łupem – nastąpił pierwszy rozbiór Polski. Nieświadoma zagrożenia szlachta, utożsamiana z hulaszczym stylem życia, obudziła się bez jednego wystrzału pod obcym panowaniem. Każde z mocarstw zaborczych zgodnie wzięło dla siebie odpowiedni kęs polskiego terytorium. Nikt w Europie oficjalnie nie zaprotestował. W panującej opinii Polska stojąca nie-

rzędem sama zasłużyła na taki los. Jednak I rozbiór Polski wpłynął na zmianę sposobu myślenia o reformach państwa. Sejm rozbiorowy, poza wydaniem zgody na rozbiór, stworzył też Komisję Edukacji Narodowej, z którą byli związani późniejsi najważniejsi twórcy Konstytucji 3-go Maja. Również inne inicjatywy z początkowego okresu panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, jak m.in. założenie Szkoły Rycerskiej, były podstawami do starań o odzyskanie suwerenności. Ideą przyświecającą powstaniu szkoły było motto „edukacja społeczeństwa przez edukację jednostki”. Sejm rozbiorowy na żądanie Rosji utworzył też Radę Nieustającą, której celem było ograniczanie władzy królewskiej i zniweczenie planów głębokich reform.

16 sierpnia 1787 r. Turcja wypowiedziała wojnę Rosji. Carycą Katarzynę II wsparła Austria, a Prusy miały z kolei zobowiązania traktatowe wobec Turcji i naci-

skwały Austrię do wycofania się z wojny. Tę skomplikowaną sytuację postanowił wykorzystać polski król do wzmocnienia swojej władzy i niezależności od carycy Katarzyny II. Zwołany w 1788 r. Sejm miał zatwierdzić sojusz polsko-rosyjski i włączenie się do wojny z Turcją, ale wśród zgromadzonej na Sejmie szlachty zapanowało pragnienie zerwania związków w Rosję. Sejm ten później został nazwany Wielkim lub Czteroletnim. Obradował w Warszawie między 6 października 1788 r., a 29 maja 1792 r. Nazwa „Sejm Wielki” oznacza, że kiedy od jesieni 1790 r., gdy przeprowadzono nowe wybory do izby poselskiej, powołani 2 lata wcześniej posłowie odmówili opuszczenia sali, obrady odbywały się tak naprawdę w podwójnym składzie. Wszelkie decyzje musiały odtąd zapadać większością głosów. Marszałkiem konfederacji koronnej Sejmu Wielkiego został wybrany Stanisław Małachowski.

W Sejmie wyodrębniły się 3 stronnictwa: patriotyczne, skupiające zwolenników reform i niezależności od Rosji, magnackie, skupiające sympatyków dawnego ustroju oraz królewskie, utworzone przez samego króla Stanisława Augusta.

Sejm uchwalił powiększenie armii z ok. 20 tys. do 100 tys. żołnierzy. 19 stycznia 1789 r. zlikwidował prorosyjską Radę Nieustającą, argumentując, że jest to obce ciało w systemie władzy Rzeczypospolitej, a właściwa władza powinna należeć do Sejmu, który powinien być stały lub zawsze gotowy do zebrania się. Pod koniec kolejnego roku ulicami stolicy przeszła kilkudziesięcna tzw. czarna procesja mieszczan, żądających zrównania w niektórych prawach ze szlachtą.

Od grudnia 1790 r. w tajemnicy spotykali się najważniejsi przedstawiciele obozu reformatorskiego. Należeli do nich m.in. Stanisław Małachowski, Hugo Kołłątaj, Juliana Ursyn Niemcewicz, Ignacy Potocki, Tadeusz Matuszewicz. Z czasem ich grupa liczyła 60 osób cieszących się poparciem króla. Ich celem było nadanie kształtu reformom państwa. Wiosną 1791 r. ukończono projekt ustawy rządowej, czyli konstytucji państwa. Trzeba go było teraz uchwalić w Sejmie. Wybrano dzień 3 maja, kiedy wielu posłów opozycji nie powróciło jeszcze z wielkanocnego urlopu, dlatego możliwa stała się aklamacja z pominięciem głosowania. Konstytucję uchwalono na Zamku Królewskim. W czasie ogłaszania projektu w sali obrad przebywało 182 spośród 500 posłów, tj. niespełna 37% składu Sejmu. Król Stanisław August Poniatowski zabierał głos 3 razy. Wskazywał pilną konieczność naprawienia dawnego ustroju. W końcu, gdy podniósł rękę na znak chęci zabrania głosu po raz czwarty, odebrano ten gest omyłkowo jako wezwanie do przyjęcia projektu przez aklamację, co rzeczywiście w następstwie tego nieporozumienia nastąpiło. Odezwały się wtedy okrzyki „Wiwat król! Wiwat Konstytucja!”. W tym samym czasie przed Zamkiem Królewskim, obstawionym przez dowodzone przez księcia Józefa Poniatowskiego oddziały garnizonu warszawskiego, gromadził się rozentuzjazmowany tłum. Posłowie i zwolennicy ustawy zasadniczej złożyli przysięgę i udali się do katedry na uroczyste nabożeństwo z tej okazji.

Do najważniejszych zmian w prawie jakie wprowadzała Konstytucja 3-majowa należą:

- Wprowadzenie trójpodziału władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.
- Ograniczenie immunitetów prawnych oraz przywilejów szlachty zagrodowej, tzw. gołoty (miało to zapobiegać możliwości przekupstwa biednego szlachcica przez agentów obcego państwa, w tym

kupowania głosów sejmowych).

- Potwierdzenie przywilejów mieszczańskich (odtąd mieszczanie mieli prawo do bezpieczeństwa osobistego, posiadania majątków ziemskich, zajmowania stanowisk oficerskich i w administracji publicznej, a także prawo nabywania szlachectwa). Miasta miały prawo do wysłania na Sejm 24-ech plenipotentów jako swoich przedstawicieli, którzy mieli głos w sprawach dotyczących miast.
- Akt ten obejmował pospółstwo opieki prawną i administracji rządowej.
- Zniesienie takich „narzędzi władzy szlacheckiej”, jak liberum veto, konfederacje, sejm skonfederowany oraz ograniczenie prawa sejmików ziemskich.
- W dniu ustanowienia Konstytucji 3-go maja przestała istnieć Rzeczpospolita Obojga Narodów, a w jej miejsce powołano Rzeczpospolitą Polską.
- Zniesienie wolnej elekcji na rzecz dziedziczenia korony królewskiej, którą po śmierci Stanisława Augusta Poniatowskiego miał przejąć władca z dynastii Wettynów, do której sam należał.
- Wprowadzono stałą armię, której liczebność miała sięgać 100 tys. żołnierzy, oraz ustanowiono podatki w wysokości 10% dla szlachty i 20% dla duchowieństwa, a gołota, mieszczanie i chłopcy byli zwolnieni z podatku.
- Katolicyzm został uznany za religię państwową, jednocześnie zapewniono swobodę wyznań (choć apostazja, czyli „wyjście z kościoła”, wciąż pozostawała przestępstwem).
- Sejm miał być zwoływany co 2 lata.
- Aby Konstytucja była zawsze aktualna, co 25 lat miał się zbierać Sejm Konstytucyjny, który mógłby poprawiać zapisy konstytucji.

Funkcję wykonawczą miał sprawować król wraz z rządem, zwany Strażą Praw, która odpowiadała przed Sejmem. Rząd tworzyli prymas oraz ministrowie policji, pieczęci (spraw wewnętrznych), skarbu, wojny i spraw zagranicznych. Król mógł powoływać ministrów, senatorów, biskupów, oficerów i urzędników. Podczas wojny był wodzem naczelnym armii. Akty prawne wydawane przez króla wymagały kontrasygnaty ministra. Utrzymano zasadę mówiącą, że król „nie sam przez się nie czyniący, za nic w odpowiedzi narodowi być nie może”. Rolę sądowniczą w państwie powierzano niezależnym trybunałom, a sądownictwo miało być zreformowane.

Rok po uchwaleniu Konstytucji, Sejm Wielki nadal obradował. Uchwalał kolejne ustawy budujące nowy ustrój. Nie dostrzegano żadnych niepokojących ruchów przeciwników wewnętrznych ani Rosji.

3-go maja 1792 r. król w sąsiedztwie Łazienek warszawskich wmurował kamień węgielny pod budowę Świątyni Opatrzności Bożej, mającej być wotum za uchwalenie Konstytucji.

Jednak próba wprowadzenia Konstytucji w życie nie powiodła się. Obóz magnacki, przeciwny reformom, zawiązał w Petersburgu porozumienie z carycą Katarzyną II (27.04.1792 r.), organizując konfederację, skierowaną przeciwko polskiemu królowi, Konstytucji i reformom. Manifest konfederacji ogłoszono 14 maja 1792 r. w miasteczku Targowica. Przewodzili jej magnaci kresowi: Szczęsny Potocki, Franciszek Ksawery Branicki, Seweryn Rzewuski, Szymon Kossakowski. Cel, jaki im przyświecał, to przywrócenie poprzedniego ustroju Rzeczypospolitej pod hasłami obrony zagrożonej wolności. Chodziło też o przeformowanie idei podziału Polski na samodzielne prowincje. Konfederaci oficjalnie zwrócili się o pomoc do Rosji, która kilka miesięcy wcześniej zakończyła wojnę z Turcją, mogła więc skierować swoje wojska na Polskę. Katarzyna II wysłała w kierunku Warszawy 97-tysięczną armię, która 18 maja 1792 r. przekroczyła granice RP. Z liczącej 60 tysięcy szabel armii polskiej, tylko 36 tysięcy skierowano do walki. Reszta stanowiła rezerwę lub była w fazie formowania. Ponadto, pruski sojusznik, wcześniej sprytnie prowokujący Polaków podczas obrad Sejmu do wystąpień przeciw Rosji, zdradził, odmawiając pomocy wojskowej, do czego zobowiązywało go zawarte wcześniej przymierze z Rzeczpospolitą. Interwencyjne wojska rosyjskie, zaprawione w boju z Turkami, pobiły niedoświadczone młode Wojsko Polskie, chociaż Polacy pod wodzą ks. Józefa Poniatowskiego i Tadeusza Kościuszki bili się dzielnie i odnieśli kilka lokalnych sukcesów pod Zieleńcami i Dubienką. Warto przypomnieć, że w wyniku zwycięstwa w bitwie pod Zieleńcami, król Stanisław August, dla uczczenia tego sukcesu, ustanowił Order Virtuti Militari – dziś najwyższe polskie odznaczenie wojenne. Jednak sytuacja była beznadziejna. Nie wierząc w możliwość zwycięstwa, polski król podjął rokowania z carycą. 24 lipca 1792 r. król podpisał akt kapitulacji, a dzień później przystąpił do konfederacji targowickiej. Przywódcy patriotycznego stronnictwa reform musieli opuścić ojczyznę. Klęskę Polski przypieczętował II rozbiór kraju, w którym tym razem wzięły udział Rosja i Prusy – 23 stycznia 1793 r. podpisano traktat podziałowy, Katarzyna II i Fryderyk Wilhelm II triumfowali. Sejm rozbiorowy został zwołany w 1793 r. w Grodnie i uznał II rozbiór Polski. Kraj utracił dostęp do morza i wiele obszarów o wielkim znaczeniu gospodarczym. Pol-

ska gospodarka załamała się, ceny żywności poszybowały w górę. Najważniejsi politycy Sejmu Wielkiego i reformatorzy musieli udać się na emigrację pod groźbą aresztowania, represji, a nawet śmierci lub zesłania.

Z potężnego niegdyś państwa pozostały resztki, ale naród zdobył się na jeszcze jeden wysiłek w celu obrony niepodległości. Wybuchło powstanie pod wodzą Tadeusza Kościuszki, bohatera wojny o niepodległość Ameryki. Błyskotliwe sukcesy w 1774 r. były jednak chwilowe. Powstanie Kościuszkowskie upadło w zbrojnych kleszczach Rosji i Prus. Klęska pod Maciejowicami przesądziła sprawę. Zwycięski wódz rosyjski, gen. Suworow, skierował następnie swoje wojska na warszawską Pragę, gdzie doszło do straszliwej rzezi Polaków. Potem na Sybir zesłano 20 tys. powstańców. W 1795 r. Rosja, Austria i Prusy dokonały III rozbioru Polski. Rzeczpospolita zniknęła z map Europy. Król Stanisław August abdykował. Rozpoczęła się bardzo długa droga, pełna heroicznych postaw i epizodów, zanim nasz kraj odzyskał w końcu niepodległość. Konstytucja 3-majowa pozostała symbolem dążenia do odrodzenia narodowego w okresie zaborów. Obchodzono ją do ostatniego rozbioru. Świętowanie 3-go Maja było zakazane we wszystkich zaborach, co nie powstrzymywało Polaków od podejmowania prób publicznych obchodów. Spotykało się to z represjami szczególnie w zaborze rosyjskim. Jednak

pamięć o Konstytucji przetrwała, czego dowodem były masowe demonstracje w setną i 125-tą rocznicę jej uchwalenia. Po odzyskaniu niepodległości Święto Konstytucji 3-go maja zostało wznowione. Organizowały je władze państwowe i samorządowe. Stosunek do Święta podzielił jednak polskie partie polityczne. Wpłynęły na to okoliczności przyjęcia przez Sejm ustawy, wprowadzającej to Święto. Kiedy 29 kwietnia 1919 r. socjalistyczny poseł, Ignacy Daszyński, zgłosił projekt uznania 1-go maja za Święto Pracy, Sejm nie zgodził się zająć tym tematem, przyjął za to ustawę zgłoszoną przez centroprawicę o uznaniu dnia 3-go maja Świętem Konstytucji 1791 roku. Na znak protestu posłowie lewicy opuścili salę obrad. Powyższe święta majowe zaczęły ze sobą konkurować, a 3-ci Maja był coraz bardziej postrzegany jako święto prawicowe. W 1924 r. na prośbę polskich biskupów, dla upamiętnienia Konstytucji 3-go Maja, która w swoich założeniach wypełniła część ślubowań króla Jana Kazimierza, papież Pius XI ustanowił 3-ci maja Świętem Matki Bożej Królowej Polski. Tego dnia w Kościołach odprawia się więc uroczyste Msze święte za Ojczyznę. Przed wybuchem II wojny światowej obchody były okazją do zmanifestowania ofiarności społeczeństwa na rzecz siły zbrojnej państwa, a po kampanii wrześniowej 1939 r. okupanci niemiecki i rosyjski zdelegalizowali to Święto. Po wojnie nowe władze stopniowo marginalizowały

Święto Konstytucji 3-majowej na rzecz Święta Pracy 1-go maja i Dnia Zwycięstwa 9-go maja. W styczniu 1951 r. Święto 3-majowe zostało oficjalnie zdelegalizowane przez władze komunistyczne. Wróciło do kalendarza oficjalnych rocznic dopiero po 1989 r., a rok później Sejm ustanowił Święto Narodowe 3-go Maja.

GOK: Magda Misztal

Źródła:

1. Brodecki B, Dzieje Polski, Warszawa 2008.
2. Sejm Wielki (Sejm Czteroletni): WP Opinie [online]. Polska. [dostęp: 29.04.2021]. Dostęp w internecie: <https://opinie.wp.pl/sejm-wielki-sejm-czteroletni-6156070996953217c>.
3. Konstytucja 3 maja - 1791 r.: Polska Tradycja [online]. Polska. [dostęp: 29.04.2021]. Dostęp w internecie: <https://www.polska-tradycja.pl/historia-polski/wydarzenia/konstytucja-3-maja.html>.
4. Likwidacja Rady Nieustającej: Muzeum Historii Polski [online]. Polska. [dostęp: 29.04.2021]. Dostęp w internecie: <https://muzhp.pl/pl/e/1511/likwidacja-rady-nieustajacej>.
5. Tradycja obchodów Święta Trzeciego Maja: Archiwum Państwowe, Archiwa Państwowe w Łodzi [online]. Polska. [dostęp: 29.04.2021]. Dostęp w internecie: <https://www.lodz.ap.gov.pl/art,50,tradycja-obchodow-swiate-trzeciego-maja>.
6. Ugniewski P. Rzeczpospolita a wybuch wojny rosyjsko-tureckiej w roku 1787: Pasaż Wiedzy Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie [online]. Polska. [dostęp: 29.04.2021]. Dostęp w internecie: https://www.wilanow-palac.pl/rzeczpospolita_a_wybuch_wojny_rosyjsko_tureckiej_w_roku_1787.html

GODZINY PRACY BIBLIOTEKI OD 12 KWIETNIA 2021 ROKU DO ODWOŁANIA

ODDZIAŁ	PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA
Mokre	7—16	7—17	7—17	7—17	9—17	7:30—14
Kalinowice	—	—	8—17	—	—	—
Lipsko	—	8—17	—	9—12	9—12	8—14
Płoskie	—	—	—	9—17	9—17	—
Sitaniec	—	—	—	—	9—17	—
Wysokie	—	8—17	—	9—17	—	8—14
Zawada	9—17	9—17	9—17	—	—	—
Żdanów	—	—	8—17	12:30- 17	12:30-17	—

1 MAJA – „ŚWIĘTO PRACY”?

Dziś zachwycamy się, że na początku maja mamy kilka dni wolnego, nie zastanawiając się, dlaczego pierwszy dzień maja jest dniem wolnym od pracy. Jego idea kojarzy się nam z komunistycznym świętem, gdy w czasach Polskiej Republiki Ludowej co niektórzy byli przymuszani do uczestnictwa w pochodach z czerwonymi sztandarami i gołąbkami pokoju. Próbowano w ten sposób wpoić Polakom błędne utożsamianie pochodzenia „Święta Pracy” ze Związkiem Radzieckim. Tymczasem rodowód święta jest zupełnie inny i nawet Józef Piłsudski przyłożył do niego rękę. Dziś pełna nazwa 1-majowego święta brzmi „Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy”, a u jego podstaw leży wiele tragedii zwykłych ludzi. Data również nie jest przypadkowa.

źródło: Muzeum Historii Polski, www.muzhp.pl/pl/c/1070/1-maja-w-prlw

Cofnijmy się 137 lat wstecz do USA. Jesienią 1884 roku związkowcy z całych Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej zaapelowali do Rządu o wymuszenie na właścicielach firm skrócenia czasu pracy z 12 do 8 godzin. Ich główne hasło brzmiało „Eight Hours for Work, Eight Hours for Rest, Eight Hours for What We Will!”, czyli OSIEM GODZIN W PRACY, OSIEM NA ODPOCZYNEK, OSIEM NA TO, NA CO MA SIĘ OCHOTĘ. Rząd miał czas na uspokojenie nastrojów społecznych i wprowadzenie prorobotniczych zmian do 1 maja 1886 roku. W tym czasie w Niemczech robotnicy mieli ubezpieczenia chorobowe i od wypadków w pracy, w Wielkiej Brytanii obowiązywały ustawy fabryczne, ograniczające m.in. możliwości zatrudniania dzieci, a w Australii już od 30 lat robotnicy pracowali po 8 godzin. Nikt jednak nie przejął się tymi żądaniem, ani Rząd, ani fabrykanci. Robotników traktowano jak niewolników, pogardzano nimi i wyśmiewano się z ich analfabetyzmu. W sobotę, 1 maja 1886 roku, w całych Stanach robotnicy za-

miast w pracy stawili się na manifestacjach. W samym Chicago w pokojowej manifestacji, połączonej z postulatami przywrócenia do pracy osób zwolnionych w jednej z fabryk, uczestniczyło około 80 tys. osób. Z braku reakcji ze strony rządzących i właściciela fabryki, robotnicy dalej protestowali, aż sytuacja wymknęła się spod kontroli, doszło do starć z Policją i wybuchów bomb. Najtragiczniej było w dniu 4 maja, kiedy to zginęło kilkanaście osób, zarówno robotników jak i jeden z policjantów. Kolejne protesty były już krwawo tłumione, związkowe gazety zamykane. W całym kraju wprowadzono stan wyjątkowy, nasiliły się represje wśród osób związanych ze strajkiem. Ośmiu czołowych działaczy związkowych w USA, związanych nie tylko z wydarzeniami majowymi, zostało skazanych na karę śmierci. Wkrótce o tych wydarzeniach wiedział już cały świat.

W roku 1890 międzynarodowe zrzeszenie partii socjalistycznych, tzw. II Międzynarodówka, postanowiła uczcić pamięć zabitych i skazanych na śmierć w Chicago,

wprowadzając „Święto Pracy” w dniu 1 maja. Polskę w II Międzynarodówce reprezentowali m.in. Józef Piłsudski, wtedy z Polskiej Partii Socjalistycznej, a także Ignacy Mościcki, późniejszy Prezydent II RP. Organizowane w wielu krajach Europy pokojowe manifestacje, miały zachęcać władze do ustanawiania 8-godzinnego dnia pracy. Kilka lat później manifestacje te zaczęły być zwalczane i tłumione.

W czasie zaborów, Święto Pracy, poza socjalnym, miało także niepodległościowy charakter. Podczas protestów w Łodzi i Żyrardowie robotnicy maszerujący z socjalistycznymi hasłami śpiewali także polskie pieśni patriotyczne, co kończyło się zazwyczaj interwencją carskiego wojska i strzałami w stronę protestujących.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę pierwszy Rząd II RP premiera Jędrzeja Moraczewskiego (PPS) jako pierwszy w Europie spełnił w 1918 r. postulat 8-godzinnego dnia pracy, ale różne odłamy partii socjalistycznych i komunistycznych bardziej zajęte były sporami między sobą i wzajemną rywalizacją zwalczaniem się, aby w pełni docenić doniosłość tej decyzji. W 1927 r. drogi PPS i Marszałka Józefa Piłsudskiego ostatecznie się rozeszły, a obchody „1 Maja” stały się okazją do krytyki autorytarnych, zdaniem opozycji, rządów sanacji.

Święto znacząco zyskało na znaczeniu w powojennej Polsce. Ustawą z 1950 r., dzień 1 maja został ustanowiony jako państwowe „Święto Pracy” i do dziś ten dzień jest wolny od pracy. W roku 1955 Papież Pius XII ustanowił w Kościele katolickim 1 maja dniem Świętego Józefa Rzemieślnika – patrona robotników. W okresie PRL-u „Święto Pracy” było jednym z najważniejszych, ale tylko pozornie był to dzień wolny. Początkowo organizowane wg schematu przedwojennego, a więc najpierw udział we Mszy świętej, wkrótce święto nabrało charakteru świeckiego i ... obowiązkowego. W czasie pochodu, przed trybuną honorową najwyższych władz państwowych i partyjnych każdego szczebla, prezentowały się odświętnie ubrane wszystkie zakłady pracy, uczelnie i szkoły. Nieobecność w pochodzie mogła się wiązać z nieprzyjemnymi konsekwencjami w pracy lub szkole. W tym czasie nazwa „1 maja” pojawiła się także w nazewnictwie ulic i placów, a także zakładów pracy. Obłuda 1-majowych pochodów w PRL-u i państwowe fetowanie „Święta Pracy” polegały na tym, że realnie dobro jednostki (robotnika, chłopca, itd.) nie miało dla ówczesnego systemu państwowego żadnego znaczenia, a większość ludzi była niejako przymuszana do uczestnictwa. Nie każdy tolerował takie manipulacje ze strony ówczesnego Państwa. My, Polacy, dobrze znamy historię robotniczych protestów

z 1956 r., 1970 r. rolę protestów i strajków oraz 1-majowych kontrmanifestacji z 1980 r., które w konsekwencji doprowadziły do pierwszych wolnych wyborów w Polsce w 1989 r. i upadku systemów totalitarnych w państwach Europy Środkowo-Wschodniej. Było to możliwe dzięki zjednoczeniu wszystkich protestujących w jeden Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”. Ich żądania spisane w 21 postulatach pojawiają się w hasłach wyborczych współczesnych partii,

np. „poprawić warunki służby zdrowia”, „skrócić czas oczekiwania na mieszkanie”, „zapewnić odpowiednią liczbę miejsc w żłobkach”, „zagwarantować automatyczny wzrost płac równoległe do wzrostu cen i spadku wartości pieniądza”. Niektóre chyba dalej są aktualne: „wprowadzić zasady doboru kadry kierowniczej na zasadach kwalifikacji, a nie przynależności partyjnej”, „obniżyć wiek emerytalny”, „przestrzegać Konstytucji”.

W dzisiejszej Polsce Międzynarodowe

Święto Pracy ma charakter spontaniczny i wielonurtowy, połączony z piknikami, kiermaszami, koncertami, organizowanymi osobno przez różne partie i związki, szczególnie w większych miastach, a uczestnictwo w tych formach świętowania jest w pełni dobrowolne. Nareszcie „Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy” jest naprawdę dniem wolnym, a nieobecności na pochodzie lub obchodach nie trzeba usprawiedliwiać u partyjnego szefa. **GOK: KC i JK**

1 MAJA – ROCZNICA WEJŚCIA POLSKI DO UE

17 lat temu, 1 maja 2004 r., dokładnie o północy, Polska została członkiem Unii Europejskiej. Razem z naszym krajem do UE w tym samym momencie przystąpiły Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Słowacja, Słowenia i Węgry. Było to największe w historii rozszerzenie struktur Unii Europejskiej. Rządy państw Europy Środkowej, w tym Polski, traktowały ten doniosły moment jako ostateczne zerwanie z istniejącym w latach 1945–1989 podziałem Europy na wrogie bloki ideologiczno-polityczne. Zanim do tego doszło, negocjacje trwały ponad 6 lat.

Negocjacje akcesyjne rozpoczęto oficjalnie 31 marca 1998 r. Po 2 latach trwania żmudnych negocjacji pracowało już ok. 30 zespołów tematycznych. Do końca roku 2000 Polska zdążyła zakończyć rozmowy w 25 spośród 30 obszarów negocjacyjnych. Pozostałe 5 obszarów uzgadniano w latach 2001-2002. Szczególnie wiele czasu poświęcono kwestii dostępu Polaków do europejskich rynków pracy oraz dopłat do produkcji rolnej.

Finał negocjacji Polski z UE nastąpił 13 grudnia 2002 r. podczas szczytu Unii w Kopenhadze. W trakcie przedłużających się rozmów ustalono ostatecznie elementy umowy akcesyjnej. W centrum zainteresowań

polskiej delegacji znajdowały się sprawy rolnictwa i budżetu na inwestycje strukturalne. Podczas szczytu przyjęto również terminarz dalszej procedury integracji. 16 kwietnia 2003 roku w Atenach w imieniu Polski pod traktatem akcesyjnym podpisali się premier Leszek Miller, minister spraw zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz oraz, jako trzecia, ówczesna minister ds. europejskich Danuta Hübner. Następnego dnia Sejm RP podjął uchwałę o wyznaczeniu daty referendum akcesyjnego na 7 i 8 czerwca 2003 r. Za członkostwem w UE opowiedziało się 77,45% głosujących, przeciwko było 22,55%, frekwencja wyniosła 58,85%. 23 lipca 2003 r. traktat

akcesyjny został ratyfikowany, a w następnym roku od pierwszej sekundy dnia 1-go maja Polska była już członkiem Unii Europejskiej. Wieczorem oficjalne unijne uroczystości odbyły się w Dublinie, stolicy Irlandii, ponieważ ten kraj pełnił wówczas rotacyjne, półroczne przewodnictwo Unią Europejską. 25 flag państw unijnych przy dźwiękach hymnu UE, „Ody do radości” Beethovena, zostało wciągniętych na maszty przed siedzibą Prezydenta Irlandii, Mary McAleese. Państwowe, polskie, uroczystości odbyły się również na placu Piłsudskiego w Warszawie.

GOK: JK na podstawie źródła: <https://www.gov.pl/>

MAMA JEST OD KOCHANIA

„Jest jedna miłość, która nie liczy na wzajemność, nie szczędzi ofiar, płacze a przebacza, odepchnięta wraca – to miłość macierzyńska.” – Józef Ignacy Kraszewski. Maj obfituje w różne święta i rocznice, lokalne, państwowe i międzynarodowe – wśród nich jest jedno, w którym najważniejsze są bezinteresowna miłość, oddanie i wdzięczność. Nie wiadomo dokładnie, od kiedy dzień 26 maja w Polsce jest świętowany jako Dzień Matki.

„Maminka” po czesku, „Mamma” po łotewsku, „Madre” po hiszpańsku, „Mathair” po irlandzku, „Mea” po portugalsku, „Mama” po polsku – nieważne w jakim języku wypowiadamy to słowo, ale jest ono najpiękniejsze dla każdego człowieka. Matka, mama, mamusia, mateńka to określenie najważniejszej osoby w naszym życiu, bez której nie byłoby nas na świecie, ale co kryje się pod słowem „mama”? Językoznawca powie, że to słowo złożone z czterech liter, czterech głosek i dwóch sylab otwartych. Według Wikipedii „mama to po prostu kobieta, która jest rodzicem, urodziła i zazwyczaj jednocześnie wychowuje własne dziecko”. Brzmi banalnie, ale określenie kim jest matka wcale nie jest takie proste.

Obraz matki zmienia się na przestrzeni wieków, co do tego nie ma wątpliwości. Są matki samotne, tzw. matki Polki, matki poświęcające się dla dobra rodziny, matki robiące karierę zawodową, itd. Niemniej jednak nie zmienia się sens pojmowania macierzyństwa, matka jako rodzicielka i ta, która dba o „emocjonalne zaplecze” rodziny.

W literaturze pedagogicznej rolę matki sprowadza się do pięciu głównych modeli: matki gospodyni domowej, matki opiekunki, matki wychowawczynie, matki integratorki życia rodzinnego, matki zaspakajające potrzeby domowników. Każda z tych ról wymaga od kobiety nieco innych umiejętności i cech osobowości, każda stawia też inne wymagania i zadania do realizacji. Niestety, tradycyjne wartości związane z „misją macierzyństwa”, takie jak ofiarność czy bezinteresowność, przestają cieszyć się popularnością ze względu na przemiany w życiu społecznym, w tym także rodzinnym.

Kobiety często postrzegają macierzyństwo jako jedno z najtrudniejszych, ale i najbardziej satysfakcjonujących zadań, z jakimi przyszło im się zmierzyć w życiu. W swoich wypowiedziach matki często podkreślają, jak ciężką pracą jest zwykła codzienność, a macierzyństwo – zawodem na całe życie. Jednak żadna z nich nie wątpi, że warto tę rolę pełnić.

Jak to jest być mamą? – na to pytanie odpowiedziała nam jedna z mam mieszkających w Gminie Zamość – „Bycie mamą to martwienie się, że można zrobić coś inaczej, nawet

Stanisław Wyspiański „Macierzyństwo”, 1904

jeśli wiesz, że zrobiłaś wszystko, co w twojej mocy. To ciągły strach, czy wszystko jest OK, to smutek, że nie stać cię na wypasioną zabawkę, pomimo tego, że wiesz, że ono wcale jej nie potrzebuje. Bycie mamą to przeżywanie sukcesów i porażek swoich dzieci, bardziej niż one się nimi przejmują. To próbowanie zapewnienia najlepszej przyszłości, pomimo świadomości, że to od nich samych ta przyszłość zależy.

To wyrzuty, że się dzisiaj zdenerwowałam, że nie zdążyłam na czas z obiadem. Bycie mamą to wiele wyrzeczeń, nieprzespanych nocy, wiele łez i uśmiechów. Być matką wcale nie jest tak proste, jak się wydaje, człowiek ma takie momenty, że nie daje rady... Dziecko potrafi jednak spowodować, że nagle mamy ogromny przyływ energii – to jego uśmiech tak działa”.

Od pierwszych chwil życia mama stanowi jedną z najważniejszych dla nas osób. To ona buduje w nas poczucie własnej wartości i dba o nasze bezpieczeństwo, i to dzięki niej nabywamy potrzebne w życiu umiejętności i kształtujemy własny charakter. Od jej miłości, zaangażowania i wsparcia zależą również nasze sukcesy w dorosłym życiu. Bez względu na wiek zabiegamy o jej uwagę i aprobatę, licząc się z jej zdaniem jak z żadnym innym. To matka spaja rodzinę i dba o wzajemne relacje. Nie dziwi więc fakt, że obchodzimy globalne święto, podczas którego chcemy naszym mamom okazać wdzięczność.

Tradycja świętowania Dnia Matki wywodzi się ze starożytnej kultury Greków i Rzymian. Dzień Matki obchodzony jest w niemal każdym zakątku świata. W wielu przypadkach to święto ruchome, a związane z tym tradycje nawiązują do płodności i religii. Zdecydowana większość narodów świata ten wspaniały czas celebruje w drugą niedzielę maja.

Obchody Dnia Matki wyglądają różnie. Amerykanie są hojni, Włosi bardzo rodzinni, a mieszkańcy Egiptu i Jordanii otaczają matki niemal kultowym szacunkiem, ale wszystkie te kraje łączy jedno: uniwersalna miłość do Matki i potrzeba celebracji jej osoby. Świętowanie Dnia Matki to okazja do spędzenia razem czasu, niezależnie od szerokości geograficznej.

Wg Wikipedii w Polsce po raz pierwszy Dzień Matki świętowano w Krakowie w 1914 roku, ale dziennikarze Newsweek Polska twierdzą, że było to dopiero 9 lat później, choć zgadzają się co do Krakowa, jako pierwszego polskiego miasta, w którym obchodzone to święto. Na pewno w pierwszej połowie lat 20. XX wieku Polacy przyswoili sobie stały dzień, 26 maja, jako Dzień Matki – i od tej pory tylko w Polsce to wyjątkowe święto przypada zawsze 26 maja. A wracając do roku 1914, warto dodać, że za oceanem wtedy właśnie Kongres Stanów Zjednoczonych uznał drugą niedzielę maja za Dzień Matki i zarazem święto narodowe.

Doceniamy nasze mamy za trud włożony w opiekę nad nami, wsparcie w trudnych chwilach, ich troskę, pomoc i bezwarunkową miłość. Dzień Matki to bez wątpienia piękna tradycja, która zasługuje na kulturowanie. Warto zrobić wszystko, aby w tym dniu każda mama czuła się naprawdę wyjątkowo. Liczy się przede wszystkim pamięć. Powinniśmy jednak codziennie pamiętać o naszych rodzicielkach, okazując wdzięczność za ogrom poniesionego trudu w nasze wychowanie.

Wszystkim mamom z okazji ich święta składamy wyrazy wdzięczności za opiekę, troskę, cierpliwość, a nade wszystko bezwarunkową miłość. Abyście zawsze były doceniane, a miłość, którą obdarzacie najbliższych, wracała do Was ze zdwojoną mocą. **UGZ: MP, M-JS**

SZCZĘŚLIWA 13-TKA DLA „ALE CANTARE”

Tylko 13 chórzystek (plus Dyrygentka Barbara Rabiega) wystarczyło zespołowi „Ale Cantare” do zajęcia II miejsca i zdobycia Srebrnego Dyplomu w II Ogólnopolskim Konkursie Chórów On-line „O Crux Ave”, zorganizowanym w odległym mieście i gminie Wysoka w północno-zachodniej Wielkopolsce. Wierzymy, że przy pełnym składzie byłoby „złoto”, a może nawet Grand Prix. Zespół z Płoskiego w Gminie Zamość ponownie znalazł się w doborowym towarzystwie, reprezentującym bardzo wysoką kulturę muzyki chóralnej w Polsce, zdobywając zarazem wysokie noty, co jest ogromnym sukcesem naszych wokalistek.

Foto: archiwum „Ale Cantare”

II Ogólnopolski Konkurs Chórów On-line „O Crux Ave” – Wysoka 2021 to propozycja konfrontacji zespołów w obszarze muzyki pasyjnej. Utwory chóralne, których tematyką jest męka i śmierć Chrystusa na krzyżu, są nośnikami wyjątkowych doznań z ogromnym ładunkiem emocjonalnym. Konkurs odbył się 5 kwietnia 2021 r. na podstawie przesłuchań nadesłanych nagrań video, które wcześniej przeszły przez sito kwalifikacji. Organizatorami byli Parafia pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej w Wysokiej, Ośrodek Upowszechniania Kultury w Wysokiej, Miasto i Gmina Wysoka oraz Polska Agencja Muzyczna. Formuła on-line zgromadziła łącznie 27 zespołów chóralnych z całej Polski, rywalizujących w 7 kategoriach. „Ale Cantare” zakwalifikowało się do konkursu w kategorii chórów żeńskich. W Jury zasiadali wybitni polscy dyrygenci, chórmistrzowie i pedagodzy: prof. dr hab. Elżbieta Wtorkowska z Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, prof. dr hab. Stanisław Krawczyński z Akademii Muzycznej w Krakowie i prof. dr hab. Janusz Stanecki z Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Wydarzenie wsparł Polski Związek Chórów i Orkiestr oraz sponsorzy. Nasz gminny zespół „Ale Cantare” zgłosił do konkursu

filmik z własnych zasobów, zarejestrowany podczas jednego z wyjazdowych występów w kościele na Podkarpaciu. Zgłoszone do Wysokiej utwory to „Vere languores nostros” Antonio Lotti’ego i „Stabat Mater” Giuseppe Tartini’ego – te same, które przyniosły zespołowi I miejsce i statuetkę „Złotego Pasma” w grudniu ubiegłego roku na XII Ogólnopolskim Turnieju Chórów o Kryształowe Serce Chełmińskiej Jesieni. Tym razem również zrobili wrażenie, co poskutkowało zajęciem II miejsca przez „Ale Cantare” i zdobyciem „Srebrnego Dyplomu” w bardzo licznie obstawionej kategorii chórów żeńskich. Na występie, którego rejestracja przyniosła zespołowi tyle laurów, śpiewało zaledwie 13 chórzystek (niepełny skład) pod dyktando Barbary Rabiega, a mimo okrojonego składu poziom artystyczny sięgnął niemal najwyższych szczytów. Pozostaje nam tylko domyślać się, że pełny skład dałby formacji jeszcze większy sukces.

GRAND PRIX i Nagrodę Specjalną za najwyższy poziom artystyczny zgarnął w Wysokiej Międzyszkolny Chór Żeński przy III LO w Białymstoku. W całym konkursie w Wysokiej rywalizowały chóry z Goric, Jordanowa, Lublina, Warszawy, Strzyżowa, Sokolników Las, Krakowa, Gostynina, Bydgoszczy, Osiecznej, Katowic Zadolu, Rzeszowa, Poznania, Białegostoku, Świnoujścia, Wielunia, Czudecu, Chorzowa, Gdańska i Płoskiego w Gminie Zamość.

Link do zestawienia nagrań wszystkich chórów podczas przesłuchań online. Video „Ale Cantare” można obejrzeć po przewinięciu do czasu 1:44:37. <https://www.youtube.com/watch?v=7oAfE8bwctM>

WYNIKI KONKURSU „WIELKANOCNY KOSZ PISANEK”

Ogłaszamy wyniki konkursu online „Wielkanocny kosz pisaneek”, który trwał w dniach od 11 marca do 2 kwietnia 2021 r. Konkurs polegał na wykonaniu we własnym zakresie artystycznej kompozycji koszyczka z pisankami, a następnie przystąpieniu zdjęcia tej kompozycji. Łącznie wpłynęło 61 zdjęć prezentujących pisanki w koszyczkach. Konkurs zasięgiem objął południową część województwa lubelskiego, tj. 4 powiaty utożsamiane ogólnie z Zamojszczyzną. Foto-galerię wszystkich prac konkursowych można obejrzeć w internecie na stronach Gminy oraz Gminnego Ośrodka Kultury.

KATEGORIA: PRACE INDYWIDUALNE

I miejsce – Adam Gorzkowski

II miejsce – Monika Pawelec

III miejsce – Halina Juszcak

KATEGORIA: ORGANIZACJE

I miejsce – KGW Wólczanki

II miejsce – KGW Wólka Wieprzecka

III miejsce – KGW Pniówek

Organizatorem konkursu był właśnie Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem (dalej w skrócie: GOK). Autorzy mogli zgłaszać zdjęcia swoich kompozycji w dwóch kategoriach: indywidualnej (osoby prywatne) i instytucjonalnej (instytucje, urzędy, szkoły, organizacje pozarządowe, itp.). Do wykonania kompozycji można było wykorzystać dowolne elementy dekoracyjne, za wyjątkiem artykułów spożywczych (np. typowych dla tzw. święconki).

Organizatorowi chodziło głównie o to, aby stworzyć atrakcyjną okazję do przedsięwziętych domowych „robótek” plastycznych dla osób aktywnych, borykających się z obostrzeniami podczas pandemii, obligującymi Polaków do ograniczania spotkań i pozostania w domach. Przy okazji każdy uczestnik konkursu miał możliwość rozwinąć swoje talenty, pobudzić wyobraźnię plastyczną i pokazać własną wizję artystyczną na bazie kompozycji pisaneek w koszyczku.

Wszystkie zgłoszone prace mieściły się w ramach regulaminu. Dominowali autorzy indywidualni – w tej kategorii zgłoszono 51 prac. Natomiast w kategorii instytucji i stowarzyszeń znalazło się 10 prac – najwięcej od Kół Gospodyń Wiejskich. Dnia 2 kwietnia zamknięto możliwość zgłoszeń. Jury obradowało już po świętach, tj. 8 kwietnia, w następującym składzie: Magda Misztal – specjalista GOK d/s organizacji imprez i promocji gminy, Aleksandra Siołek – specjalista GOK d/s organizacji imprez i promocji gminy oraz Jarosław Kalbarczyk – dyrektor GOK.

Oto wyniki konkursu.

Kategoria I – osoby indywidualne i grupy nieformalne reprezentowane przez wybrane osoby indywidualne. **Zwycięzcy w I kategorii:** I miejsce: Adam Gorzkowski z Siedlisk, II miejsce: Monika Pawelec z Siatańca Wolicy, III miejsce: Halina Juszcak z Wierchowin.

Wyróżnienia w I kategorii: Anna Swaczyna z Ruszowa, Edyta Cioś z Płoskiego, Elżbieta Czochra z Lipska Polesia.

Kategoria II – instytucje, urzędy, szkoły, organizacje pozarządowe.

Zwycięzcy w II kategorii: I miejsce: Koło Gospodyń Wiejskich „Wólczanki” Wólka Pukarzowska (Gmina Łaszczów), II miejsce: Koło Gospodyń Wiejskich z Wólki Wieprzeckiej (Gmina Zamość), III miejsce: Koło Gospodyń Wiejskich z Pniówka (Gmina Zamość). **Wyróżnienia w II kategorii:** Koło Gospodyń Wiejskich z Białobrzeg (Gmina Zamość) i Koło Gospodyń Wiejskich z Mokrego (Gmina Zamość), trzeciego wyróżnienia nie przyznano.

Każdy Zwycięzca z miejsc I-III otrzymał m.in. okazały kosz wiklinowy ze słodyczami i artykułami spożywczymi oraz album fotograficzny tematycznie związany z Gminą Zamość. Wyróżnieni otrzymali dyplomy i pakiety gminnych materiałów i gadżetów promocyjnych. Ponadto, w każdym zestawie nagród znalazła się praktyczna książeczka, pt. „Wszystko o Wielkanocy”. Jury, w ramach oceny prac, w pierwszej kolejności rozpatrywało przedstawienie

Zestawy nagród dla zwycięzców

na zdjęciu własnej kompozycji plastyczno-artystycznej, zawierającej pisanki w koszyczku, uzasadniając swój werdykt.

W kategorii I nagrodzone prace wyróżniają się efektywnym, precyzyjnym i przejrzystym przedstawieniem kompozycji, estetyką kompozycji, w tym ciekawym doбором pisanek oraz prostotą pomysłu. Praca, która zajęła **I miejsce** urzeka obfitością ręcznie wykonanych pisanek, ozdobionych metodą skrobania, dominującymi motywami religijnymi i kwiatowymi. Prezentowane pisanki stanowią przemyślaną kolekcję. Obok nawiązania do tematyki religijnej autor nawiązuje do okresu wiosny z wykorzystaniem w większości naturalnych materiałów dekoracyjnych, spotykanych w zamajskich lasach i ogrodach.

Praca, która zajęła **II miejsce** charakteryzuje się przemyślaną, a jednak skromną kompozycją. Zbiór precyzyjnie wykonanych pisanek nowoczesnych, ozdobionych metodą skrobania motywami roślinnymi, ułożono w sianie. Autor znalazł sposób na wyeksponowanie bogactwa barwy i wzorów pisanek w skromnym koszyku o subtelnej barwie.

Praca z **III miejsca** zwraca uwagę pracowitością i dokładnością wykonania pisanek. Kompozycję cechuje harmonia i pozytywny przekaz, osiągnięte przez zastosowanie oszczędnych dekoracji koszyka w postaci żółtej wstążki w białe grochy. Dobry skutek wizualny uzyskano tu dzięki włączeniu do ogólnej kompozycji tylko jednego rodzaju dużych i efektownych pisanek. Z kolei wyróżnione prace w kategorii I cechują się uporządkowaną kompozycją oraz pra-

cochtonnością ręcznego wykonania prezentowanych elementów.

W kategorii II nagrodzone prace odznaczają się efektywną kompozycją i prezentacją różnorodnych technik wykonania pisanek. W tym przypadku Jurorzy, wyłaniając Zwycięzców, zwracali uwagę na wyeksponowanie związków z tradycją oraz nakład pracy autorów kompozycji. Wyróżnione prace w kategorii II ukazują zaangażowanie twórców oraz czerpanie radości ze wspólnego tworzenia dzieła, mającego nieść radość odbiorcom.

Konkurs „Wielkanocny kosz pisanek” zorganizowano po raz pierwszy i być może nie ostatni. Gratulujemy Zwycięzcom i Wyróżnionym, a także dziękujemy wszystkim uczestnikom za udział i zaangażowanie.

GOK: Jarosław Kalbarczyk

ZAJĘCIA RUCHOWE NA ORLIKU

W związku z tym, że od 19 kwietnia „wróciły” treningi i zajęcia sportowe na powietrzu, ale tylko w obrębie boisk i obiektów sportowych, w tym także tych zarządzanych przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość (GOKGZ), od 26 kwietnia ruszyły na ORLIKU w Żdanowie systematyczne zajęcia ruchowe fitness z zachowaniem dozwolonego limitu wielkości grupy.

Zapraszamy od poniedziałku do piątku wszystkich chętnych do uczestniczenia w zajęciach ruchowych, ale wyłącznie na zapisy, które należy zgłaszać telefonicz-

nie u instruktora GOKGZ, prowadzącego zajęcia - nr tel. 514 220 006 - Agnieszka Tor. O zapisie decyduje chronologiczna kolejność zgłoszeń, przy czym listę uczest-

ników w poszczególnych terminach nadzoruje w/w instruktor prowadzący. Teraz, w okresie wiosennym, warto skorzystać z oferty zajęć ruchowych GOK-u. Już jest nas całkiem sporo, co cieszy oko, ale drzwi są wciąż otwarte dla kolejnych uczestników. „Wpadnij do nas na Orlik, zobacz, posmakuj ruchu i zostań z nami na dłużej”. Jeśli Ci się spodoba, to zaprosz znajomych - czekamy na Was. Pamiętajcie, że ruch to zdrowie.

Nasze spotkania fitness odbywają się zawsze następująco:

- Poniedziałek w godz. 18:30 - 19:30 - zajęcia ruchowe - Fitness
- Wtorek w godz. 18:30 - 19:30 - zajęcia taneczne - Slavica Dance
- Środa w godz. 18:30 - 19:30 - zajęcia ruchowe - Fitness
- Czwartek w godz. 18:30 - 19:30 - zajęcia taneczne - Slavica Dance
- Piątek w godz. 18:00 - 19:00 - zajęcia ruchowe - Fitness

Zapraszamy. Moc jest z nami! **GOK: EO**

NAGRODY ZA AKTYWNOŚĆ

Warto być aktywnym. Aktywność w działaniach pobudza naszą kreatywność, pomysłowość oraz chęci do samodoskonalenia czy rozwijania się. Obecnie w czasie pandemii, kiedy czasy nie są przychylnie spotkaniom i wzajemnej integracji, duża część naszej codzienności przeniosła się do Internetu. Do takich działań należą między innymi konkursy. Z myślą o pomocy zainteresowanym oraz o sprawnym przekazywaniu informacji od wielu instytucji organizujących różne wydarzenia w formie on-line, na Facebooku powstał nowy profil „Konkursy dla społeczności Gminy Zamość”. Z nowego profilu skorzystało między innymi **Koło Gospodyń w Wólce Wieprzeckiej**. Panie wzięły udział w wielu wydarzeniach wirtualnych, ale na szczególną uwagę zasługują dwa ogólnopolskie konkursy, w których Panie zdobyły nagrody. Członkinie nie miały sobie równych na arenie Polski. Nasze gminne aktywistki zdobyły I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie „Zero food waste - nie marnuję żywności”. Konkurs zorganizowany został przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi. Panie przedstawiły w nim pomysł na „Wiejską kanapkę z szarpanym mięsem z kurczaka i sałatkami, podawaną z sałatką z liści rzodkiewki oraz z frytkami z obierek ziemniaków”. Ich kanapka pobi-

nam się one być kompletnie nie nadające się do spożycia. Kolejną nagrodę jaką Paniom udało się wywalczyć, to zdobycie II miejsca w konkursie „Świąteczny wianek na drzwi”. Organizatorem tego wydarzenia był Gminny Ośrodek Kultury w Starym Zamościu. Wianek skierowany był na minimalizm. Do jego stworzenia wykorzystano głównie naturalne materiały. Jury konkursu doceniło misterną „plecionkę” jutową, która okalała wielkanocny wianek. Natura, prostota i styl zaowocowały zdobyciem uznania i nagrody. Panie zdobyły również nagrodę w konkursie online, organizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem, na „Wielkanocny kosz pisanek”. Ich koszyk charakteryzował się skromnością. Pisanek wykonanych zostało w stylu nowoczesnym. Zdobienia, głównie z motywami roślinnymi, były misternie wydrapane na barwnych jajeczkach zaprezentowanych na sianku. Dzięki dokładności, naturalności oraz prostocie i minimalizmowi, konkursowe jury przyznało Kołu znakomite II miejsce. To nie koniec wyróżnień aktywności Koła Gospodyń w Wólce Wieprzeckiej. Panie wzięły udział w konkursie „Krzepkie wypieki wielkanocne”, zorganizowanym przez Fundację Krajowej Spółki Cukrowej SA „Pomaganie Krzepi”

co zaowocowało zdobyciem brązowego podium. Dodatkowo Wólka Wieprzecka wzięła udział w konkursie „Kulinarne Skarby Wielkanocy”, organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. W ramach zgłoszenia Panie przygotowały staropolski przepis

III miejsce w konkursie „Wielkanocny Kosz Pisanek” KGW Pniówek

na wielkanocną białą kielbasę. Tą recepturą oraz za pośrednictwem pięknego zdjęcia, Panie zyskały uznanie jury i trafiły do grona 30 nagrodzonych. Wielkie gratulacje za zdobycie aż pięciu nagród! **Koło Gospodyń Wiejskich w Siedliskach** również wzięło udział w marszałkowskim konkursie „Kulinarne Skarby Wielkanocy”. Panie specjalnie na tą okazję przygotowały starodawny, wielkanocny paszтет z królika. Dzięki przygotowaniu prezentacji fotograficznej, wiekowemu przepisowi oraz ciekawej historii przepisu, jury konkursowe przyznało Paniom miejsce w gronie najlepszych smakołyków wielkanocnych Lubelszczyzny. Gratulacje! W gminnym konkursie świątecznym na „Wielkanocny kosz pisanek” uczestniczyło wiele Kół z naszej gminy. Dzięki organizacji lokalnego przedsięwzięcia konkursowego, Panie działające w sołectkich organizacjach postanowiły zaktywizować się i zaważczyć o nagrody. Tym sposobem III miejsce zdobyło **Koło Gospodyń Wiejskich w Pniówku**, natomiast wyróżnienia za najpiękniejsze i najciekawsze kompozycje otrzymały Panie z **Koła Gospodyń Wiejskich w Białobrzegach** oraz członkinie **Koła Gospodyń Wiejskich w Mokrem**. Obserwując przykłady powyższych Kół, zachęcamy wszystkich do lokalnych aktywizacji społecznych, jak widać może ona być bardzo owocna. Wszystkim chętnym do działania i podejmowania nowych wyzwań Paniom składamy serdeczne gratulacje, wyrazy uznania oraz trzymamy kciuki, aby kolejne podejmowane działania były równie wysoko nagradzane. Powodzenia! **UG: AW**

I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Zero Waste - KGW Wólka Wieprzecka

ła konkurencję z całej Polski, jury konkursu było zachwycone każdym elementem kanapki zgodnym z trendami zero waste. Żyjemy w czasach dostatku i dostępności wszelkich produktów spożywczych, a co za tym idzie z roku na rok marnujemy i wyrzucamy coraz więcej żywności. Trend zero waste ma na celu maksymalne wykorzystywanie produktów nawet wtedy, gdy na pierwszy rzut oka wydają

W ramach tego konkursu wystawiły zdjęcie wielkanocnej baby drożdżowej. Członkinie miały za zadanie zebrać jak najwięcej lajków pod fotografią. Dzięki zaangażowaniu, konsekwencji w działaniu oraz wytrwałości udało im się zdobyć III miejsce w kraju. Nie było to łatwe zadanie, gdyż Panie musiały zmobilizować dużą grupę społeczną chętną do oddania głosu na ich wypiek. Udało im się zbierać 480 „łapek”,

8 MAJA – DZIEŃ BIBLIOTEKARKI, BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK

Każdego roku 8 maja to Dzień Bibliotekarki, Bibliotekarza i Bibliotek, rozpoczynający Tydzień Bibliotek, podczas którego odbywają się ciekawe wydarzenia, spotkania z autorami, wystawy, konkursy i warsztaty. Sytuacja epidemiologiczna związana z COVID-19, wymusiła na nas zmianę organizacji w funkcjonowaniu bibliotek na terenie Gminy Zamość, ze stacjonarnej na online. Nasze działania kulturalne przenieśliśmy do sieci i tak w połowie maja biblioteka ogłosiła i przeprowadziła dwa konkursy prasowo-czytelnicze online, pod patronatem Wójta Gminy Zamość, pod hasłem: „Św. Jan Paweł II – Patron roku 2020” i „30 lat samorządności w Polsce” Przy współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego na stronie i Facebooku biblioteki, zamieszczaliśmy filmiki i linki do spotkań autorskich oraz do Poranków u Hieronima, prowa-

dzone przez pracowników biblioteki. Były to spotkania tematyczne o literaturze, ważnych wydarzeniach, rocznicach, czy spotkania i rozmowy z ciekawymi ludźmi. Zamieszczaliśmy również filmiki i linki do spotkań ze znanymi, popularnymi i zaprzyjaźnionymi z nami autorami. Były to spotkania dla dzieci jak również dla dorosłych.

Nasza biblioteka od dawna nie jest tylko wypożyczalnią książek. Jest miejscem spotkań z kulturą, wiedzą, informacją i edukacją. Dlatego często mówimy, że w bibliotece spotykamy się na KAWIE i adekwatne jest tu hasło: „Dobra Książka i Kawa”, „Aktywna biblioteka” i „Podaj dalej”.

Zajmujemy się również animacją, współpracujemy z 12 szkołami z terenu gminy, przedszkolami, Kołami Gospodyń, Klubem Seniora „Kalinka”, Dyskusyjnym Klubem Książki, Lokalną Grupą Działania „Nasze Roztocze”.

W bibliotece prowadzimy również działania edukacyjne. Odwiedzający nas czytelnicy mogą włączyć się w akcje i projekty ogólnopolskie promujące czytelnictwo, wystawy tematyczne, teatryki dla najmłodszych. PROJEKT – Mała książka Wielki Człowiek, prowadzony i finansowany przez Instytut Książki w Krakowie. Celem projektu jest popularyzacja czytelnictwa dzieci w wieku przedszkolnym (dzieci po zapisaniu się do biblioteki otrzymują książeczkę, kartę czytelnika, naklejki, butony i dyplomy).

Staramy się łączyć tradycję z nowoczesnością. Tak jak obrazuje plakat z okazji XVIII Tygodnia Bibliotek, ph. „Znajdziesz mnie w bibliotece”, łączy nowoczesności – smartfon z tradycją – Guttenberg, czyli historia pisma i książek.

W tygodniu biblioteki ogłosimy „Abolicję dla dłużników”, zaprosimy naszych czytelników do zwracania książek przetrzymywanych ponad regulaminowy termin. W dniach 8 –15 maja zamiast spodziewanej kary pieniężnej czekać będą nagrody.

Ogłosimy dwa konkursy: Konkurs na najlepszego czytelnika, czytelnika, który w 2020 roku przeczytał najwięcej książek oraz konkurs na maskotkę biblioteki i jej nazwę.

Zorganizujemy dwa spotkania dla dzieci z Jarosławem Siekiem, autorem książek m.in. o ekologii i piłkarskich drużynach orłów. A dla dorosłych z Anną Brzezińską, pisarką fantasty. Zapraszam bardzo serdecznie do naszych bibliotek.

Elżbieta Stankiewicz – Dyrektor BPGZ w Mokrem

OBOWIĄZEK ZAWARCIA UMOWY NA ODBIÓR ODPADÓW Z DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wójt Gminy Zamość informuje, iż gminna administracja przystępuje do obowiązkowej kontroli przedsiębiorców w zakresie posiadania aktualnych umów na odbiór odpadów komunalnych z prowadzonych działalności.

Informujemy, iż zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2020 r., poz. 1439) art. 6 ust. 1 pkt. 2 każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą zobowiązany jest podpisać indywidualną umowę na korzystanie z usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych, z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej na terenie Gminy Zamość.

Do nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne zalicza się m.in.: szkoły, zakłady produkcyjne, usługowe, handlowe, warsztaty, sklepy, itp.

Niedopuszczalne jest mieszanie odpadów komunalnych z gospodarstwa domowego z odpadami powstającymi w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej!

Każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą zobowiązany jest podpisać indywidualną umowę z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej. Wykaz podmiotów dostępny jest na stronie internetowej Urzędu Gminy Zamość <https://gminazamosc.pl/>

W sytuacji, gdy nieruchomość posiada dwie części, tj. przeznaczoną na cele mieszkaniowe oraz przeznaczoną na działalność gospodarczą, właściciele nieruchomości powinni:

- uiszczać w gminie opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, za część dotyczącą nieruchomości zamieszkałej, zgodnie ze złożoną deklaracją,

- zawrzeć dodatkową umowę na odbiór odpadów komunalnych z podmiotem uprawnionym, na część nieruchomości niezamieszkałej, na której prowadzona jest działalność gospodarcza, a w przypadku, gdy część niezamieszkała jest wynajmowana, obowiązek zawarcia umowy na odbiór odpadów spoczywa na właścicielu lokalu, chyba, że umowa najmu stanowi inaczej.

Wyjątek stanowi działalność gospodarcza o charakterze biurowym. W takim przypadku opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi uiszcza się w ramach opłaty dotyczącej nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

Przypominamy podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą, że jeżeli nie zawarli takiej umowy, zobowiązani są niezwłocznie tego dokonać. Przedsiębiorcom nie posiadającym umowy na odbieranie odpadów komunalnych grozi kara grzywny.

MAK - MŁODZIEŻOWA AKADEMIA KREATYWNOSCI DZIAŁA!

W lipcu 2020 r. Samorząd Gminy Zamość ogłosił „GMINNĄ KAMPANIĘ SPOŁECZNĄ – AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO”, aktywując tym samym mieszkańców do wspólnego działania na rzecz pobudzenia oraz pogłębienia aktywności społecznej. Jedną z inicjatyw zaplanowanych w ramach realizacji kampanii było powołanie do działań grupy młodych, kreatywnych ludzi, z głową pełną pomysłów i zapałem do ich realizacji. Podczas ponad półrocznego okresu funkcjonowania kampanii, grupa młodych osób uzyskała wartościowe efekty swoich działań – i taka była geneza Młodzieżowej Akademii Kreatywności, w skrócie MAK.

MAK już na początku swojego działania nawiązała współpracę ze Stowarzyszeniem Kobiet na rzecz promocji i rozwoju środowisk lokalnych 28+ oraz Stowarzyszeniem Honorowych Dawców Krwi przy Urzędzie Gminy Zamość, czego efektem był pomysł na stworzenie edukacyjnej kolorowanki promującej krwiodawstwo. Po kilku miesiącach projektowania i konsultacji powstała kolorowanka, pt. „Młoda Krew łączy pokolenia – POKOLORUJ DOBRO”. Wydana w grudniu 2020 r. książeczka będzie elementem promocyjnym, stale

obecnym na wszystkich gminnych akcjach poboru krwi, organizowanych przez Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi przy Urzędzie Gminy Zamość, we współpracy z gminnym Samorządem. Kolorowanka składa się z kilku elementów, pierwsza jej część przeznaczona jest dla najmłodszych,

druga wymaga już poświęcenia większej ilości czasu i staranności – w jej skład wchodzi kolorowanka typu Mandala. Podstawowym celem tego wydawnictwa jest promowanie idei Honorowego Krwiodawstwa wśród najmłodszych oraz walka z mitami o krwiodawstwie. Każda grafika wchodząca w skład kolorowanki zawiera podpisy, przekazujące w prostej i zwięzłej formie

informacje o tym, jak ważną i ratującą życie ideą jest Honorowe Krwiodawstwo.

Kolejnym efektem pracy MAK są 4 tablice sensoryczne dla niewidomych oraz niedowidzących dzieci. Hasło przewodnie realizacji tej inicjatywy brzmi „Młodzi dla młodych”. Potrzeba wykonania tablic sensorycznych, pozwalających poznawać obsługę przedmiotów codziennego użytku oraz stymulować zmysł dotyku, była naprawdę spora. W najbliższej okolicy nie ma instytucji, w których niewidome dzieci mogą otrzymać takie wsparcie. Gotowe tablice sensoryczne MAK przekazał na wyposażenie Centrum Geoturystycznego w Lipsku Polesiu, dodatkowo jedna z tablic trafi do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. prof. Zofii Sękowskiwej w Lublinie, który zajmuje się wspieraniem niewidomych dzieci i młodzieży.

Młodzieżowa Akademia Kreatywności realizuje kolejne pomysły przez cały czas. Już niebawem pojawi się informacja o wspólnym projekcie, który będzie realizowany z Samorządem Gminy Zamość pod nazwą „Spotkania ze służbami mundurowymi w formie online”. Zachęcamy wszystkich do aktywnego włączania się w aktywność MAK oraz do korzystania z wytworzonych przez Młodych Wolontariuszy produktów. MAK

SZUKANIE PANI WIOSNY W WYSOKIEM

Obostrzenia pandemiczne drastycznie ograniczają działalność instytucji kultury, ale gdy jeszcze mogły funkcjonować szkolne oddziały przedszkolne, wówczas animatorzy Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość, w ramach wspólnej realizacji zajęć świetlicowo-kreatywnych dla najmłodszych uczniów i podopiecznych Szkoły Podstawowej w Wysokiem, postanowili poszukać Pani Wiosny w plenerze, podczas spaceru ze szkoły pod Regionalną Izbę Pamięci i z powrotem.

Przedшкоlaki i „uczniowie” klasy „0”, wraz z nauczycielkami i animatorami GOK-u, szukały Pani Wiosny pierwszego dnia po jej kalendarzowym przyjeździe. W poniedziałek, 22.03.2021 r., mała, 10-osobowa grupka dzieci z opiekunami

opuściła szkołę, mając jeden cel: odnaleźć Panią Wiosnę. Wskazówkami w poszukiwaniach były kolorowe gaiki-maiki – patyczki ozdobione różnymi dodatkami, wykonane przez dzieci na wcześniejszych wspólnych zajęciach. Dzięki nim szybko udało się zlokalizować Panią Wiosnę, siedzącą sobie spokojnie w altance, odpoczywając przy Regionalnej Izbie Pamięci w Wysokiem. Kolorowo przystrojona figurkę Pani Wiosny dzieci przyniosły

Dzieci z SP w Wysokiem z figurką Pani Wiosny i gaikami-maikami

z dumą do szkoły, na spotkanie z Krzysztofem Mrozem – dyrektorem szkoły w Wysokiem. Spacer „po Wiosnę” był wesoły, a poszukiwania żywiołowe i spontaniczne. Do czasu zamknięcia oddziałów przedszkolnych w szkołach zajęcia świe-

tlcowe były jedną z form aktywności animatorów GOK-u w tym trudnym czasie stanu epidemii i „zamkniętych drzwi” dla grup zajęciowych w ośrodkach i centrach kultury w kraju. GOK: EM

MAK ZAPRASZA I POLECA

SPOTKANIE ZE SŁUŻBAMI MUNDUROWYMI

Obostrzenia związane z pandemią są widoczne dla nas wszystkich gołym okiem, szkoły, przedszkola oraz wiele innych miejsc pozostaje nadal zamkniętych. Niemożliwe jest organizowanie jakichkolwiek spotkań czy zgromadzeń. Samorząd Gminy Zamość oraz Młodzieżowa Akademia Kreatywności wychodzą temu naprzeciw realizując projekt „Spotkania ze służbami mundurowymi w formie online”.

W ramach projektu powstanie seria wywiadów z przedstawicielami służb mundurowych w formie kilkuminutowych filmików. Głównymi odbiorcami działań projektu będą uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Zamość oraz dzieci i młodzież zamieszkująca na terenie Gminy Zamość. Odbiorcy projektu będą mieli okazję do wyboru tematyki oraz zadania konkretnych pytań osobom udzielającym wywiad (ankieta w formie online). Filmy pojawiać się będą na stronie internetowej Gminy Zamość. W ten sposób odbiorcy projektu będą mieli okazję m.in.: poznać pracę jednostek OSP, zapoznać się ze szczegółami pracy policjanta oraz dowiedzieć się o codziennych obowiązkach ratownika medycznego.

Liczymy, że taka forma spotkań ze służbami mundurowymi w tych trudnych czasach przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa oraz ułatwienia kontaktu z organizacjami i instytucjami odpowiedzialnymi za utrzymanie bezpieczeństwa.

OPOWIEŚĆ O CZŁOWIEKU, KTÓRY Z MAŁEJ MIEJSCOWOŚCI WYCHODZI W WIELKI ŚWIAT

SPOTKANIE AUTORSKIE ZE ZBIGNIEWEM MASTERNAKIEM

23 marca br. odbyło się spotkanie online na platformie Zoom, zorganizowane przez Bibliotekę Publiczną Gminy Zamość w Mokrem. W spotkaniu uczestniczyła młodzież ze Szkoły Podstawowej w Lipsku oraz nauczyciele – Panie: Monika Ści-bak, Monika Bochen, Marta Bil. Tego dnia usłyszeliśmy pouczającą opowieść o człowieku, który z małej miejscowości wychodzi w wielki świat, o spełnianiu swoich marzeń i ogromnej determinacji w dążeniu do celu! (opowiadał Zbigniew Masternak). Dziękujemy!

Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Masternakiem zorganizowano w ramach Otwartych Dni Biblioteki, które w takiej formie przeprowadziliśmy po raz pierwszy. Dotychczas młodzież ze szkół Gminy Zamość corocznie, zgodnie z naszą biblioteczną tradycją, uczestniczyła w zaplanowanym spotkaniu autorskim oraz zwiedzała Aeroklub Ziemi Zamojskiej, gdzie oprócz opowieści pracowników mogła skorzystać z dodatkowych atrakcji i chociażby na chwilę usiąść w samolocie, czy w szybowcu. Tym razem ze względów bezpieczeństwa, część możliwą do zrealizowania Dni Otwartych przenieśliśmy do sieci.

Tytułem wstępu uczestnicy obejrżeli krótką prezentację multimedialną przybliżającą sylwetkę naszego gościa, a z niej dowiedzieli się kilku ciekawych informacji. Nie będę przytaczać całych treści, pokrótce dla wprowadzenia streszczę jej fragment: Zbigniew Masternak – prozaik, autor scenariuszy filmowych, reportaży, piłkarz. Pracuje nad autobiograficznym cyklem powieściowym *Księstwo*, na podstawie którego reżyser Andrzej Barański nakręcił film. Autor książek o tematyce sportowej. Jego książki i opowiadania tłumaczono na wiele języków, m.in. na język arabski, niemiecki, włoski, serbski, bułgarski, białoruski, ukraiński, macedoński, a nawet wietnamski. W 2014 r. został nominowany do tytułu *Człowiek 25-lecia* w województwie świętokrzyskim. Jest 4-krotnym Mistrzem Polski w piłce błotnej, a to tylko jedna z licznych nagród, jakie zdobył w tej dziedzinie. Jako Kapitan Reprezentacji Polskich Pisarzy w Piłce Nożnej zdobył w jej barwach 100 goli.

Zgromadzeni przed monitorami uczestnicy spotkania zdecydowanie więcej

mieli okazję usłyszeć z ust samego Pana Zbigniewa. Zanim jednak o tym, kilka wyjątkowych słów na temat samej biblioteki, która dla tego pisarza okazała się dobrym startem w wielki świat: „Pamiętam jak żyłem w mojej małej wiosce w Górach Świętokrzyskich i pamiętam jak dziadek zaprowadził mnie do biblioteki po raz pierwszy, miałem chyba cztery czy pięć lat. Wypożyczyliśmy książki; on mi te książki czytał i opowiadał o świecie, jaki znajduje za opłotkami naszej małej wioski. Uwierzyłem w to wszystko i chciałem tamten świat zobaczyć. Czytałem książki geograficzne, podróżnicze, historyczne. Tak czy inaczej, czytanie książek było dla mnie bardzo ważne, dlatego też mówię o tym nie bez powodu. To było okno na świat, które otworzyło mi horyzonty”. W tym kontekście cieszy nas, że biblioteki spełniają tak ważną rolę w życiu czytelników, ale również cieszy nas konkretna ocena funkcjonowania naszej biblioteki, a według Pana Zbigniewa, jesteście jedną z lepszych bibliotek na Lubelszczyźnie: „Jesteście taką biblioteką można powiedzieć nowoczesną, która tak naprawdę działa troszkę jak Centrum Kultury, chyba tak naprawdę innej drogi dla biblioteki nie ma. Jest to jedna z ciekawszych bibliotek w województwie lubelskim, jak dla mnie, co najmniej pierwsza dziesiątka i mówię to bez kozery,

naprawdę ciekawe miejsce. Stwierdzam akurat fakt, bo zazwyczaj jak jest coś niedobre, to staram się nie krytykować po prostu, a jak chwałę to słusznie”.

Oprócz tego, że czytanie książek wyznaczyło dobry kierunek w życiu Pana Zbigniewa, stając się ostatecznie pomysłem na życie, to drugą drogą, obok literatury i biblioteki, była dla naszego gościa piłka nożna. Swoje pierwsze kroki w tej dziedzinie pisarz stawiał w niewielkim klubie OKS Opatów. I to była dla niego ogromna szansa, z której również postanowił skorzystać. W wieku dwudziestu lat Pan Zbigniew czuł, że wszystkie drogi stoją przed nim otworem, bo właśnie grał w piłkę nożną, trafił do Korony Kielce, zaczął pisać, rozpoczął studia. Dobrą passę przerwały nieoczekiwane komplikacje. Kontuzja kolana przekreśliła marzenia o karierze piłkarskiej na miano samego imiennika Zbigniewa Bońka. Nagle studia prawnicze okazały się nie do końca jego powołaniem, a na kolejnym wydziale polonistycznym brutalnie uświadomiono go, że nie jest to szkółka dla początkujących pisarzy. Wszystkie drogi zaczynały się zamykać. Okazało się, że trzeba swoją szansę wywalczyć.

Jednym z pierwszych artykułów, jakie napisał Pan Zbigniew, był artykuł interwencyjny na prośbę mieszkańców świętokrzyskiej wioski, w której mieszkał. Ten drobny incydent w dużej mierze podniósł jego własną samoocenę. Początkowo przygotowywał relacje z meczów piłkarskich, z czasem odważył się pisać o sobie. I tak powstaje autobiograficzny cykl „Księstwo” (inspiracją do tytułu stała się ksywa książę – jak wyjaśnia pisarz: „Trochę mniej przekliniałem od moich kolegów z boiska i mówili idzie ten taki i taki książę”), będący historią życia począwszy od dzieciństwa w Górach Świętokrzyskich, wspomnień człowieka z małej miejscowości, aż do życia w wielkim mieście, gdzie opisuje zderzenie z dużym światem. Cykl nie ma obecnie zakończenia, Pan Zbigniew ma w planach jego kontynuację, zamierza opisywać skrupulatnie dalsze koleje swojego życia, aż do osiągnięcia wieku 90 lat. W związku z tym życzymy zdrowia i powodzenia!

Wracając do historii naszego gościa, który w wieku dwudziestu pięciu lat miał na swoim koncie kilka książek, niestety żadnej nie udało się mu wydać. Co w takiej sytuacji zrobił Pan Zbigniew? Oczywiście nie poddał się! W poszukiwaniu pracy wyruszył w podróż do Francji. Po powrocie do kraju wydał swoją pierwszą książkę własnym nakładem, którą sprzedawał z chodnika w Kazimierzu i Nałęczowie na zasadzie – a może Pan/Pani kupi moją książkę? Wśród przechodnych turystów „Niech żyje wolność!” z autografem kupił właściciel wydawnictwa Zys i Spółka z Poznania – Tadeusz Zysk, który tę właśnie publikację wydał po raz drugi we własnym wydawnictwie. Książkę z dedykacją otrzymała również żona Pana Zbigniewa i właśnie ten incydent stał się początkiem ich wspólnej drogi.

Niesamowita determinacja doprowadziła autora na dobrą ścieżkę, ścieżkę kariery pisarskiej. Zaraz po pierwszej publikacji zaczęły się ukazywać kolejne: „Chmurołap”, „Scyzoryk” (wszystkie trzy zebrane w trylogii młodzieńczej „Księstwo”, która ostatecznie przerodziła się

w cykl, który jak wspominałam systematycznie jest realizowany). Z podróży po Francji autor wydał „Nędzole”, zaś w tym roku wyszła już piąta część cyklu zatytułowana „Książę bez ziemi”, będąca opowieścią o czasach najbardziej współczesnych pisarzowi.

Obok książek powstawały filmy. Pierwszy nakręcono w 2003 roku we Wrocławiu, nazywał się „Wiązanka” i powstał za 300 zł. Potem „Stacja Miłsk”, trochę większy projekt filmowy, a w końcu w 2011 roku powstał duży film kinowy „Księstwo”, który wyprodukowała Telewizja Polska (Andrzej Barański był reżyserem tego projektu). Ten ostatni ukazuje małą wioskę w Górach Świętokrzyskich, z której pochodzi pisarz. Główną rolę Zbyszka Pasternaka, czyli Zbyszka Masternaka, zagrał wybitny aktor Rafał Zawierucha.

Marzenie o byciu pisarzem spełniło się! Po tym Pan Zbigniew postanowił odnieść sukces w drugiej bliskiej jego sercu dziedzinie – w piłce nożnej, a tu przede wszystkim wystąpić w reprezentacji Polski, dwa – trafić bramkę Niemcom.

I to dzięki cierpliwości udało mu się osiągnąć. W wieku trzydziestu trzech lat zaciągnął się w szeregi drużyny piłkarskiej reprezentowanej przez polskich pisarzy-artystów. Dziś na koncie ma 100 goli oraz zwycięską bramkę strzeloną w 2015 roku w meczu z Niemcami, która padła na Borussia Dortmund w obecności 82 tys. kibiców zgromadzonych na stadionie. To się nazywa determinacja!

Podsumowując: Pan Zbigniew Masternak – człowiek sukcesu, spełniony pisarz, świetny piłkarz. Autor niesamowitej historii o człowieku, który z małej miejscowości wychodzi w wielki świat i z niespotykaną determinacją dąży do wyznaczonego celu! Wszystkich czytelników, a zwłaszcza was droga młodzieży, odsyłam do książek Pana Zbigniewa, skąd szczegółowo będziecie mogli prześledzić drogę do sukcesu tej osobowości. I pamiętajcie, marzenia realizuje się małymi kroczkami i ciężką pracą. Mierzcie wysoko, wykorzystajcie swój czas robiąc w życiu to, co kochacie i powodzenia! A i czytajcie książki! (BPGZ, Anna Dubel)

PRZEWODNIK, MAPA I BROSZURA

Trzy turystyczne, bezpłatne wydawnictwa zostały stworzone w ramach projektu „RoweLove Roztocze – razem pomimo granic”, realizowanego w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020. Liderem projektu promującego krainę Roztocza jest Gmina Zamość, której około

jedna czwarta powierzchni wchodzi w skład Transgranicznego Rezerwatu Biosfery Roztocze. Partnerami projektu są: Województwo Lubelskie, Roztoczański Park Narodowy, Stowarzyszenie Samorządów „Euroregion Karpaty – Ukraina” i Departament Ekologii i Zasobów Naturalnych Lwowska Obwodowa Administracja Państwowa.

Wszystkie wydawnictwa zapraszają do poznania piękna Roztocza, ze szczególnym uwzględnieniem Roztocza Środkowego, Roztoczańskiego Parku Narodowego, terenów Gminy Zamość, tras turystycznych przebiegających przez jej teren, miejsc atrakcyjnych turystycznie położonych na szlakach. Każde z nich zostało wydane w trzech wersjach językowych: polskiej, ukraińskiej i angielskiej oraz opatrzone bogatą szatą graficzną, na którą składają się m.in. krajoznawcze zdjęcia, mapy, profile wysokościowe tras.

Wydawnictwa można otrzymać bezpłatnie w następujących punktach na terenie Gminy Zamość, w godzinach ich pracy:

1. Urząd Gminy Zamość – biuro administracyjne Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość, ul. Peowiaków 92 w Zamościu, pokój nr 26.
2. Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem, Wysokie 154, 22-400 Zamość
3. Regionalna Izba Pamięci w Wysokiem, Wysokie 84, 22-400 Zamość
4. Biblioteka Publiczna Gminy Zamość z/s w Mokrem, Mokre 116, 22-400 Zamość i jej filie.

Redakcja

KRZYŻÓWKA KWIETNIOWA

1		2		3		4		5	6		7
				8		8	9				
10		2				11					3
									11		
12	13		1		14	15		16		4	
				17	5						
18		10	19					20			
			21	16	22			23		24	7
25		6			26		27				
					28				29		30
31		32				33	34				
35	36					37	12				
38		9			39		40			41	
				42		43		14			
	44		45		46			47	48		
		49		50		51					52
	53				54			55	17		
56			57								
	58	59		13				60			
61,15						62					
	63							64			

CZEKA UPOMINEK

Rozwiąż krzyżówkę i dostarcz wypełniony kupon do biura administracji Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Zamość w budynku Urzędu Gminy Zamość pod adres: Biuro GOK, ul. Peowiaków 92, pokój 26, 22-400 Zamość.

Termin dostarczenia kuponu upływa po dwóch tygodniach od dnia opublikowania danego numeru Biuletynu Samorządu Gminy Zamość na stronie www.gminazamosc.pl.

Na kuponie wpisz: hasło - rozwiązanie krzyżówki, Twój pseudonim oraz wymyślone przez Ciebie hasło, dzięki któremu potwierdzisz swoją tożsamość przy ewentualnym odbiorze upominku. Odbiorca upominku zostanie wybrany losowo. Pseudonim zwycięzcy zostanie ujawniony w kolejnym numerze czasopisma. Upominek książkowy będzie czekał do odbioru w w/w biurze administracji GOK.

Wybrany losowo zwycięzca krzyżówki marcowej jest osobą o pseudonimie **KWIAT**.

Zapraszamy po odbiór upominku.

POZIOMO: 1. miejscowość Gminy Zamość, granicząca od południa z Zamościem; 5. łóżko na statku; 8. zbiór norm moralnych i obyczajowych; 10. rodzaj konkurencji w wielu dyscyplinach sportowych; 11. przedmiot stanowiący zabezpieczenie spłaty długu; 12. zdobywanie okrętu nieprzyjaciela przez szczerzenie okrętów i walkę wręcz na pokładzie; 16. przestarzałe: tatarak; lepiech; 17. obóz armii tatarskiej; 18. nakrycie na stół; 21. odmiana tlenu; 23. pustelnia; 25. czart; 26. buduje żeremia i tamy; 28. krzew lub niskie drzewo o srebrzystych baziach; 29. pierwiastek chemiczny lub przestarzała nazwa wiertła; 32. przestarzałe: zapewnić komuś buty; 33. droga o twardej nawierzchni; 35. gorzkie najlepiej leczą; 37. tlenek węgla lub państwo w Afryce; 38. grono współtowarzyszy; 40. obracające się koło zębate, stanowiące część niektórych mechanizmów; 42. nasiona owoców kakaowca; 44. gruba, mocna deska wykorzystywana do budowy stropów; 46. solmizacyjna nazwa dźwięku c; 47. Biuro Informacji Kredytowej w skrócie; 49. metalowy łącznik; 51. włosy splecione w długie, grube strąki; 53. elektroda doprowadzająca do układu ładunki ujemne; 55. beczka na piwo; 56. wyraz naśladujący muczenie; 57. okres w dziejach; 58. bramka; 60. koc; 61. pomieszczenie w więzieniu lub klasztorze; 62. kod służący do uruchomienia telefonu komórkowego; 63. część nóg parzystokopytnych zwierząt domowych, raciczka; 64. czerwone, matowe płótno używane na wyspy lub wyraz naśladujący odgłos chodzącego zegara.

PIONOWO: 1. tylna część naboju; 2. zboże na kaszę jaglaną; 3. koń o maści brązowej z czarną grzywą i czarnym ogonem; 4. nieprawidłowe ustawienie obu gałek ocznych lub jednej z nich; 5. wyspa na Morzu Egejskim, miejsce narodzin Hipokratesa; 6. bezpieczne miejsce; schronienie; 7. zbiornik na wodę, zwykle szklany, przeznaczony do hodowli ryb i roślin; 9. język tajlandzki; 13. księga mająca dla kogoś duże znaczenie; 14. symbol argonu; 15. miejscowość w Gminie Zamość z kościołem pw. św. Stanisława Biskupa; 19. spersonifikować; 20. produkt spożywczy otrzymywany z mleka; 22. uszkodzić; wyszczerbić; obtłuc; 24. epopeja; 27. średniowieczna budowla obronna; 29. obciste, jednoczęściowe ubranie damskie lub dziecięce okrywające tułów; 30. chętny, gotów do czegoś; 31. wyspa na Morzu Tyrreńskim - miejsce zesłania Napoleona; 32. odmiana glinianego fletu naczyniowego; 34. zysk; 36. symbol erbu, pierwiastka chemicznego; 39. harmonijny układ czegoś; 41. lodyga cebuli z torebką nasienną; 43. końcowy, zwykle przyspieszający fragment utworu muzycznego lub osoba małoletnia, której rodzic lub oboje rodzice są głusi; 45. pisarz, publicysta; 48. doskonały; 50. rodzaj ciasta przedkładany słodką masą; 52. ustawienie rąk osłaniające głowę i żołądek przed ciosem; 53. okuta skrzynia drewniana lub metalowa; 54. stolica Bangladeszu; 59. mała Urszula; 60. podatek dochodowy od osób fizycznych.

KUPON DO KRZYŻÓWKI

DO BIULETYNU SAMORZĄDU GMINY ZAMOŚĆ NR 4 (143)

Pseudonim ..... Hasło .....

Rozwiązanie krzyżówki:

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

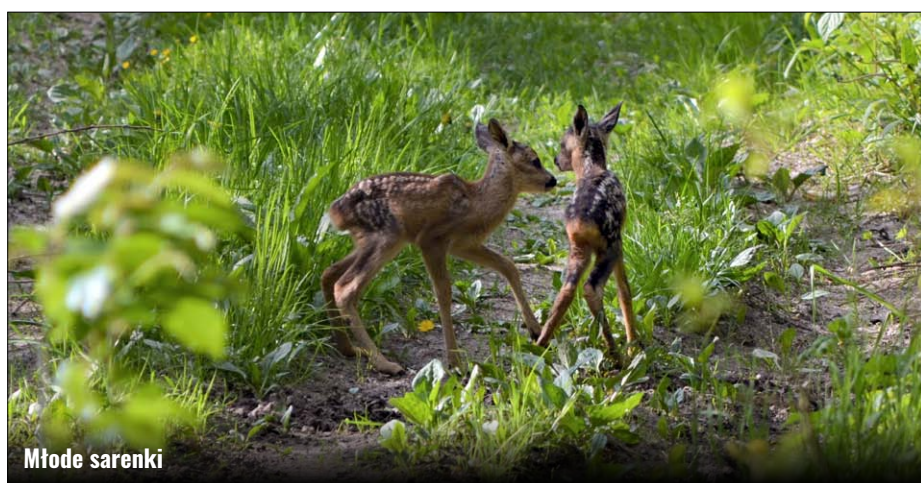
8	9
---	---

10	11	12	13	14	15	16	17
----	----	----	----	----	----	----	----

MAJOWA SPACEROLOGIA

Maj przez wielu z nas jest uznawany za najpiękniejszy miesiąc w roku. O ile w innych miesiącach zauważalne zmiany w przyrodzie następują stopniowo, to w maju dzieje się to lawinowo i niemal błyskawicznie. Szybko rozwija się roślinność, z dnia na dzień przybywa zwierząt. Jest coraz cieplej, obficie padają deszcze, słońce nam świeci przez około 16 godzin na dobę, ale też czasem w nocy może przymrozić, także w tym roku. Obserwacja tych przemian jest najprzyjemniejsza podczas majowych spacerów. W naszej Gminie jest wiele uroczych zakątków, ale niniejszy artykuł powstał pod wpływem obserwacji przyrody w tej części Gminy Zamość, która znajduje się lub graniczy z otuliną Roztoczańskiego Parku Narodowego.

Młode sarenki

Wg aktualnych prognoz, jeszcze tylko w połowie miesiąca maja nawiedzić nas może fala zimnego powietrza z nocnymi przymrozkami, co w tradycji polskiej powiązane jest z postaciami świętych: Pankracym, Serwacym, Bonifacym i Zofią. Każdy, kto pragnie wypocząć i zauroczyć się rodzimą przyrodą, powinien właśnie w maju wybrać się na spacer po polach i lasach. Z obawy przed kleszczami, komarami i meszką warto do takiej wyprawy przygotować się, korzystając ze środków przeciw owadom, ubrać długie spodnie, koszulkę z długim rękawem i nakrycie głowy. A po spacerze, co ważne, zmienić ubranie i porządnie je wytrzepać, szczególnie pod kątem ochrony przed kleszczami, które, już wia-

Kwiaty kaliny

domo, że z powodzeniem przetrwały tego-roczną zimę. Pamiętajmy też, że kleszcze nie żyją w głębi lasu i gęstej trawie, lecz najbardziej lubią obrzeża i ścieżki uczęszczane przez potencjalne ofiary, w tym zwierzęta. Najbardziej aktywne są przed i po południu. Zadbajmy też o nasze czworonogi, które towarzyszą nam na spacerach – specyfiki odstrasżające i przegląd ciała pod sierścią po każdorazowym powrocie do domu są niezbędne.

Często już na przełomie kwietnia i maja powracają do nas z zimowisk ostatnie ptaki. Pojawia się kukułka i słowik, a także skrzecząca przed deszczem wilga.

W lesie, wraz z rozwojem liści na drzewach, robi się coraz ciemniej i trudniej jest prowadzić obserwacje. Rozwijają się liście grabów, buków, lip, klonów i wiązów, najpóźniej, bo gdzieś w połowie maja, wyrastają na dębach. Już na początku maja wysychają zawilce, a w lasach sosnowych zakwita konwalia majowa tworząc duże lokalne łąny. Zakwita też konwalijka dwulistna, czarna jagoda, siódmaczek leśny, na polanach poziomka, a w miejscach zacienionych na wapiennym podłożu storczyki: obuwik i podkolan biały. Obserwujemy też kwitnienie sosny, której kwiaty męskie wyrastają u nasady pę-

dów na całej wysokości drzewa, natomiast kwiaty żeńskie w postaci szyszeczek tylko na szczytach młodych pędów. Syrop z młodej sosny jest bardzo dobrym lekarstwem na kaszel i inne objawy przeziębienia, zawiera sole mineralne dobrze wpływające na kości, olejki eteryczne działające przeciwzapalnie i rozgrzewająco, witaminę C wzmacniającą odporność, gorycze poprawiające apetyt, a także flawonoidy działające moczopędnie i przeciwutleniająco.

Kaczeńce

Już od początku maja śpiew ptaków staje się coraz donośniejszy, większość z nich buduje gniazda, wysiada jaja i karmi pisklęta. W leśnych ostępach możemy się natknąć na młode sarny, lisy, borsuki, a wchodząc głębiej w las na lochę dzika z warchlakami. Pamiętajmy, aby nie podchodzić zbyt blisko, a szczególnie z daleka omijać młode warchlaczkę z obawy przed atakiem mamy-łochy. Maj to także wieczorne rechotanie żab, latające chrabąszcze, a duże kwiatostany kasztanowca w większości z nas kojarzą się z terminem matur.

Niestety, wiosenny maj ma też ciemne strony, będące udziałem ludzi – podczas spacerów po lasach i bezdrożach przeraża ogrom napotkanych śmieci. Jeśli chcemy, aby nasze dzieci i wnuki nie zbierały jagód, grzybów i poziomek w zaśmieconych lasach, nie wyrzucamy śmieci bezmyślnie, a najlepiej zabierzmy do domu te napotkane

Konwalia majowa

po drodze. W tym celu polecamy wyuczenie się nowego nawyku: na spacerach bierzmy ze sobą osobne torby lub worki na śmieci. Nie chodzi o to, aby celem majowego spaceru było zbieranie odpadków, ale usunięcie niewielkim wysiłkiem choćby kilku śmieciowych przedmiotów na naszej ścieżce umili nam ponowne spacerowanie i ulży faunie i florze. Życzymy wielu wrażeń w oglądaniu przyrodniczego majowego spektaklu.

Od Red.: w artykule wykorzystano materiały z wydawnictwa Lasów Państwowych „Kalendarz leśnej przyrody” Pawła Fabiańskiego. GOK: KC

CO ŁĄCZY ADRENALINĘ ZE ŻDANOWEM, CZYLI AKADEMIA GRYFA GMINA ZAMOŚĆ „OD A DO Ż”

Sztab szkoleniowy Akademii Gryfa

W bieżącym roku święcimy 10-lecie istnienia STS Gryf Gmina Zamość. W trakcie tego okresu udało się nam zrealizować wiele wartościowych inicjatyw, zarówno strictly sportowych, jak również o wymiarze prozdrowotnym i promującym Gminę Zamość. Ogromna w tym zasługa przyjaciół naszego klubu, działaczy, sponsorów, partnerów, kibiców, sympatyków i rodziców, którzy powierzyli nam na sportowe wychowanie swoje pociechy. Naszym oczkiem w głowie jest „Akademia Gryf Gmina Zamość”, w której szkolimy młodych adeptów piłki nożnej. I słowo „szkolimy” w tym kontekście oznacza nie tylko doskonalenie umiejętności piłkarskich, ale również pracę nad charakterem oraz wartościami niezbędnymi do prawidłowych relacji interpersonalnych.

Wiele o naszej akademii powie „alfabet”, który przygotowaliśmy z myślą o tych wszystkich, którzy chcieliby się zapoznać z naszą ofertą.

A jak adrenalina – osoby związane z naszą akademią cechuje prawdziwa pasja, dlatego nie traktują swoich obowiązków jako pracę, lecz jako powołanie. Treningi są analizowane, a poszczególne gracze oceniani i doceniani.

B jak Buli – Rafał Burak to jedna z najbardziej rozpoznawalnych postaci w naszym klubie. Były gracz Echa Zawada, a obecnie Gryfa, miłość do piłki ukierunkował na szkolenie dzieci i młodzieży. W Akademii zajmuje się rocznikami 2010-2011.

C jak certyfikacja – wszystkie działania, które prowadzimy, opierają się na transparentności, dlatego podjęliśmy decyzję o zgłoszeniu Akademii do systemu certyfikacji szkółek piłkarskich przy PZPN. Nasza

praca została oceniona pozytywnie, czego skutkiem był Brązowy Certyfikat PZPN potwierdzający jakość szkolenia.

D jak Damian Koszel – trener rocznika 2013; człowiek, który o piłkarskiej analizie wie niemal wszystko! Dzięki temu nasze plany treningowe są bardziej spójne niż Wielki Mur Chiński, a zajęcia we wszystkich grupach dopracowane w każdym piłkarskim calu.

E jak empatia – dokładamy starań, aby nasi młodzi zawodnicy rozwijali się wielokierunkowo. Gra w piłkę powinna dawać im radość, a przy okazji uczyć dokonywania właściwych wyborów. Stawiamy nacisk nie tylko na doskonalenie umiejętności indywidualnych, ale również na funkcjonowanie w grupie rówieśniczej i współodpowiedzialność za postawę drużyny.

F jak frajda – przy całej otoczce związanej z wynikami meczów i chęcią wygrywania nie zapominamy, że dzieci jak tlen potrzebują uśmiechu. Dobieramy więc metody ćwiczeń tak, aby nasi podopieczni kończyli każdy trening zmęczeni, ale i zadowoleni.

G jak Gmina Zamość – mamy to szczęście, że jesteśmy pod skrzydłami samorządowców, którzy świetnie rozumieją rolę sportu w kształtowaniu osobowości młodych ludzi. Takie podejście Gminy Zamość sprzyja rozwojowi naszego klubu, co świetnie widać zarówno po infrastrukturze, jak również po liczbie młodych osób garnących się do Akademii Gryf Gmina Zamość.

H jak... huśtawka – w sporcie (piłce) nie zawsze się wygrywa, a tam, gdzie ktoś święci triumfy, ktoś inny smuci się z powodu przegranej. W Akademii pracujemy nie tylko nad tym, jak odnosić zwycięstwa, ale uczymy również wyciągać wnioski z porażek.

Nade wszystko jednak w każdym rywalu pokazujemy człowieka, któremu winni jesteśmy szacunek.

I jak istota rzeczy – zdajemy sobie sprawę, że nie każdy chłopiec zostanie Robertem Lewandowskim. Nasz profil szkolenia przewiduje takie sytuacje, dlatego przyjmujemy w swoje szeregi i traktujemy z równą pieczołowitością wszystkich chętnych. Zarówno tych, którzy marzą o stadionach świata, jak również tych, którym w czasie zdalnego nauczania zaokrąglił się nieco brzuszek. Na każdego adepta mamy pomysły!

J jak jednostka – oprócz treningów w wersji klasycznej, nasza Akademia posiada też w swojej sportowej ofercie zajęcia indywidualne i grupowe. Dzięki nim każdy zawodnik może dodatkowo poprawić umiejętności techniczne, motoryczne czy wydolnościowe.

K jak klimat – działalność Akademii wykracza dużo szerzej poza realizację działań czysto sportowych (treningi, mecze, turnieje, obozy). Mamy spójną wizję kreowania wizerunku naszych graczy, na co składają się również czynniki pozasportowe. Preferujemy więc zdrowy styl życia, szacunek wobec osób starszych, kreatywność i optymizm. Wiele z naszych działań realizujemy w porozumieniu z Gminą Zamość oraz rodzicami uczniów, budując w ten sposób atmosferę wzajemnej życzliwości i zrozumienia.

L jak Luterek Sebastian – trener-koordynator naszej Akademii. Odpowiada za prawidłową realizację programu szkoleniowego, obserwuje talenty, podpowiada i doradza. Spod jego ręki wyszło już kilku graczy, którzy dzisiaj kontynuują piłkarską przygodę w klubach z Ekstraklasą.

M jak motywacja – piękny jest widok, gdy kilku-, kilkunastoletni zawodnicy wykonują kolejne ćwiczenie, jakby od jego losów zależało zdobycie mistrzostwa świata. Oprócz odpowiedniego warsztatu trenerskiego nasi szkoleniowcy posiadają również właściwe predyspozycje psychologiczne, pomagające optymalnie wykorzystać potencjał każdego młodego piłkarza.

N jak Nowogrodzki Dawid – młody i ambitny szkoleniowiec, łączący z powodzeniem pracę w Akademii z zawodem nauczyciela wychowania fizycznego. Bardzo łagodne uosobienie sprawia, że świetnie znajduje wspólny język z najmłodszymi pociechami naszej Akademii, czyli rocznikiem 2014/15.

O jak oferta – nabór do Akademii Gryf Gmina Zamość prowadzimy przez pełen

rok. Żeby otrzymać wszystkie niezbędne informacje lub zapisać dziecko (roczniki 2008-2015), wystarczy zadzwonić pod jeden z numerów telefonów: 575 255 800 lub 515 734 768.

P jak Przemysław Gała – wygląd i zdrowie dwudziestolatka, a energii i animuszu naszemu kolejnemu szkoleniowcowi może pozazdrościć niejeden młodzieniaszek. Mający za sobą bogatą piłkarską karierę „Gała” to opiekun żaków starszych, czyli chłopców z rocznika 2012 i 2013. Tylko patrzeć, jak któryś z zawodników wkrótce popisie się efektowną przewrotką, dowodząc, że nauka w las nie idzie!

R jak Rodzice – są zawsze z nami, służąc pomocą i radą. Ze swoimi pociechami przeżywają każdy sukces i porażkę. Dopinają, uczą i wskazują cele. Stanowią ważny punkt naszej Akademii, współtworząc prawdziwą rodzinną atmosferę.

S jak Szajewski Paweł – W Akademii Gryfa pracuje z młodziekiem starszym, czyli chłopcami z roczników 2008 i 2009. Jak sam przyznaje, trenerskie wyzwanie traktuje jako przedłużenie młodzieńczej marzeń. Wierzy, że z grona swoich podopiecznych wyłowi kilka peretek, z których kiedyś będzie dumny.

T jak Tomasz Goździuk – współpracuje z Pawłem Szajewskim, prowadząc rocznik 2008/2009. Wieloletnia kariera piłkarska i talent pedagogiczny pozwalają mu przekazywać swoim podopiecznym wiele cennych praktycznych wskazówek.

U jak... umowa – każda porządna akademia ma swoje plany. My również. Wkrótce uchylimy rąbka tajemnicy, wszak miłe niespodzianki z okazji 10-lecia STS Gryf Gminy Zamość muszą mieć miejsce!

W jak Wyrostek Paweł – od zawsze chciał być trenerem i swego dopiąć! Współ z Dawidem Nowogrodzkiem sprawiają, że nasze skrzaty czerpią z zabawy z piłką mnóstwo radości i pozytywnej energii. Hasło „uczyć, bawiąc” idealnie wpisuje się więc w program szkolenia realizowany przez naszych najmłodszych szkoleniowców.

Z jak Zawada – siedziba Akademii wraz z pięknym, nowoczesnym i wielofunkcyjnym stadionem, służącym mieszkańcom całej Gminy Zamość. Zmodernizowany budynek, trybuny czy jupitery wykorzystywać będzie można nie tylko do wydarzeń sportowych, ale również wszelkich inicjatyw mieszkańców.

Ż jak Żdanów – dzięki Gminie Zamość otrzymaliśmy do zagospodarowania ładne tereny sąsiadujące z Orlikiem i szkołą podstawową. To właśnie tam zieleni się już murawa, która za kilka miesięcy będzie służyła za bazę naszej Akademii. Na ponadhektarowym terenie powstaje kilka boisk, gdzie kontynuowane będzie szkolenie wszystkich grup młodzieżowych. Ku radości nas wszystkich!

OBIEKTY SPORTOWE CZĘŚCIOWO OTWARTE

Od dnia 1 maja wracają treningi i zajęcia sportowe na powietrzu, ale tylko w obrębie boisk i obiektów sportowych, w tym także tych zarządzanych przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość, czyli od poniedziałku (1.05.) na ORLIKU w Żdanowie oraz na boisku w Lipsku można wznowić zajęcia i treningi sportowców oraz grup zorganizowanych do 50 osób, ale w zgodzie z przepisami zmienionymi najnowszym rządowym rozporządzeniem. Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-13 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych (Dz.U. z dn. 19.03.2021 r. Poz. 512), Rozporządzenia Rady Ministrów (DZ.U. z dn. 25.03.2021r. Poz. 546 ust.16) zmieniającego rozporządzenie z dnia 19.03.2021 r., Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia i 15 kwietnia 2021 r., oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia (Dz. U. Poz. 814) zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń,

nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,

informuje się, że na terenie obiektów zarządzanych przez Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość (dalej w skrócie: GOKGZ), tj. kompleksu sportowego „Moje boisko ORLIK 2012” w Żdanowie oraz boiska sportowego przy Centrum Kultury Sołectwa Lipsko, od dnia 1 maja 2021 r. możliwa jest organizacja współzawodnictwa, zajęć i wydarzeń sportowych:

- dla sportu zawodowego i zawodników pobierających stypendium sportowe, o którym mowa w ustawie z dn. 25.06.2010 r. o sporcie, zawodników będących członkami kadry narodowej lub reprezentacji olimpijskiej, lub reprezentacji paraolimpijskiej, uprawiających sport w ramach ligi zawodowej,
- dla dzieci i młodzieży uczestniczącej we współzawodnictwie sportowym prowadzonym przez polski związek sportowy,
- oraz uprawianie sportu i prowadzenie zajęć z zachowaniem limitu do 50 osób, pod warunkiem prowadzenia działalności bez udziału publiczności.

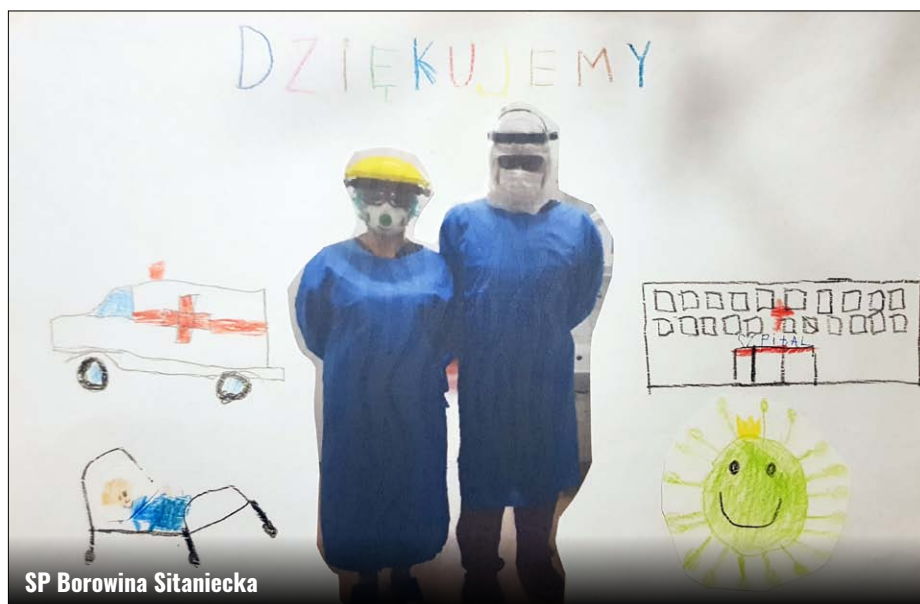
GOKGZ: JK i KC

WIEM WIĘCEJ – KONSTYTUCJA 3 MAJA

27 listopada 2020 roku, uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, rok 2021 został ustanowiony rokiem Konstytucji 3 Maja, aby w ten sposób podkreślić jej wagę i znaczenie w historii Polaków, a zarazem oddać hołd tym wszystkim, którzy przyczynili się do jej powstania. Aby dzisiaj przybliżyć młodym pokoleniom znajomość

treści Konstytucji i okoliczności jej powstania, Uczniowski Klub Sportowy „Azymut” zaprasza młodszych i starszych do zapoznania się z prezentacją na ten temat. Została ona przygotowana w formie gry jako „Escape room” i kończy się konkursem z nagrodami. Zapraszamy na stronę internetową www.azymutsiedliska.cba.pl.

DZIEJE SIĘ W SZKOŁACH GMINY ZAMOŚĆ

SP W BOROWINIE SITANIECKIEJ

ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

Święto ustanowione przez Pierwsze Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w 1948 roku. Obchodzone jest corocznie od 1950 r. w dniu 7 kwietnia, w rocznicę powstania WHO. Jego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na najbardziej palące i zaniedbane problemy zdrowotne społeczeństw na świecie. Każdego roku motyw przewodni Światowego Dnia Zdrowia poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego na świecie. W 2021 roku hasło Światowego Dnia Zdrowia to: Ratujemy życie! Bezpieczne szpitale w czasie katastrof!

Powszechne ubezpieczenie zdrowotne!

Motyw przewodni związany jest z obecną sytuacją epidemiologiczną i działaniami związanymi z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2.

Obecna sytuacja epidemiologiczna, podkreśla istotne znaczenie służby zdrowia, dostępu do leczenia a przede wszystkim podkreślenie roli personelu medycznego w czasie pandemii.

„Choć zdrowie nie jest na pewno wszystkim, to bez zdrowia wszystko jest niczym”
Arthur Schopenhauer

Uczniowie naszej szkoły przyłączają się do ogólnopolskiej akcji „Życzenia dla Medyka” Dziękujemy wszystkim pracownikom służby zdrowia za Wasz trud i poświęcenie za to, że często z narażeniem własnego życia i zdrowia ratujecie życie i zdrowie innych JESTEŚCIE NASZYMI BOHATERAMI. **Aleksandra Saputa**

MŁODZI EKOŁODZY PAMIĘTAMY

Światowy Dzień Wody został ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją z 22 grudnia 1992 r. podczas konferencji Szczyt Ziemi 1992 (UNCED) w Rio de Janeiro w Brazylii. Obchodzony corocznie począwszy od 1993 r. 22 marca, w celu podniesienia świadomości, jak wielką rolę odgrywa woda i jak wielkie zagrożenie niesie ze sobą spadek jej zasobów. Obchody święta przyczyniają się do pogłębianie szacunku do wody, która ze względu na swą pozorną dostępność w warunkach klimatu umiarkowanego, często bywa marnotrawiona. Dostęp do czystej wody jest luksusem w krajach borykających się z biedą, skutkami konfliktów zbrojnych i klęsk żywiołowych. Wody słodkie stanowią zaledwie około 3% wszystkich zasobów wód na Ziemi i ich wielkość jest szacowana na ok. 35 mln m³. Największe ich skupisko w postaci lodowców i pokrywy śnieżnej znajduje się na Antarktydzie. Naukowcy szacują, że znajduje się tam blisko 61% wszystkich wód słodkich na planecie, a pozostałe lodowce i śniegi na świecie gromadzą 9% wody. Drugim co do wielkości źródłem są wody podziemne, które gromadzą ok. 29,6% zasobów, natomiast rzeki, słodkie jeziora i płytkie wody podziemne stanowią zaledwie 0,4% objętości wszystkich wód słodkich. Ślad wodny – wiesz co to jest? Jeśli nie, zapraszam – otwórz poniższy link i podnieś swoją wiedzę. <https://rankomat.pl/woda>. **Aleksandra Saputa**

SERCE DLA KINNI

Szkoła Podstawowa im Ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej zawsze chętnie stara się pomagać innym. Zauważamy czło-

wieka w potrzebie. Przez wszystkie lata aż do czasów pandemii wolontariusze z naszej szkoły nie szczędzili swojego wolnego czasu, aby pomagać innym. W ramach współpracy z Caritas w Zamościu i Hospicjum Santa Galla w Łabuńkach uczestniczyliśmy w każdej akcji charytatywnej. Zauważaliśmy również ludzi samotnych w naszej okolicy oraz cierpiących i chorych w szpitalach. Nauczyciele, uczniowie i ich rodzice niejednokrotnie dawali dowód, że są ludźmi o szlachetnych sercach. Niestety, pandemia Covid – 19 ograniczyła nasze działania przez lęk o zdrowie swoje i innych. Jednak wciąż w nas jest pragnienie niesienie pomocy innym. Dlatego też, tym razem przyłączyliśmy się do Katolickiej Szkoły Podstawowej im. św. Ojca Pio w Zamościu wspierając akcję „Serce dla Kinni”. Jest to akcja niosąca pomoc najuboższym tego świata. Tym razem dzięki uprzejmości Dyrektora Katolickiej Szkoły Podstawowej im. św. Ojca Pio ks. Mariusza Skakuja pomogliśmy dzieciom na Madagaskarze. Wszystkim zaangażowanym z naszej szkoły w tą akcję składam serdeczne słowa podziękowania i uznania. **Krystyna Ptak, dyrektor szkoły**

ŚWIATOWY DZIEŃ CZYTANIA TOLKIENA

25 marca 2021 roku celebrowaliśmy w SP. im ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej twórczość tego legendarnego pisarza. Przedstawiono interaktywną prezentację multimedialną o pisarzu i czytano wybrane fragmenty utworów. Uczniowie klasy VIII mieli możliwość poznać ciekawostki z życia i twórczości J.R.R. Tolkiena, utrwaliли cechy powieści fantasy, obejrzelі sceny z filmów, które zostały nakręcone na podstawie utworów genialnego pisarza, a następnie zmierzylі się z krótkim quizem i zadaniem ze słynnymi cytatami, który należało uzasadnić. Tegoroczny Międzynarodowy Dzień Czytania Tolkiena obchodzony był pod hasłem: Nadzieja i Odwaga. Wszystkim czytelnikom życzymy nadziei i odwagi w codziennym życiu i oczywiście niezapomnianych wrażeń podczas kolejnej fascynującej lektury! **Monika Wotos**

ŚWIATOWY DZIEŃ LICZBY π

14 marca 2021 r. obchodzony jest Światowy Dzień Liczby π . Liczba Pi została odkryta w starożytności i od tysiącleci fascynuje naukowców. Ma swoich wiernych wielbicieli, nic więc dziwnego, że doczekała się swojego święta. Pierwsze obchody Dnia Liczby Pi miały miejsce 14.03.1988 roku w muzeum nauki Exploratorium w San Francisco i od tego momentu wielbiciele tej szczególnej liczby na różne sposoby

propagują ją na całym świecie. W tym roku również uczniowie klasy 6 SP im ks. J. Twardowskiego w Borowinie Sitanieckiej zapoznali się z tą liczbą, choć na razie tylko teoretycznie. W ramach projektu pt. „Światowy Dzień Liczby π ” wykonali prace plastyczne lub prace w wersji elektronicznej. Przedstawili informacje i ciekawostki o tej słynnej liczbie, a przy okazji pogłęбили swoją wiedzę, co na pewno zaprocentuje, kiedy ta liczba pojawi się w obliczeniach na lekcjach matematyki. **Jolanta Wysok**

sobem na życie. Pan Zbigniew Masternak jest autorem książek, m.in. „Chmurołap”, „Niech żyje wolność”, „Scyzoryk”, „Nędzole”, z których ta druga stała się bestsellerem. Warto dodać, że jest najczęściej filmowanym pisarzem młodego pokolenia, który współpracuje z wybitnymi reżyserami. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MATEMATYKI Międzynarodowy Dzień Matematyki przypada co roku w marcu. Aby zaakcentować

że wyposażenie uczniów w kompetencje medialne i ich wykorzystanie to jedno z podstawowych zadań współczesnej edukacji. Nasza szkoła znalazła się wśród placówek, do których Państwowy Instytut Badawczy NASK – operator Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej – przekazał tablety wraz z usługą dostępu do Internetu w formie „Szkolnych Pakietów Multimedialnych OSE”. Otrzymany sprzęt stanowi formę wsparcia dla szkół, realizowaną przez Ministra Cyfryzacji, w uzgodnieniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej, za pośrednictwem NASK PIB, udzieloną w ramach projektu budowy Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Dla uczniów klas I – III tablet okazał się znakomitym narzędziem do nauki. Podczas zajęć dzieci zapoznawali się z obsługą urządzenia oraz różnorodnymi aplikacjami. Korzystały z dostępnych stron edukacyjnych, doskonaliły między innymi tabliczkę mnożenia i dzielenia oraz utrwały pisownię wyrazów uzupełniając dyktando. Tablet również sprawdził się podczas lekcji języka angielskiego. Uczniowie rozwijali kompetencje językowe oraz ćwiczyli umiejętność słuchania i mówienia. Na zajęciach świetlicowych dzieci poznały różne formy nauki, np. tworzenie ciekawych prezentacji czy programowanie gier w aplikacji Scratch Junior. Korzystanie z tabletu to urozmaicenie, to 100% uwagi uczniów i pełne zaangażowanie podczas zajęć. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

SP Lipsko

SP W LIPSKU

LITERATURA NA WIOSNĘ

„Literatura na wiosnę” – takim hasłem w Szkole Podstawowej w Lipsku przywitano nową porę roku. Choć nauczanie zdalne nie ułatwiło w najmniejszym stopniu realizacji zadań, to udało się zorganizować wiele ciekawych aktywności. Jedną z nich było przygotowanie dla społeczności szkolnej przedstawienia online na podstawie „Legendy o warszawskim Bazyliisku”. Uczniowie klasy IV z zaangażowaniem zadbali o odpowiednie rekwizyty, zaprojektowali scenografię i opracowali tekst, wykorzystując legendę Wandy Chotomskiej. Młodzi aktorzy wykazali się kreatywnością i pokazali, że teatr online był nie tylko kierowany do uczniów, ale przede wszystkim przez nich współtworzony. Połączenie nauki z zabawą to najlepszy sposób, aby zdobywać nowe umiejętności, rozwijać swoje zainteresowania czy wzbogacać posiadaną wiedzę. W miłej i wiosennej atmosferze czas spędzili uczniowie klasy VII i VIII, którzy za pośrednictwem Biblioteki Publicznej Gminy Zamość z/s w Mokrem spotkali się online z panem Zbigniewem Masternakiem – pisarzem, scenarzystą filmowym i piłkarzem. Autor ciekawie opowiadał o swojej twórczości literackiej, inspiracjach a także o pasji, jaką jest dla niego piłka nożna. Zachęcał młodzież do rozwijania zainteresowań, które w przyszłości mogą stać się spo-

ten dzień w kalendarzu naszej szkoły oraz propagować matematykę wśród dzieci, odbył się interaktywny turniej online dla uczniów klas IV – VI. Udział w tego typu formie miał na celu podniesienie kompetencji matematycznych uczniów oraz pokazanie innej strony tej nauki. Do turnieju przystąpiły trzy drużyny reprezentowane przez poszczególne klasy: „Ziemia” – IV, „Mars” – V i „Jowisz” – VI. Każdy zespół wybrał swojego przedstawiciela, który po uzgodnieniu z pozostałymi członkami udzielał odpowiedzi. Kapitanami drużyn były: Karolina Sokolińska, Laura Kukielka oraz Natalia Stręciwilk. Zadania dotyczyły wykorzystania matematyki na co dzień i zagadnień związanych z Układem Słonecznym. Pytania choć bardzo trudne, to większość odpowiedzi była prawidłowa. Po zaciętym boju najlepszym zespołem został „Jowisz” uzyskując 6 punktów, tuż za nim na miejscu drugim znalazła się klasa IV – „Ziemia” zdobywając 4 punkty, a ostatnie miejsce na podium zajęła drużyna „Marsa” – 3 punkty. Inicjatorem i organizatorem Dnia Matematyki w Polsce jest Stowarzyszenie Doskonalenia i Rozwoju 4improve – patron merytoryczny e-math.pl. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

TIK W EDUKACJI

Szkoła Podstawowa w Lipsku wychodząc naprzeciw cyfrowej rewolucji w edukacji, stosuje najnowsze technologie informatyczne w nauczaniu. Jest zatem oczywiste,

WIELKANOCNE INSPIRACJE

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Lipsku podczas zdalnego nauczania uczestniczyli w różnych przedsięwzięciach związanych ze zbliżającymi się świętami. W ramach zajęć z edukacji informatycznej oraz lekcji informatyki wykonali kartki wielkanocne w graficznym programie Paint. Powstały ciekawe i kreatywne prace, dzięki wykorzystaniu różnorodnych narzędzi graficznych. Na zajęciach technicznych dzieci rysowały, wycinały i łączyły elementy z papieru, których wytworem były kolorowe koszyki z pisanekami. Natomiast starsi uczniowie zdobyli styropianowe jajka z wykorzystaniem kleju, sznurka jutowego, włóczki i wstążki satynowej. Wszyscy wykazali się dużą kreatywnością i inwencją twórczą. W każdej z tych prac można było dostrzec coś ciekawego, bo to dzieła wykonane ręcznie, z sercem i wielkim zapałem. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

WIOSNA W PRZEDSZKOLU

Przyjście nowej pory roku – wiosny jest doskonałą okazją do tego, by uzmysłowić dzieciom, jak wielkie bogactwo niesie ze sobą budząca się do życia przyroda. Świętowanie powitania wiosny rozpoczęło się od zabaw związanych z tematyką pór roku. Przedszkolaki śpiewały piosenki, rozwiązywały zagadki oraz wysłuchały opowiadań

o nadejściu nowej pory roku. Nie zabrakło również prac plastycznych, dotyczących pierwszych zwiastunów wiosny. Dzieci na zajęciach przygotowały kolorowe gaiki i założyły zielony ogródek, sadząc i siejąc w nich warzywa, zioła oraz cebulki kwiatów. Mimo wielu atrakcji najbardziej oczekiwaną częścią dnia było wyjście na spacer. Przedszkolaki, trzymając w rękach barwne gaiki, radośnie maszerowały w kolorowym korowodzie i przywoływały wiosnę wierszykami, piosenkami oraz głośnymi okrzykami. W ten sposób chciały wyrazić swoją radość z przyjścia nowej pory roku. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

WYRÓŻNIENI UCZNIOWIE

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Lipsku uczestniczyli w Wojewódzkim Konkursie Plastycznym „ZOO – ARKA NOEGO XXI WIEKU” organizowanym przez Ogród Zoologiczny im. Stefana Milera w Zamościu. Celem konkursu było: promowanie zorganizowanej wspólnie przez polskie ogrody zoologiczne akcji – „TyDzień Misji Ogródów Zoologicznych i Akwariów”, promowanie misji współczesnych ogrodów zoologicznych, poznanie przyczyn wymierania zwierząt żyjących w naturze i zagrożeń wynikających z niewłaściwych postaw człowieka wobec otaczającego świata oraz rozwijanie zainteresowań przyrodniczych dzieci i młodzieży. Wyróżnienia z naszej szkoły otrzymali Michał Gajak (klasa IV) i Agata Łapa (klasa VI). Konkurs był okazją do bliższego poznania zagrożonych wyginięciem w środowisku naturalnym mieszkańców zamorskiego zoo. **Zespół redakcyjny SP w Lipsku**

SP W PŁOSKIEM

„SIEĆ NA KULTURĘ” W PŁOSKIEM

Uczniowie klasy IV i V Szkoły Podstawowej w Płoskiem uczestniczą w szkoleniu „Kompetencje Medialne”, które jest realizowane przy współpracy z Biblioteką Publiczną Gminy Zamość z/s w Mokrem w ramach projektów „Sieć na kulturę”. Podczas szkolenia uczniowie poznają cyfrowe narzędzia przydatne w szkole. Dowiadują się, jak tworzyć prezentacje, posługiwać się programami tekstowymi i arkuszami kalkulacyjnymi. Poznają zawiłości netykiety, a także sposoby na prezentowanie się w sieci. Uczą się rozpoznawać nieprawdziwe treści i jak bezpiecznie korzystać z portali internetowych. A co najważniejsze, dowiadują się w jaki sposób zadbać o swoje zdrowie podczas pracy przy komputerze. Więcej informacji można uzyskać na stronie projektu: <https://www.siecnakulture.pl/>

CZYM POWITAĆ CIĘ WIOSENKO, GDY ZIELONA WRACASZ ZNÓW,

SP Płoskie

CHYBA TAŃCEM I PIOSENKĄ, BO TO MILSZE JEST OD SŁÓW

22 marca przedszkolaki ze Szkoły Podstawowej w Płoskiem uroczyste powitały wiosnę. Nie zapomnieli przy tym o pożegnaniu zimy, której symbolem jest kukła Marzanny, bogini zła i srogiej zimy. Wszyscy bawili się wspólnie z wykonaną kukłą Marzanny i śpiewali piosenki o pożegnaniu zimy. Chociaż zima nie chce ustąpić, to i tak musi odejść, bo takim prawem rządzi przyroda i kolejna pora roku musi nadejść. Żeby przyspieszyć nadejście wiosny, dzieci wyniosły Marzannę do przedszkolnego ogrodu, gdzie pożegnano ją okrzykami: „Precz, zimo zła!” oraz żartobliwymi słowami piosenki o czekającym ją losie: „Marzanno, Marzanno Ty zimowa panno, Ciebie pożegnamy, wiosnę powitamy!”, oznajmiły, że już najwyższy czas pożegnać zimę. Pomimo odczuwalnego zimna, wszystkich ogarnęła spontaniczna radość, a „Zła bogini” szybko spłonęła. Mamy nadzieję, że upragniona wiosna na dobre pozostanie z nami zazieleśni łąki, drzewa i trawy oraz pozwoli rozkwitnąć kwiatom.

PRZEDSZKOLAKI ŻYCZĄ WESOŁYCH ŚWIĄT WIELKANOCNYCH!

Przedszkolaki z oddziałów przedszkolnych Szkoły Podstawowej w Płoskiem wspólnie z wychowawczyniami przygotowały koncert z okazji Świąt Wielkanocnych. Życzenia zdrowych, pogodnych, słonecznych Świąt zostały wyrecytowane, wyśpiewane oraz wygrane na instrumentach. Dzieci były przygotowywane na zajęciach w przedszkolu przez wychowawczynie oraz przez nauczyciela rytmiki. Życzenia w formie wierszyków, rymowanek i piosenek zostały wspólnie zaprezentowane i uwiecznione filmem, który można obejrzeć na stronie internetowej szkoły oraz na kanale YouTube. Serdecznie zapraszamy do obejrzenia i wysłuchania koncertu: <https://spplskie.edupage.org/a/oddzialy-przedszkolne> https://www.youtube.com/watch?v=_GY-X7OgZJ-k&t=5s

SP W PNIÓWKU

SZKOŁA PODSTAWOWA W PNIÓWKU POMAGA ZUZI

W połowie marca bieżącego roku szkoła w Pniówku rozpoczęła zbiórkę pieniędzy dla 10-miesięcznej Zuzi Petryk z Zamościa, którą czeka kosztowna operacja serca w Bostonie. Akcją koordynowała pani Dorota Wybranowska. Cała społeczność szkolna: uczniowie z rodzicami, nauczyciele oraz pozostali pracownicy szkoły wzięli aktywny udział w zbiórce, która trwała przez okres 2 tygodni. Wspólnymi siłami udało się zgromadzić kwotę 619 zł i 88 groszy. Cała suma została przelana na indywidualne konto dziecka utworzone na stronie Fundacji Siepomaga.pl. Dziękujemy wszystkim darczyńcom z całego serca. Pamiętajcie, że dobro zawsze powraca. Choć nadal brakuje jeszcze trochę pieniędzy do zbierania pełnej sumy (700 tysięcy) na operację w Stanach, mamy nadzieję, że do operacji dojdzie i zakończy się ona sukcesem. Życzymy Zuzi dużo siły i powrotu do pełni zdrowia. **Dorota Wybranowska**

SP W WYSOKIEM

DZIEŃ KOBIET – ON LINE

Samorząd Uczniowski naszej szkoły nie zapomniał o Dniu Kobiet. Wprawdzie nie mogliśmy zorganizować jakiegokolwiek akcji w szkole, ale przenieśliśmy świętowanie do internetu. Dlatego 8 marca każda uczennica, która miała założoną koronę lub diadem, mogła nie odpowiadać podczas lekcji. Większość dziewcząt skorzystała z takiej możliwości. Dodatkowo chętni chłopcy przygotowali niespodziankę dla Pań oraz swoich Koleżanek. Są życzenia i kartki od Aleksandra z kl. VIII – Przewodniczącego SU, Igora z klasy IV, Dawida z kl. V, Wiktora z kl. VI i Filipa z kl. VII. Wprawdzie świętowanie on-line nie zastąpi spotkań i emocji przeżywanych osobiście, ale z pewnością nadrobimy wszystko, gdy już wrócimy do naszych

klas. A wszystkim Paniom i Dziewczętom przesyłamy moc gorących życzeń na każdy dzień. W Dniu Kobiet wszystkie dziewczynki z klasy pierwszej przysły wystrójone w korony na głowie. Uśmiechnięte i wesołe dostały od swoich klasowych kolegów piękne tulipany przez nich wykonane, oraz imienne breloczki i miniaturowe kubeczki pełne słodczy. W klasie drugiej było podobnie, dziewczynki dostały imienne kubki i upominki wykonane przez chłopców, a trzeciaki wręczyli swoim koleżankom brokatem błyszczące bardzo kobiece kosmetyczki wraz ze słodkościami. Dzień ten był bardzo miły dla wszystkich, a składane życzenia pełne serdeczności i dziecięcej szczeroci.

JEMY ZDROWO KOLOROWO

Uczniowie z klas I-III w miesiącu lutym i marcu br. realizowali cykl zajęć pt. „Jemy zdrowo – kolorowo”. Zajęcia miały na celu zachęcanie dzieci do zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej. W ramach promocji i wiedzy zdobytej w czasie lekcji uczniowie wykonali ogromnych rozmiarów piramidę zdrowia, która znalazła dla siebie miejsce na szkolnym korytarzu. Ten projekt zachęcał do zdrowego odżywiania i ukazywał, w jaki sposób planować swój dzienny jadło-

stanowiły założyć swój zielony ogródek w sali. Ważnym etapem założenia zielonego ogródka było przygotowanie ziemi w doniczkach i sianie nasion warzyw oraz kwiatów. W tym roku przedszkolaki wspólnie sadziły cebulę oraz siaty nasiona koperku, sałaty i rzodkiewki. Posialiśmy również kwiaty- maciejkę, która swoim pięknym zapachem będzie umilała nam czas w przedszkolu. W ten sposób dzieci obserwują różnicę w ich kiełkowaniu i wzroście. Codziennie przedszkolaki oglądają nasz piękny wiosenny kącik przyrodniczy i wspólnie wyciągamy z niego wnioski.

SKARPETKOWE WYZWANIE

Lubicie kolorowe skarpetki? Zdarza Wam się szukać skarpetek do pary. 21 marca to pierwszy dzień wiosny, ale i Światowy Dzień Osób Chorych Na Zespół Downa, który obchodzony jest od 2005 roku. Taka data jest nieprzypadkowa, ponieważ symbolizuje istotę tego zaburzenia, czyli trisomię 21 chromosomu. Osoba z zespołem Downa zamiast dwóch chromosomów ma ich trzy. Z tego powodu powstała akcja polegająca na zakładaniu dwóch różnych skarpetek. Jej inicjatorem jest pozarządowa, międzynarodowa, młodzieżowa

POZNAJEMY KOSMOS

W ostatnim tygodniu lutego „zerowiaki” pogłębiały wiedzę na temat kosmosu. Zaznajomiły się z pojęciami takimi jak: Słońce, Układ Słoneczny, sputnik, planeta, przestrzeń międzyplanetarna. Dzieci z dużym zaangażowaniem uczestniczyły w zajęciach. Na początku obejrzały film o tym jak wyglądają planety krążące wokół Słońca, następnie wysłuchały wiersza pt. „Planety”, utrwalając sobie ich nazwy. Przedstawiono sylwetkę sławnego Polaka Mikołaja Kopernika, autora jednego z największych odkryć w historii ludzkości. To właśnie dzięki niemu wiemy, że Słońce jest centralnym punktem naszego Układu Słonecznego i wszystkie planety krążą wokół niego. Jest też znane powiedzenie, że: „Kopernik wstrzymał Słońce ruszył Ziemię”. W ramach zajęć plastycznych wykonały oryginalne rakiety.

DLACZEGO SZKOŁA PODSTAWOWA W WYSOKIEM?

Szanowni Rodzice! Jeśli trafiliście na stronę internetową naszej Szkoły, to znak, że stanęliście przed wyborem – jaką szkołę powinniście wybrać dla Waszego dziecka. Szkoła, do której uda się Wasza pociecha, powinna zapewnić mu jak najlepszy poziom nauczania, w miłej atmosferze, w świetnie wyposażonych salach lekcyjnych. Niezbędna wiedza, z którą Wasze dziecko pójdzie w świat, powinna zostać mu przekazana przez jak najlepszych nauczycieli, z wieloletnim doświadczeniem pedagogicznym, niekiedy z wieloma sukcesami w pracy z dziećmi na koncie. Szkoła ta powinna być przyjazna uczniom, gwarantować bezpieczeństwo, pełen rozwój emocjonalny, fizyczny i duchowy, reprezentować sobą bliskie sercu każdego Polaka wartości patriotyczne i religijne. Wszystko to i wiele więcej Waszemu dziecku zapewni Szkoła Podstawowa im. Edwarda Kasprzysiaka w Wysokiem, Wysokie 133, 22-400 Zamość, od ponad 100 lat dbająca o wychowanie i edukację najmłodszego pokolenia, dająca pewny start w dorosłe życie. Jeśli macie Państwo więcej pytań na temat funkcjonowania naszej placówki, zapraszamy do kontaktu poprzez skrzynkę e-mail: zswysokie1916@o2.pl lub przez numer telefonu: tel. 84 627 86 90. **Dyrekcja i Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Wysokiem**

spis oraz promował aktywność fizyczną. Największą frajdę sprawiało dzieciom przygotowywanie kanapek, surówek, soków czy kolorowych galaretek. Dbając o zasady reżimu sanitarnego, wspólnie spożywaliśmy przygotowane przez uczniów zdrowe potrawy, a przy okazji w tak trudnym czasie pandemii cieszyliśmy się z bycia razem

ZAKŁADAMY ZIELONY OGRÓDEK W SALI

Kącik przyrody jest ważnym elementem dekoracyjnym i dydaktycznym w przedszkolu, dzięki stałym zmianom w kąciku dzieci poznają pory roku, potrafią je wyróżnić i scharakteryzować. Dlatego też, dzieci z oddziału przedszkolnego, „O” po-

organizacja World Youth Alliance. Celem tej akcji jest zwrócenie uwagi na problemy osób dotkniętych tym zespołem, a także zwiększenie świadomości społeczeństwa na ich temat oraz integracja. Zakładanie dwóch różnych skarpetek weszło już na stałe do polskich zwyczajów. Celebryci, politycy, muzycy, artyści i osoby prywatne co roku publikują swoje zdjęcia w różnych skarpetkach na portalach społecznościowych i chętnie propagują tę ideę. 21 marca: zakładamy dwie różne, kolorowe skarpetki; robimy zdjęcie swoich stóp; wysyłamy zdjęcie wychowawcy. W ten sposób wspólnie z tysiącem osób na całym świecie obchodziliśmy Światowy Dzień Osób Chorych na Zespół Downa.

SP W ŻDANOWIE

DZIEŃ ZIEMI W ŻDANOWIE

ZIEMIO...

*Nie chcemy abyś była zniszczona,
chcemy żebyś była cała zielona,
więc przysięgę Ci składamy,
że zniszczyć Ciebie nie damy!!!*

Z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi, 22 kwietnia w naszym przedszkolu odbyły się zajęcia, które miały na celu zrozumienie przez dzieci znaczenia ochrony przyrody. Podjęty wiele działań kształtujących postawę ekologiczną. Przedszkolaki dowiedziały się o niebezpieczeństwach grożących środowisku przyrodniczemu ze strony człowieka. Poznały ekologiczny sposób wyrzucania śmieci czyli segregacji odpadów. Najważniejszy wniosek z naszych zajęć – wszyscy ludzie muszą dbać o środowisko naturalne. To wydarzenie, obok którego nie powinniśmy przechodzić obojętnie, to też bardzo fajna inspiracja do wykonania prac plastycznych przez dzieci. Przedszkolaki wykonały plakaty promujące ochronę środowiska, malowały w mleku oraz tworzyły zielone kąciki. Punktem kulminacyjnym zajęć było posadzenie symbolicznego drzewka. Sadzenie drzew jest bardzo wymownym elementem ochrony środowiska, bo drzewa to przecież nasze „zielone płuca”. **Zespół wychowania przedszkolnego**

OBCHODY PIERWSZEGO DNIA WIOSNY

„Coraz dłuższe dni nastają, sroga zima odjechała. A do życia powolutku budzi się przyroda cała.” Te mądre słowa Tadeusza Boy-Żeleńskiego pokazują, że wiosna to szalenie inspirująca pora roku. Natura budzi się do życia, topnieją śniegi, a nasze głowy napełniają się nowymi, świeżymi pomysłami. Uczniom z klas 1-3 ze Szkoły Podstawowej w Żdanowie na świetną zabawę również nie zabrakło pomysłów i chęci. W piątek 19 marca 2021 roku bardzo ucinnie uczcili nadejście wiosny! Pomysłowi uczniowie zadbali o to, by tego dnia szkoła w Żdanowie mieniła się pięknymi kolorami niczym wiosenna łąka. Wszędzie było zielono, żółto, czerwono i różowo. Jednym słowem radość i energia do działania udzielała się wszystkim. Uczniowie zgodnie z tradycją przygotowywali piękną Marzannę, która została hen daleko wywieziona. Wszyscy uczniowie wyruszyli na obchody, by przegonić zimą. Każdy miał kolorową gałązkę, którą wcześniej wykonał na zajęciach. Uczniowie podczas obchodów śpiewali piosenki i mówili wierszyki, by pożegnać zimą a powitać wiosnę.

WIOSENNY KOROWÓD W ŻDANOWIE

Jak co roku dzieci z oddziałów przedszkolnych przy Szkole Podstawowej w Żdanowie spotkały się w barwnym korowodzie, aby wziąć udział w tradycyjnym obrzędzie powitania wiosny. Zaczynająca się w kalendarzu nowa pora roku, to doskonała okazja do uświadomienia dzieciom wielkiego bogactwa budzącej się do życia przyrody. Po zimowym śnie budzą się zwierzęta, rośliny, a my właśnie tego wyjątkowego dnia chcieliśmy obudzić Wiosnę. W naszym

przedszkolu przygotowano do powitania wiosny zaczęły się kilka dni wcześniej. W salach przedszkolnych zawisły nowe, wiosenne dekoracje. Dzieci chętnie wykonywały prace plastyczne związane z pierwszymi zwiastunami wiosny. Na gazetkach pojawiły się wierzbowe gałązki z puszystymi baziami,

SP Żdanów

krokusy, żonkile i symbol wiosny – bocian. Głośne śpiewy przedszkolaków przywołały Panią Wiosnę, która zaprosiła wszystkich na pierwszy wiosenny spacer. Z marzanną na czele ruszyliśmy uliczkami Żdanowa. Podczas spaceru szukaliśmy oznak wiosny. Po drodze mijaliśmy ciekawskich przechodniów, którzy z radością i uśmiechem na twarzy okazywali nam swoją życzliwość. „Wypędzaniu zimy” towarzyszyła nam chłodna i wietrzna pogoda, która miejmy nadzieję „odpłynie” wraz z naszą słomianą kukłą. **Zespół wychowania przedszkolnego**

ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI

*Książka nas uczy, książka cieszy,
czasem zadziwi nas niemało
albo po prostu tak rozśmieszy,
jakby się dobry żart słyszało.
Książka też mądrze nam doradza,
różne wskazówki, wzory daje.
Książka w szeroki świat wprowadza,
dalekie z nami zwiedza kraje.
Lubimy książkę – przyjaciółkę.
Wiesz, co ci powiem? Nie odwręcaj.
Masz trochę czasu? Spójrz na półkę,
sięgnij po książkę!
Książka czeka!*

Wiersz Hanny Łachockiej pt. „Książka czeka” uczy nas, że książka jest wyjątkową skarbnicą, po którą warto sięgnąć. Książki, które czytamy przenoszą nas do innego świata, uczą nowych rzeczy... jednym słowem czytanie książek to cudowny sposób na spędzanie wolnego czasu. Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich obchodzony jest corocznie 23 kwietnia. Święto ustanowione

zostało w 1995 roku przez UNESCO. Ma na celu promocję czytelnictwa i ochronę własności intelektualnej prawem autorskim. 23 kwietnia świętują autorzy, wydawcy, księgarnie... ale przede wszystkim, czytelnicy. To największe wydarzenie tego typu na świecie, obchodzone tego samego dnia w ponad 100 krajach na całym świecie. Przypomina nam również o tym, że nie wszyscy mają swobodny dostęp do książek a zatem i do nauki. 26 kwietnia 2021 roku dzień książki obchodzili również uczniowie klas 1-3 ze Szkoły Podstawowej w Żdanowie. Dzieci poznały historię książki oraz to ilu ludzi zaangażowanych jest w jej powstanie. Na podstawie wiersza Haliny Łachockiej „Książka czeka” zobaczyły, że książka jest wyjątkowa i w niej zawiera się wiedza, morały życiowe, wskazówki i drogowskazy. Uczniowie dowiedzieli się, że dzięki czytaniu książek rozwija się wyobraźnia, można dowiedzieć się wielu ciekawostek a zarazem rozbawić się i odprężyć. Dzieci dowiedziały się również jak dbać o książkę i dlaczego warto czytać. Uczniowie opowiada-

li o swojej ulubionej książce, przedstawiali bohaterów oraz ich losy. Wykonali swoje własne książki oraz zrobili zakładkę, która posłuży im podczas czytania.

MAŁA KSIĄŻKA-WIELKI CZŁOWIEK

W Szkole Podstawowej w Żdanowie w klasie I realizowany jest projekt „Mała książka – wielki człowiek”. Projekt realizowany jest ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej z myślą o dzieciach rozpoczynających edukację w szkole podstawowej i stawiających swoje pierwsze kroki w nauce czytania. Celem kampanii jest rozwój czytelnictwa wśród dzieci. Nasi pierwszoklasiści otrzymali wyprawki czytelnicze przygotowane przez Instytut Książki, w skład której wchodzi: książka „Pierwsze abecadło”, broszura informacyjna dla rodziców i opiekunów „Książką połączeni, czyli uczymy się czytać razem” oraz kreatywny alfabet. Wyprawki zostały przekazane dzieciom na początku października przez Dyrektora Szkoły – Panią Annę Kowalczyk. Uczniowie klasy pierwszej regularnie odwiedzają bibliotekę szkolną i z chęcią wypożyczają książki. Mamy nadzieję, że udział w projekcie oraz wizyty w szkolnej bibliotece, pogadanki i wspólne czytanie zaszczepią w dzieciach pasję do książek. Sama nauka czytania będzie dla uczniów klasy I przyjemnością pozwalającą rozbudzić dziecięcą wyobraźnię, wrażliwość na drugiego człowieka oraz chęć stałego zdobywania wiedzy i poszerzania horyzontów.

WIOSENNA AKCJA POŚPIESZYLI Z POMOCĄ POBORU KRWI

Druga w tym roku gminna akcja krwiodawcza odbędzie się w niedzielę, 9 maja 2021 r., w hali sportowej szkoły w Żdanowie. Pobór rozpocznie się o godz. 8:00, a cała akcja potrwa do 14:30. Tego dnia każdy dawca otrzyma gadżety, drzewko-krzew do posadzenia oraz „obowiązkowy” posiłek regeneracyjny. Po raz pierwszy na tego typu gminnej akcji poboru krwi pojawi się foto-ścianka. Warto też przypomnieć, że majowa akcja wpisuje się w doroczną rywalizację w ramach konkursu „Bitwa Sołectw – do ostatniej kropli krwi”.

Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi przy Urzędzie Gminy Zamość swoją działalność opiera na promowaniu honorowego krwiodawstwa, organizując m.in. Otwarte Akcje Poboru Krwi. Pomimo panującej pandemii nie zrezygnowaliśmy z organizacji zbiórek niezastąpionego niczym leku. Zwłaszcza w tym okresie, gdy potrzeba krwi stale rośnie, my staramy się integrować dawców do uczestnictwa w organizowanych zbiórkach surowca. Na akcjach zachowujemy wszelkie środki ostrożności, aby dawcy podczas donacji czuli się komfortowo i bezpiecznie (*donacja – przekazanie czegoś wartościowego (pieniędzy, przedmiotów lub krwi) innej osobie lub instytucji przez osobę, która tym samym zyskuje miano „donatora”; donacją nazywany jest też akt prawny potwierdzający to przekazanie*). W tym roku z czterech zaplanowanych akcji odbyła się już Walentynkowa, przynosząc spore efekty w postaci 48 litrów zgromadzonej krwi od 106 dawców. Po 3-miesięcznej regeneracji ruszamy z kolejnym APELEM do wszystkich dawców i potencjalnych dawców o wspólną reakcję na ciągły niedobór niczym nie zastąpionego leku. WIOSENNA Akcja Poboru Krwi odbędzie się 9 maja br. (niedziela) w Szkole Podstawowej w Żdanowie. Tego dnia na wszystkich dawców, jak na poprzednich akcjach, czekać będzie moc gadżetów, niespodzianek, drzewko-krzew do posadzenia oraz posiłek regeneracyjny, serwowany przez Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Żdanowie. Po raz

pierwszy na akcji będzie można skorzystać z nowej atrakcji – specjalnie dla dawców organizatorzy zaoferują kąciak z „FOTO PAMIĄTKA” – ścianką, na tle której będzie można „strzelić sobie fotkę” w krwiodawczej aranżacji. Dodatkowo na otrzymaną od ręki fotografię, dawca otrzyma firmowy stojaczek. Jak zwykle chętni będą mogli wspomóc potrzebujących, dzieląc się otrzymaną czekoladą, w ramach zbiórki „PODAJ DALEJ”. Tym razem słodkości trafią do podopiecznych Stowarzyszenia Klubu Abstynenta „Wiarus”, którzy rozdadzą czekolady dzieciom podczas organizowanego Dnia Dziecka.

Akcja w Żdanowie będzie również okazją do uczestnictwa w konkursie „BITWA SOŁECTW – do ostatniej kropli krwi”. IV edycja gminnego konkursu trwa nieustannie od 1 stycznia, obejmując tym samym cztery zaplanowane na ten rok akcje poboru krwi. Każdy dawca, który po donacji wypełni krótką deklarację dostępną u organizatorów, może przyczynić się do wygranej sołectwa, w którym mieszka. Przypominamy, że oprócz nagród zespołowych przewidziane są również nagrody indywidualne, a fundatorem ich wszystkich jest Wójt Gminy Zamość. Warto powalczyć!

Pamiętajmy, że tylko człowiek jest źródłem krwi, którą bez żadnych zdrowotnych konsekwencji może się podzielić z potrzebującymi. Zapraszamy serdecznie! 9 maja wszystkie drogi prowadzą do Żdanowa. Bądźcie z nami, krwiodawcami! **Zarząd SHDK przy UGZ**

Tuż przed świętami Wielkiej Nocy, z inicjatywy przewodniczącej pani Elżbiety Hrabowskiej, Koło Gospodyń Wiejskich w Sitańcu postanowiło podzielić się produktami spożywczymi i przetworami z własnej spiżarni z potrzebującymi. Dary, wraz z domowymi ciasteczkami, stroikiem wielkanocnym oraz najlepszymi życzeniami, zostały przekazane dla podopiecznych schroniska dla bezdomnych im. Św. Brata Alberta w Zamościu. Dotarły one do schroniska w Wielki Czwartek.

Na podstawie przesłanych informacji i zdjęć GOK KC

Wiosenna akcja poboru krwi

9 maja 2021 r.

w godz. 8:00 do 14:30

w Szkole Podstawowej w Żdanowie
Żdanów 124

DLA KAŻDEGO DAWCY:

- zestaw gadżetów, drzewko-krzew do posadzenia oraz serwowany przez Panie z KGW Żdanów regeneracyjny posiłek.
- po raz pierwszy: kącik z „FOTO PAMIĄTKA” w krwiodawczej aranżacji. (każdy dawca otrzyma pamiątkowe zdjęcie z firmowym stojaczkiem).

Słodka Zbiórka „PODAJ DALEJ”

Chętni dawcy mogą podzielić się otrzymaną czekoladą, która trafi do najmłodszych za pośrednictwem Stowarzyszenia Klubu Abstynenta Wiarus.

Na Akcji możesz zarejestrować się w **BAZIE DAWCÓW SZPIKU KOSTNEGO**

Akcję wspierają:

KONKURS KULINARNO – RĘKODZIELNICZY BARWY PATRIOTYZMU

REGULAMIN

§1. Organizator konkursu

1. Organizatorem konkursu „Barwy Patriotyzmu” jest Gmina Zamość.
2. Konkurs organizowany jest z okazji obchodów 230. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.
3. Konkurs organizowany jest w II odrębnych kategoriach: Kategoria I – kulinarna „Słodka Patriotka” oraz Kategoria II – rękodzielnicza „Narodowy Kotylion”.

§2. Cele konkursu

Celem konkursu jest kształtowanie postaw patriotycznych wśród mieszkańców Gminy Zamość i włączanie ich w Obchody Święta Konstytucji 3 Maja poprzez podejmowanie działań aktywizacyjnych na tle patriotycznym przez dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe zamieszkujące terytorium administracyjne gminy Zamość, a także zorganizowane grupy działające na jej obszarze.

§3. Warunki uczestnictwa

1. W konkursie uczestniczyć mogą osoby indywidualne oraz zorganizowane grupy zamieszkujące lub działające na terenie Gminy Zamość.
2. Osoby nieletnie, nieposiadające pełnej zdolności do czynności prawnych mogą wziąć udział w Konkursie pod warunkiem uzyskania zgody przedstawiciela ustawowego.
3. W konkursie nie mogą brać udziału pracownicy i przedstawiciele Organizatora.
4. Organizator przewiduje wyłonienie po jednym zwycięzcy z każdej grupy wiekowej.
5. Zgłoszenia przyjmowane będą drogą elektroniczną za pośrednictwem specjalnie przygotowanego formularza (zgłoszeniowego dostępnego na stronie www.gminazamosc.pl w zakładce WAŻNE) lub poprzez złożenie zgłoszenia w UG Zamość. Załącznik nr 1 i Załącznik nr 2 stanowią zgody RODO dla osób niepełnoletnich oraz pełnoletnich. Przyniesione wydruki

wraz z uzupełnionymi zgodami wrzucamy, w zaklejonej i opisanej kopercie, do skrzynki w UG Zamość.

6. Formularz zgłoszeniowy dostępny będzie od dnia 26 kwietnia 2021 roku.
7. Datą ostatecznego terminu wpływu zgłoszeń jest 17 maja 2021 roku.
8. Zgłoszenie prac jest równoznaczne z przekazaniem praw autorskich.
9. Ogłoszenie wyników nastąpi do dnia 28 maja 2021 roku. Laureaci poinformowani zostaną drogą elektroniczną. Lista nagrodzonych opublikowana zostanie na stronie internetowej www.gminazamosc.pl.
10. Uczestnicy Konkursu mogą wziąć udział w obydwóch kategoriach

§4. Opis prac konkursowych

Kategoria I

Konkurs kulinarny „Słodka Patriotka”

1. Uczestnicy konkursu mają za zadanie przygotować, opisać oraz sfotografować deser domowej produkcji (np.: ciasto, ciasteczko, pudding, danie słodkie it.).
2. Słodkie dania, poprzez użycie tradycyjnych składników oraz odpowiedniej kolorystyki powinny nawiązywać do barw narodowych.
3. Prace rozpatrywane będą w dwóch grupach wiekowych:
  - a) dzieci i młodzież do lat 17 oraz
  - b) osoby dorosłe, w tym także prace grupowe.
4. Każdy uczestnik ma możliwość zgłoszenia tylko jednego deseru.

Kategoria II

Konkurs rękodzielniczy „Narodowy kotylion”

1. Uczestnicy konkursu mają za zadanie przygotować oraz sfotografować ręcznie wykonany kotylion narodowy. Kotylion powinien być wykonany zgodnie z wytycznymi Prezydenta RP, czyli: „Narodowy kotylion” to rozeta z kolorem białym w środ-

ku, a czerwonym na zewnątrz. Kolejność ta może zostać odwrócona tylko jeśli jest ona podkładką pod Orła”.

2. Technika wykonania prac jest dowolna: papier, włóczka, filc, wstążka, itp.
3. Minimalny rozmiar rozety (dł/szer) to: 8 cm x 8cm.
4. Prace rozpatrywane będą w dwóch grupach wiekowych:
  - a) dzieci i młodzież do lat 17 oraz
  - b) osoby dorosłe, w tym także prace grupowe.
5. Prace przekazane na konkurs muszą być pracami własnymi.
6. Każdy z uczestników może przekazać tylko jedną pracę konkursową.

§5. Postanowienia Ogólne

1. Przystępując do Konkursu, uczestnik akceptuje Regulamin w całości i zobowiązuje się do przestrzegania określonych w nim zasad, jak również potwierdza, iż spełnia wszystkie warunki, które uprawniają go do udziału w Konkursie.
2. Przez podanie danych osobowych prawni opiekunowie dziecka wyrażają zgodę na ujawnienie tych danych podczas ogłoszenia wyników konkursu, również na stronach internetowych Organizatora.
3. Udział w Konkursie jest bezpłatny.
4. Niezależne jury, wybierze po jednym zwycięzcy, z każdej kategorii konkursowej, w ramach obydwu części Konkursu.
5. Organizator zastrzega sobie prawo do niewyłonienia zwycięzcy w ramach poszczególnych kategorii, bądź odwołania Konkursu w momencie nie spełnienia warunków przez uczestników.
6. Niniejszy Regulamin jest jedynym dokumentem określającym zasady Konkursu.
7. Wszelkich informacji na temat Konkursu udzielają pracownicy Urzędu Gminy Zamość – Agnieszka Wójtowicz telefon kontaktowy i mail: 880-787-280; awojtowicz@zamosc.org.pl oraz Maria Juszczak – Sowińska telefon kontaktowy 502-102-448; msowinska@zamosc.org.pl

BIULETYN
SAMORZĄDU GMINY ZAMOŚĆ

Redaktor Naczelny: Ryszard Gliwiński
Zastępca Redaktora Naczelnego: Jarosław Kalbarczyk
oraz gminne kolegium redakcyjne

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian, skracania, redagowania lub odrzucania nadesłanych do publikacji materiałów tekstowych i fotograficznych. Materiały przesłane do Redakcji nie będą zwracane. Redakcja prosi o dostarczanie tekstów i zdjęć za pomocą specjalnego formularza na stronie www.gminazamosc.pl – zakładka MENU / „Wyślij materiał do publikacji”.

Opracowanie i dystrybucja: Gminny Ośrodek Kultury Gminy Zamość z/s w Wysokiem, Zgłoś błąd: e-mail: gok@gminazamosc.pl
Wydawca: Gmina Zamość, ul. Peowiaków 92, 22-400 Zamość, tel./fax 84 627 00 83, www.gminazamosc.pl
Druk: Drukarnia STANDRUK, ul. Mariana Rapackiego 25, 20-150 Lublin, Nakład: 3500 egz.

BARWY PATRIOTYZMU

Wójt Gminy Zamość zaprasza do udziału
w Konkursie Kulinarno – Rękodzielniczym „Barwy Patriotyzmu”

Obywatelu! Obywatelko!

Weź udział w konkursie z okazji obchodów
230. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja z 1791 roku

II kategorie tematyczne:

- kulinarna „Słodka Patriotka”
- rękodzielnicza „Narodowy Kotylion”

Dla osób indywidualnych oraz zorganizowanych grup z Gminy Zamość

Zgłoszenia do 17 maja 2021 roku

Zapoznaj się z regulaminem na stronie www.gminazamosc.pl
Masz pytanie? Zadzwoń, info u Agnieszki Wójtowicz: 880-787-280 oraz Marii Juszcak-Sowińskiej 502-102-448

Organizatorem konkursu jest Gmina Zamość